

UiT Norges arktiske universitet

Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning

Fra jenter til kvinner

En kvalitativ analyse av norske mediers dekning av kvinnefotballen i det 21. århundret.

Malin Bredahl Woll

Masteroppgave i SOS-3981 sosiologi ved lektorutdanninga 8-13, mai 2021

Sammendrag

Denne oppgaven handler om kvinnefotball og deres representasjon i media i det 21. århundret. Formålet med oppgaven er å undersøke omtalen av kvinnefotballen i media, og å se på hvor mye de skrives om. Det har også vært et mål å se på fotballspiller som yrke for kvinner og om de møter på barrierer som hindrer de videre i arbeidslivet. Ved å bruke to aviser, VG og Adresseavisen, er det telt antall artikler om kvinnefotball og herrefotball fra 2000-2019 for å sammenligne. Ved bruk av kvalitativ dokumentanalyse og innholdsanalyse er artiklene plassert inn i tre forskjellige kategorier. De teoretiske analyseverktøyene som har vært brukt i oppgaven er Pierre Bourdieus teori om det sosiale rom og felt, og hans begreper om kapital-formene og habitus. Videre er feministisk teori om femininitet og maskulinitet benyttet, og teorien om glasstaket i arbeidslivet.

Analysen har bestått av tre kategorier som ble til som følge av min datainnsamling og innholdsanalysen av disse. «Jentene», «diskriminering» og «heltinnene» er de tre utvalgte kategoriene i analysen. Kategoriene er også delt inn etter en tidslinje, der første kategori tar for seg de tidligste årene av utvalget, og så følger de to andre linjen videre. Hovedfunnet som er gjort er at det finnes en ending i omtalen og omtalefrekvensen av kvinnefotballen i media som har skjedd i det 21. århundret. Endringene har skjedd langsomt og omtalefrekvensen er ikke like stor som hos herrefotballen. Videre ser en også hindringer i form av et glasstak for kvinnelige fotballspillere som ønsker å ha idretten som yrke. Media beveger seg fra å se på fotballen som hobby for kvinner, til å begynne å se på det som et yrke, men bestående av barrierer fra samfunnet.

Forord

Det å skrive masteroppgave under en pandemi har snudd opp ned på alt man har kjent som student. Studentfellesskapet på lesesalen og øl-tirsdager ble det plutselig forbudt, og man ble mutters alene om hele oppgaven.

Tusen takk til min veileder, Jorid Anderssen for konkrete tilbakemeldinger og god veiledning, alltid klar til å svare på spørsmål.

Tusen takk til lektorgjengen på kull-15. Det har vært en fryd å studere med dere.

Det siste året mens masteroppgaven har blitt til har jeg jobbet på Voksenopplæringa i Tromsø. De skylder jeg en stor takk for mye glede, latter og hjelp når samfunnet ellers ikke har vært åpent. Ledelsen som har lagt til rette for meg, og gode kolleger som alltid har vært støttende og heiet.

Til mine nærmeste venner her i Tromsø, og nå rundt omkring i landet, dere gjorde studietiden til en fest hver dag, til og med i eksamensperiodene. Tusen takk for alle sprell, latterkramper, vinkvelder og hjelp. Henriette fortjener en ekstra takk for god hjelp og rådgivning i forbindelse med masteroppgaven. Familien min som har heiet hvert eneste skritt av veien, selv om det i noen perioder så mørkt ut, så var det alltid godord å få. Min bror, Gøran, for uten han hadde ikke denne oppgaven blitt ferdig. All mulig slags tusen takk.

Denne oppgaven tilegnes de fotballspillende kvinnene som elsker idretten og som ønsker å satse på den. Jeg heier på dere!

Malin Bredahl Woll

Tromsø, 29.05.2021

Innholdsfortegnelse

1 Innledning.....	1
1.1 Et kort innblikk i kvinnefotballens historie.....	3
2 Litteraturgjennomgang	5
2.1 Idrett	5
1.1.1 Idrett som eget felt i sosiologien	6
2.2 Forskning på fotball i Norge	7
2.3 Forskning på kvinnefotball i Norge	8
2.4 Forskning på kjønn, idrett og representasjon i Norge	9
2.5 Medias rolle i samfunnet	10
3 Teori	13
3.1 Glasstaket	13
3.2 Feministisk teori	14
3.3 Bourdieu	16
4 Metode.....	21
4.1 Valg av metode – dokumentanalyse.....	21
4.2 Innholdsanalyse	23
4.3 Datainnsamling.....	24
4.4 Kategorier.....	25
4.5 Utvalg	27
4.5.1 Kategoriernes utvalg.....	31
4.6 Validitet, reliabilitet, kildekritikk og etikk.....	33
4.6.1 Reliabilitet	33
4.6.2 Validitet.....	34
4.6.3 Kildekritikk og etikk	34
5 Funn og analyser	37

5. 1	Artiklene fra VG og Adresseavisen	37
5.2	«Jentene»	40
5.2.1	«Damefotballen står sterkt.»	40
5.2.2	«Gi også jentene motstand»	41
5.2.3	«Fotballjentene tapte»	43
5.2.4	Oppsummering	45
5.3	«Diskriminering»	46
5.3.1	«Komisk»	46
5.3.2	«Kaller damefotball for handikapidrett»	47
5.3.3	«Fotballtopp med sjokkuttalelse om kvinnelige spillere»	49
2.3.4	Oppsummering	50
5.4	Heltinnene	51
5.4.1	Ada Hegerberg	51
5.4.2	Caroline Graham Hansen	53
5.4.3	Oppsummering	55
6	Diskusjon.....	57
6. 1	I hvilken grad ser man sosiale hindringer for norske kvinner som ønsker å ha fotballspiller som yrke?	57
6.2	I hvilken grad ser vi endringer i norske mediers omtalefrekvens av kvinnefotballen?..	59
6. 3	Oppgavens teorigrunnlag	61
7	Avslutning og konklusjon	63
7.1	Veien videre	64
8	Litteraturliste	65
VEDLEGG 1	69
VEDLEGG 2	71
VEDLEGG 3	73
VEDLEGG 4	75

VEDLEGG 5	76
VEDLEGG 6	77
VEDLEGG 7	79
VEDLEGG 8	80
VEDLEGG 9	82
VEDLEGG 10	83
VEDLEGG 11	85
VEDLEGG 12	87

1 Innledning

Fotball er en av verdens aller største idretter, med en fanskare som strekker seg i det vide og det brede over hele jordkloden. I Norge er fotball viktig. Det å føle en identitet og heie på et lag, enten det befinner seg i Norge, i England eller i Spania, gjør svært mange. Noen heier også på flere lag. Til tross for at selve fotballidretten er så interessant og viktig for mange, er det i all hovedsak herrefotball det diskuteres. Kvinnefotballen har hatt en tildens til å forsvinne i all herrefotballen, dette gjelder også i media. De kvinnelige spillerne blir skrevet mindre om i media og de og fansen har ofte blitt henvist til nett-TV og andre bi-kanaler for å kunne følge med på deres fotballkamper. Vi har siden 1970-tallet hatt organisert kvinnefotball i Norge på alle nivå, men vi ser fortsatt den dag i dag, at færre jenter spiller fotball når de når ungdomsskolen og enda færre tar fotballinteressen med seg helt til endt skoleløp, og til enda større satsningsnivå. I vår tid ser vi på fotballspiller som et lukrativt og godt lønnet yrke for menn som spiller fotball, men det er viden kjent at innen kvinnefotballen står det ikke like bra til. Norge ligger i verdenstoppen når det gjelder likestilling, men vi er samtidig kjent for å ha et av de aller mest kjønnsdelte arbeidsmarkeder i Europa (Kompetanse Norge, u.d.). Gutter og jenter velger fremdeles tradisjonelle yrker.

Kvinnefotballen har en lang historie i Norge, og i verden, selv om det ikke er like godt dokumentert som herrefotballen. Norges Fotballforbund (NFF) var i lang tid motstandere at kvinner skulle spille fotball, da de mente det for eksempel kunne skade reproduksjonsorganene deres (Josimar, 2019). I perioden før og etter første verdenskrig hadde kvinnefotball i fotballnasjonen Storbritannia enorm popularitet og kampene kunne ha flere titalls tusen publikummere. I 1921 la det Engelske Fotballforbundet (FA) ned et forbud mot kvinner på deres baner, med begrunnelsen; ”*Fotballspelet passer seg ikke for kvinner, og det kan dessutan vere helseskadeleg for dei*” (Lote, 2013). I selve resolusjonen finner vi begrunnelsen; «Fordi det har kommet inn klager på at fotball spilles av kvinner, føler forbundsstyret seg tvunget til å utrykke sin sterke mening om at spillet fotball er uegnet for kvinner og det bør derfor ikke oppmuntres (Josimar, 2019, s. 19). Dette ble i praksis et totalforbud mot kvinnefotball. I 1971 ble forbudet motvillig opphevet av FA, og kvinnelige fotballkretser måtte klare seg selvstendig på fotballbanen de neste 20 årene. Først i 1993 ble kvinne- og jentefotballen inkludert i FA sitt arbeid og styre i England (Lote, 2013). I Norge ble kvinnene inkludert i NFF i 1976 (Josimar, 2019).

Kvinnefotball, representasjon og omtale i media er interessant å se på i dagens samfunn på grunn av de store forskjellene som eksisterer mellom kvinner og menn på fotballbanen. Dette er et kjent konsept som har vært til stedet lenge i idretten. Det er spennende å se på dette i et land som såpass opptatt av likestilling som det Norge er, men som også har en så delt fotballbane. Ved å bruke teorien om glasstaket fra Cotter m.fl (2001) kan man undersøke om det finnes en sammenheng mellom fotball som yrke og kjønn. Glasstaket er en teori som handler om barrierer i arbeidslivet som kun påvirker kvinner og minoriteter. Videre er kvinnefotballens representasjon og omtale i media viktig å belyse og for å se på forskjellene mot herrefotballen i omtale og omtalefrekvens, altså hvor mye temaet skrives om. Dette temaet opp imot media har vist lite tidligere forskning, derfor er det vesentlig å skrive om kvinnefotball og media.

I denne oppgaven vil jeg se på to aviser, VG (Verdens gang) og Adresseavisen, og hvordan de skriver om kvinnefotballen, og i hvor stor grad dette skrives om i en bestemt tidsperiode. Grunnen til at jeg ønsket å se på disse to avisene er for å se om det finnes like resultater i en nasjonal avis som VG og en lokalavis som Adresseavisen. Det er interessant å bruke disse to på grunn av deres interesse for sport og idrett. Jeg ønsker å se på om det er en utvikling i omtalefrekvensen av kvinnefotball i avisene over år, spesielt selve omtalen av dem. Jeg skal se på antall artikler om kvinnefotball skrevet i mai måned fra år 2000 til 2019. Videre vil jeg se på fotballspiller som yrke og se om det finnes sammenheng med glasstaket og kvinner som vil ha fotballspiller som jobb. Jeg vil ha hovedfokus på fotball i Norge og norske spillere i utlandet, men der det er relevant vil jeg trekke inn informasjon fra andre land.

På bakgrunn av dette har jeg valgt følgende problemstilling og forskningsspørsmål:

Problemstilling: *På hvilke måter har mediedekningen av kvinnefotballen i Norge endret seg i det 21. århundret?*

Forskningsspørsmål:

1. I hvilken grad ser man sosiale hindringer for norske kvinner som ønsker å ha fotballspiller som yrke?
2. I hvilken grad ser vi endringer i norske mediers omtalefrekvens av kvinnefotballen?

1.1 Et kort innblikk i kvinnefotballens historie

Det norske fotballmagasinet «Josimar» kom våren 2019 med en helt egen utgave om kvinnefotball og kvinnefotballens historie med tittelen «100 år med norsk kvinnefotball – Den lange kampen». Josimar er hovedsakelig et magasin som skriver om store mengder norsk og internasjonal herrefotball, og de er kjent for historiske artikler og gravende journalistikk om blant annet korrupsjon i fotballen. Det er få artikler som omhandler norsk og internasjonal kvinnefotball. Ut av de 67 utgavene jeg har undersøkt fantes det tre magasin med artikler om kvinnefotball. Utgaven «Den lange kampen» handler eksplisitt om kvinnefotball, og gjør nøye og godt rede for historien om kvinnefotball. Derfor ønsker jeg i innledningen å gjengi en del fra deres oversikt.

I 1919 spiltes det fotballkamper mellom kvinner og herrer i Oslo (Josimar, 2019, s. 18). Det var kamper som skulle dekke et underskudd etter gutte-musikkorpssturneen til Sverige (Josimar, 2019). Det var 11 kvinner fra laget Frøya som skulle møte herrene, det var 5000 tilskuere på en av kampene og til pause sto det 3-1 til Frøya, men det er ikke dokumentert hvordan kampen endte. Det er litt uklart når den første fotballkampen ble spilt av kvinner, men det hevdes for eksempel at Moss idrettsforenings damelag «Heia» spilte sine første kamper i 1921. Videre sies det at et par kamper ble spilt i Oslo i 1919 av kvinnelaget Frøya. Allerede i 1918 skrev avisa Øvre Smaalenene at Askim IF vurderte å starte et «dameparti» i fotball, etter fem år med bare herrelag (Josimar, 2019).

Fotballforbundets tidligere President, Reidar O. Bergh, uttalte i 1922 til Moss avis at han; «Ikke ville vite av Kvinder som Fotballsparkere» (Josimar, 2019, s. 18). Uttalelsen til Bergh falt bare en måned etter det engelske FA (fotballforbundet) la ned sitt forbud. NFF gikk ikke til samme konklusjon som FA og forbød ikke kvinnefotball i Norge, men det ble lagt hindringer for kvinnefotballen og den ble etter dette mindre populær (Josimar, 2019). I 1931 skulle kvinnelaget IF Fløya i Tromsø samle inn penger for å få råd til ny fane, og arrangerte kamper for å få midlene (Josimar, 2019). På forhånd sendte de brev til forbundet om lov til å arrangere disse kampene. Kampene var spilt før svaret fra forbundet kom i retur, og heldigvis for Fløya, siden svaret fra forbundet var negativt. De begrunnet avslaget med at fotball var uanstendig spill for kvinner og forplantningsorganene kunne bli skadet.

Det er skrevet lite om oppstarten av organisert kvinnefotball i Norge. Norges fotballforbund var som kjent skeptisk til dette, men årstallet for den første kvinnelige landskampen i fotball

var i 1978 med Per Pettersen som trener (Norges fotballforbund, 2020). Kampen ble spilt mot Sverige som privatlandskamp, og Norge tapte 2-1. Det aller første VM for kvinner ble spilt i Kina i 1991, Norge kom på andre plass (Dagbladet, 2007). Det neste VM i 1995, ble arrangert i Sverige og Norge tok med seg gullpokalen hjem. Året etter var det duket for det aller første OL der kvinnefotball også var med i programmet og Norge var kvalifisert (Holm, 2019). I det andre OL i 2000 gikk Norge, også her på andre forsøk, til topps.

I dag finnes det flere avisartikler hvor tematikken lønn, fotball og kjønn i Norge er tema. Lønningene til spillerne i Toppserien er lave, nesten åtte av ti spillere tjener under 100 000 kroner på jobben som fotballspiller (Magnussen, 2019). Det er også skrevet en del om forskjellene i lønn og premiering i kvinnefotballen kontra herrefotballen i Norge. Kvinnenes høyeste serie i Norge heter Toppserien, og i 2017 fikk vinnerne av denne serien 400 000 kroner. Herrenes høyeste serie, Eliteserien, fikk vinnerne 23 millioner kroner (Snare, 2017). Dette tilsvarer 60 ganger så mye i premie. Av alle lagene i Toppserien får de åtte beste 1,5 millioner å dele mellom seg basert på resultatet i 2017, mens herrene i Eliteserien på 16 klubber får 175 millioner kroner å dele på basert på resultat. Her får kvinnene under én hundredel av det herrene får (Snare, 2017). På den andre siden har ting begynt å skje og i 2017 gikk det norske herrelandslaget i fotball med på å kutte i egen lønn slik at det ble lik lønn mellom kvinnelandslaget og herrelandslaget (Lie, 2017). Herrene hadde 6,55 millioner kroner å fordele mellom seg, og kvinnene hadde 3,1 millioner for å lønne spillerne, men fra 2018 blir det like økonomiske betingelser på landslaget for aller første gang (Lie, 2017).

2 Litteraturgjennomgang

I dette kapittelet vil jeg presentere foreliggende forskningslitteratur med tilknytning til mitt tema. Litteraturgjennomgangen vil bestå av forskjellige forskningsartikler og noen teoretiske perspektiv på fotball og kvinnefotball i Norge. Det blir også inkludert noen tall om representasjon og kjønn i organisert idrett og forskning på medias rolle i samfunnet. Først ønsker jeg å vise til to forskjellige definisjoner på hva idrett er. Litteraturgjennomgangen gjennomføres for å se på tidligere forskningslitteratur som kan bidra til å belyse min problemstilling.

2.1 Idrett

Det finnes mange definisjoner på hva idrett er, i boka «ungdom og idrett» (2016) definerer de idrett som blant annet; «Idrett er kroppslig å vise fram og sammenligne dyktighet ved å konkurrere (Seippel, Sisjord, & Strandbu, 2016, s. 15)». Norges Idrettsforbund definerer idrett som «fritids- eller hobbypreget aktivitet hvor kroppsstillinger eller bevegelser er sentrale elementer, og hvor utøverens egen innsats er avgjørende for resultatet (Seippel, Sisjord, & Strandbu, 2016, s. 15)». Det har vært diskutert om konkurranse skal være en del av definisjonen på idrett.

Definisjon på idrett mener Richard Giulianotti (2005) deles inn i fem deler. At noe er strukturert med regler, koder for gjennomføring og har en slags bane eller plass som tilhører idretten. Nummer to, at den er målorientert, det handler om å nå til topps, enten ved å score flest mål i fotballen eller å gå raskest på ski, ønsket er å være best mulig. Den tredje er konkurranse, det er noen du må «slå» for å vinne og for å lage nye rekorder. Nummer fire er underholdning, det skal være underholdende å delta og ikke minst å se på. Siste del handler om at det må være kulturelt beliggende, det vil si at de fire kriteriene ovenfor er avhengig av å følge reglene og strukturen innenfor den enkelte idrett. Om man viker fra disse har man som oftest laget en helt ny gren av idretten. Har noe disse fem kriteriene, så er det altså en idrett Giulianotti (2005).

1.1.1 Idrett som eget felt i sosiologien

Pierre Bourdieu (gjengitt i Giulianotti, 2005) så på idrett i sosiologien som et eget felt. Han mente at kroppen var grunnleggende for å mestre verden på en praktisk måte, og at idrett var den perfekte måten å gjøre dette på. Han mente vi kunne forstå ting vi ellers ikke ville forstått gjennom idrett, og får dette til utfor vår egen bevissthet. Idretten er en av få arenaer der ord blir overfladiske, og du blir forstått på det kroppsliggjorte. Habitus er et begrep Bourdieu bruker og han ser på dette som en forklaring på hvordan vi handler og oppfører oss basert på hvor hvilken posisjon i samfunnet vi har, altså på hvor mye makt man har. På bakgrunn av den habitusen en aktør har så tar den aktøren valgene basert på dette, på ren automatikk. Han bruker felt som en måleenhet i relasjonene mellom noen posisjoner med makt, han forstår hvert felt som å være et spill. $(\text{Habitus} \times \text{kapital}) + \text{felt} = \text{praktisk}$, dette betyr at en persons habitus kombinert med kapitalen og lagt til feltposisjonen utgjør posisjonen for hans eller hennes kulturelle praksis. Sosiale individer tar posisjoner på feltet målt etter deres ulike typer habitus. Olympiske idretter er et idrettsfelt som innehar forskjellige grupper, utøvere, trenere, dommere, media, sponsorer og offisielle personer for eksempel. I Olympiske idretter må nye spillere opptjene seg høyere kapital gjennom trening og gode prestasjoner, mens erfarne spillere har høyere kapital og flere kort å spille på slik at de kan beskytte seg selv og komme med endringer til spillets retning (Bourdieu gjengitt i Giulianotti, 2005). Det er enklere for en erfaren idrettsutøver som har vært med i OL før å kvalifisere seg på nytt, enn for en helt ny aktør i spillet.

Pierre Bourdieu (gjengitt i Giulianotti, 2005) har skrevet om idrett og habitus der han mener habitus er ment for mer estetiske og sunne idretter som for eksempel golf, seiling, tennis, langrennsski og ridning (Giulianotti, 2005, s. 162). Det finnes et skille mellom klasse og hvilken idrett man er interessert i, her bruker Bourdieu et eksempel om arbeiderklassens herrer sin interesse for mannlig boksing, de vet hvordan det er å arbeide fysisk med kroppen og kan dermed relatere til denne maskuline idretten (Bourdieu gjengitt i Giulianotti, 2005). Han poengterer videre at blant arbeiderklassenes kvinner som driver med idrett blir ignorert av resten av klassen og øvrige. Bourdieu mener at idrettsinteresser ikke bare kommer fra materielle omgivelser, men at idretter som er dyre å drive med, som ski, golf og cricket, og dermed har en mer skjult inngang for aktører fra arbeiderklassen (Ibid). Habitusen til familien er viktig, og hvilken idrett du har vokst opp med får deg inn i den riktige idretten med den riktige kroppslige habitusen (Ibid).

Bente Skogvang skrev en doktorgrad i 2006 der hun definerer toppfotball som et delfelt under feltet idrett. Hun legger vekt på at delfeltet utgjør et nettverk av posisjoner og relasjoner som strides om å legitimere egne prestasjoner av virkeligheten. Hun er klar på at det er vanskelig å avgjøre hva som utgjør et idrettsfelt eller toppfotball, da media og næringsliv har et så nært samarbeid med feltet. Supportere og publikum ønsker et toppet lag, med de beste spillerne, enda flere mål og underholdning på kampene. Spillerne og trenerne er avhengig av å ha gode og trygge arbeidsforhold slik at de kan yte best når det gjelder, og de er avhengig av god økonomi for å få dette. Media ønsker mest mulig «bråk» i klubbene og på kampene, da de får flere lesere med drama.

2. 2 Forskning på fotball i Norge

Eric Anderson (2005) har utviklet en egen teori om inkluderende og ortodoks maskulinitet. I all hovedsak går dette på å beskrive menn, da Anderson mener maskulinitets-begrepet er i endring. Arve Hjelseth og Anne Tjønndal (2016) har sett på teorien og knyttet dette opp mot fotballen. Ortodoks maskulinitet handler om at en lener seg mer mot det konservative, de gjør seg ofte mer maskuline for å ikke fremstå som feminine på noen måte, de har også en lite tolerant holdning til homofile. De bruker ofte sexisme og anti-feministiske utsagn for å forsterke sin maskulinitet og sitt kjønn. Inkluderende maskulinitet handler på sett og vis om det motsatte, en har ingen frykt for å bli oppfattet som litt feminin og har en større aksept for at kjønnsrollemarkedet er i endring. Den inkluderende maskuliniteten kan videreføres til slik som samfunnet er i dag, og de har et håp om at den sakte skal dras over og inn på fotballbanen. Hjelseth og Tjønndal (2016) kommer frem til at den ortodokse maskuliniteten fortsatt spiller en stor rolle innenfor fotballen og at emosjonell intimitet kommer frem gjennom humor og gjerne vennskapelig mobbing for å slippe å gå inn på fortrolige samtaler.

Bente Skogvang og Kari Fasting (2013) tar for seg seksualitet i profesjonell fotball i Norge, og ser på ulike spillere og deres forhold til homofili. De kommer frem til at både menn og kvinner har ulike erfaringer om dette i fotballen. Det er også forskjellige erfaringer fra trenere og medspillere på dette. For kvinnene blir fotball sett på som en såpass maskulin idrett at den påvirker hva folk tenker om seksualiteten deres. I en annen artikkel skriver Skogvang (2009) om media og kjønn i norsk fotball, her kommer hun frem til at fotball er den idretten media fokuserer mest på. Herrefotballens eliteserie er mest attraktiv for sponsorer og investorer. Skogvang finner noen likheter ved kjønnene og fotballen, det er at menn og kvinner liker

spillet, og finner forskjeller i økte forskjeller hos kvinnene og deres mangel på finansiering og mediedekning. På den andre siden sier hun at kvinner også føler seg mektige, til tross for manglende oppmerksomhet.

2.3 Forskning på kvinnefotball i Norge

Fotballkulturen i Norge blir sett på som veldig kjønnsorientert, mannsdominert og mannssentrert, dette kommer også til syne i en undersøkelse av kvinnelige elitedommere i Norge (Sand, Rørvik, & Fasting, 2017). En mulig fremtidig løsning mener de kan være at dommerutdanningen og kursene ikke bare inneholder fotballregler, men også om kjønn og makt (Sand, Rørvik, & Fasting, 2017). Idrettstinget har fremmet lovforslag om å sikre kvinneligrepresentasjon på tinget siden 1980. Det første forslaget kom i 1980 og ble nedstemt, for man ønsket ikke «å lovfeste et bestemt mønster for representasjon vil virke uheldig og kan forsinke likestillingsprosessen som nå er i gang (Svela & Fasting, 2009, s. 29).»

Arne Hjelseth og Jorid Hovden har sett på fotballsupportere, maskulinet, media og supportere på internett. Hovden og Hjelseth har sett på diskusjonsgruppene til VG.no. I Artikkelen «negotiating the status of women's football in Norway. An analysis of online supporter discourses» finner Hjelseth og Hoveden at kvinnefotballen blir nedprioritert og rakkert ned på. De blir merket som feminine og er derfor ikke kvalifisert til å spille det maskuline spillet, fotball. I 2006 gjorde Hans Hognestad en undersøkelse blant medlemmer av Engelske fotballklubber i Norge. Han kom frem til at supportere av engelske fotballklubber i alderen 30-39 år så har 47,5 % av supporterne fullført videregående utdanning, mens 35,8 % har kortere høyere utdanning, sistnevnte er en høyere prosent sammenlignet med landsgjennomsnittet på 20,9 %. Han konkluder også med at ca. 10 % av medlemmer i supporterklubber er kvinner.

Kari Fasting (2003) skriver om historien til kvinnefotballen i Norge. I 1975 kom det store gjennombruddet etter en debatt i store norske aviser, kvinnefotballen ble en del av NFF, medlemskapet trådte i kraft i 1976. I 1976 ble kvinnekomiteen opprettet for å fremme og utvikle kvinnefotballen i Norge. Fasting m.fl (2017) skriver i en annen artikkel om kvinnelige topptrenere i Norsk fotball. Resultatet fra forskningen viser at under utdanningen for å bli trener var kvinnene ofte alene i klasserommene. Videre mener de som er intervjuet at høy selvtillit er viktig for å komme igjennom og bli tatt seriøst, og at mange mannlige ledere

innenfor fotballen mener kvinner mangler det. De oppsummerer med at trenerkulturen er mannsdominert og at de kvinnelige trenerne ser på det som en stor utfordring å finne seg jobb innenfor fotballen. De kom frem til at en kan se at kvinnelige trenere i høyere posisjoner eller divisjoner får en høyere respekt enn de i lavere.

En artikkel av Persson, Stefansen og Strandbu (2020) handler om kvinnefotball og deres satsninger fra forbund- og klubbnivå. Hensikten er å se hvilke muligheter unge jenter opplever er oppnåelige innenfor idretten. De legger vekt på såkalte «jentesatsninger» og «jentetiltak» for å øke motivasjon til jenter for å spille fotball, og for å hindre at de faller fra spillet. Her kommer de frem til at metafortellingen, om at kvinnefotballen er annenrangs, gjør at spillerne tar med seg denne fortellingen når de vurderer seg selv og spillet. Skille (2008) skriver om den moderne kjønnsituasjonen i norsk fotball, og tar for seg spørsmål om det store kjønnskillene, hvorfor kvinnefotballen har vokst det siste tiåret og hvorfor kvinnefotballen relativt sett er ganske likestilt, sammenlignet med for eksempel Storbritannia. Han konkluderer med at kjønnskillemellom kvinner og herrer på fotballbanen eksisterer, at fotball er mest populær blant kvinner i Norge og sammenlignet med andre land ligger norsk kvinnefotball langt foran for å prøve å få bukt med kjønnskillemellom.

2.4 Forskning på kjønn, idrett og representasjon i Norge

Trond Sand og Kari Fasting leverte i 2017 et notat om kjønnsbalansen blant, ansatte, trenere og ledere i særforbund. I særforbund er 24% av de ansatte generalsekretærer, og de fleste er ansatt i små særforbund (33 %) og de store særforbundene har kun 10 %. Totalt i norsk idrett er det ansatt 55 sportssjefer, her utgjør kvinnene 15 % av alle sportssjefer. I administrasjonen er det totalt 805 ansatte, og 37% av disse er kvinner. Kvinnelige idrettslagsledere og kvinnelige idrettskretsledere utgjorde i 2016 23 % og 37 %. Ingen av de særforbundene som hadde kvinnelig president hadde en kvinnelig generalsekretær. 35 særforbund hadde både mannlig president og generalsekretær. Andelen aktive kvinner sett i forhold til andelen kvinner i styrene er på ca. 40 %, dette er på grunn av nye regler som tilsier 40-60% representasjon av kjønn i styrer. I 2009 skrev de samme forfatterne om «Kjønn i endring - en tilstandsrapport om norsk idrett». Der viser de blant annet at andelen kvinner som er medlem i Norges Idrettsforbund (NIF) er 52,6 % for jenter 0-5 år. Andelen for kvinner 20-25 er på 38,8 % og fra 26 og opp er det 33, 7% som er registrert hos NIF. Fra 0-5 år er det Norges Gymnastikk- og turnforbund som har flest aktive jenter med 11591. Fotball toner øverst fra 6

år til 19 år hos jenter, etter dette er det Norges Bedriftsidrettsforbund som stikker av med seieren, etterfulgt av Norges golfforbund.

2.5 Medias rolle i samfunnet

Media kan i moderne samfunn være en arena for diskusjon om og for å formidle utviklingen i samfunnet, normer og verdier (Aalberg & Elvestad, 2005). Massemedium er media som når nesten alle i et samfunn i større eller mindre grad, det kan være aviser, TV, radio, film og lignende. Nye medium med mobiltelefoner og internett skiller seg fra massemedia, da de nye mediene er interaktive, det ligner mer på personlig kommunikasjon enn massekommunikasjon. For eksempel så skriver nettavisene mer av det som folk vil lese, med fengende overskrifter og på denne måten melder de mer av det som «selger» og vekker interesser. Dermed melder ikke massemediene kun om det som har skjedd rundt omkring i landet og verden, de må personalisere budskapet sitt enda mer (Aalberg & Elvestad, 2005).

Medias rolle i samfunnet er stor (Lundby, 2010). Samhandling og kommunikasjon i det norske samfunn er i stor grad preget av tekniske medier. Mediene blir sett på som mer enn teknologi, for oss er de institusjoner, sosiale formasjoner og kulturindustri (Lundby, 2010, s. 347). Før ble media definert som radio, avis og TV, det var her man fikk nyhetene, mens digitaliseringen av media kom på 1980-tallet. Digitaliseringen av media har revolusjonert måten vi i dag får informasjon fra, nå har de fleste av oss media med oss i lomma, og kan sjekke nyheter og lignende når vi vil. I tillegg til dette har sosiale medier tatt verden med storm og det er lettere enn noen gang å nå ut til hverandre for å holde kontakten eller å dele forskjellige nyheter (Lundby, 2010).

Lundby (2010) bruker begrepene «medievidde samfunn», «mediering» og «medialisering» for å forklare hvordan man i dag ser på og bruker media i samfunnet. Medievidde samfunn er samfunn hvor media tar grep for å få flere tilhengere og lesere. Media driver for eksempel med forenklinger, tilpassninger og personifiserer artikler for å nå ut til flere, og bli mest populære. Mediering er all den formidlingen og informasjonen som foregår med tekniske hjelpemidler. Det finnes regler og krav til hvordan kommunikasjon skal foregå, for eksempel i en kronikk i en avis kan du skrive en viss lengde, det må heller ikke være for langt for da leser færre den. Kommunikasjonen må altså være innenfor en bestemt ramme. Både den som skriver og den som leser kan bli påvirket av de muligheter og begrensninger avisen gir. En annen ting en må tenke på er hvor kommer denne kronikken fra, er det en støttespiller av de som for eksempel

kritiseres og denne kronikken skal fremme de, og dermed får leseren et skjevt bilde i avisen. Medialisering viser til endringer i samfunnet som har skjedd over tid, og det kan også vises fra fortid til nåtid at vi har blitt formet og avhengig av den, uten at dette alene trenger å være medias skyld (Lundby, 2010). Når det kommer til valgkamp ser vi medialisering i funksjon, det har nå de siste 40 årene vært vanlig å ikke bare drive valgkamp fysisk ute blant folk, men man er også aktivt ute i medier. For eksempel spisses budskapene til velgerne i mye større grad til hva de vil «bite på» og hva media ønsker å selge (Lundby, 2010).

3 Teori

I dette kapitlet skal jeg redegjøre for de teorier jeg har funnet relevant for min oppgave. Grunnen til at jeg har valgt ut disse teoriene er i håp om at de skal inneholde teoretiske analyseverktøy som skal kunne være med å belyse problemstillingen og forskningsspørsmålene i oppgaven. Teoriene mine består av Glasstaket, feministisk teori om tradisjonelle kjønnsroller og Pierre Bourdieu sin teori om sosiale rom, sosiale felt og habitus.

3.1 Glasstaket

Glasstaket er en teori som går ut på at det eksisterer kunstige barrierer som er til hinder for kvinner og minoriteter med annen rase og bakgrunn i arbeidslivet. I artikkelen «The glass ceiling effect» (2001) ønsker forskerne å se på hva som gjør dette glasstaket så spesielt, og hvilke kriterier som gjelder under dette, kontra de ulikhetene vi vanligvis snakker om når det gjelder kvinners og minoriteters rolle i samfunnet. Forskerne mener at dette glasstaket har noen særskilte kriterier som gjelder i arbeidslivet, og som hindrer kvinner og minoriteter å nå høyere lederstillinger og maktposisjoner. Forskerne legger frem fire kriterier for hvordan man kan se dette glasstaket i arbeidslivet. Det første kriteriet ser vi når det ikke er noen faglig relevans for hvorfor en kvinne eller minoritet ikke får en jobb til tross for at de er kvalifisert for jobben. Forskerne mener at dette glasstaket kommer i veien for at disse blir sidestilt mot menn med samme faglige og erfaringsmessig utgangspunkt. For det andre viser de til at glasstaket er mer til stede for kvinner og minoriteter som er høyere oppe i systemet på arbeidsplassen enn de som har lavere stillinger. De mener at taket blir tykkere jo høyere posisjon kvinner har i organisasjonen. Kvinnelige avdelingsledere har et tykkere tak å komme seg gjennom enn kvinner uten lederansvar. Det tredje kriteriet viser til at glasstaket i hovedsak er i veien for de kvinner og minoriteter som ønsker å nå et høyere nivå. Ikke de som allerede befinner seg på dette høye nivået. De som allerede er på et høyt nivå blir sett på som kollegaer og godtatt for sin posisjon av mennene og samfunnet, og holder de seg på dette nivået vil de ikke ha noen glasstaksutfordringer. Det siste kriteriet viser til at glasstaket representerer ulikheter blant kvinner og minoriteter som øker jo videre på karrierestigen.

Det er vanskelig å bestemt sette fingeren på glasstaket i arbeidslivet (Cotter, et al. 2001). I noen tilfeller kan kandidater være likt kvalifisert, men at andre personlige egenskaper spiller inn på hvem som får jobben. Dette kan eksempelvis være arbeidskapasitet, lederegenskaper

og lignende. Det er derfor vanskelig å bedømme om vedkommende som ikke fikk jobben var basert på diskriminerende fordommer eller andre personlige årsaker (Ibid). Skillet på tykkelsen på glasstaket mellom kvinnelige arbeidere og mellomledere viser at dette faktisk er et tak kun i arbeidslivet og ikke et fenomen i storsamfunnet mener forskerne. Hadde det vært slik at det var like vanskelig for mellomledere og arbeidere å klatre videre i organisasjonen snakker vi ikke lenger om et tak, men om et universelt mønster av ulikhet basert på kjønn. Forskerne poengterer at det er vanlig at en har sterkere ulikheter hos kjønn og rase på toppen av hierarkiet enn på de lavere delene, og ved forfremmelser øker ulikhetene. Hadde det vært et glasstak for hver forfremmelse ville disse konstante ulempene ført til at ulikhetene på toppen var enda større (Cotter et al. 2001).

3.2 Feministisk teori

Sosiologen Nancy Chodorow skrev i 1978 boken «The reproduction of Mothering» hvor hun tar for seg kvinners rolle som mor (Chodorow, 1978). Kvinnene bærer frem barnene, og har i nesten alle samfunn hovedansvaret for å ta vare på barna. Chodorow tar for seg kjønnsrollene i samfunnet i boka, der hun forteller at disse rollene blir innlemmet fra et barns fødsel. Jenter blir gitt rosa tepper og dukker som de skal ta vare på og pleie. Jenter blir tatt fra gutte-leker og får ikke leke til de blir skitne fordi det sømmer seg ikke for en jente. Kvinner identifiserer seg selv med moren når de vokser opp, og på denne måten blir alle kvinner sett på som mødre. Det feminine hos jenter og det maskuline hos gutter kommer fra miljøet de vokser opp i, men den praksisen familien har når det gjelder kjønnsrollene kan variere hvor knyttet man er til dem. Chodorow mener videre at forholdet til moren spiller en spesiell rolle i barnets liv, men at det er systematiske forskjeller på måte gutter og jenter knytter seg til moren allerede på et tidlig stadium livet. Jenter utvikler moderlige tendenser tidlig, mens gutter ikke trenger å gjøre det i det hele tatt. Dette viser de forskjellige oppfatningene gutter og jenter har og deres forståelse av disse rollene fra en tidlig alder. Jentene blir mer lik moren sin og guttene blir mer lik sin far.

Chodorow (1978) skriver videre om hvordan barna identifiserer seg mer med de av samme biologiske kjønn, altså jentene etterligner moren og guttene etterligner faren. Om man viker fra dette prinsippet vil dette føre med seg sanksjoner fra resten av samfunnet. Basert på disse kjønnsrollene så handler gutter og jenter forskjellig i ulike situasjoner basert på deres grad av

maskulinitet eller femininitet. For menn er det store målet å identifisere seg som like maskulin som sin far, dette forekommer gjennom det Chodorow kaller et «superego» og har en tendens til å sette menn høyere enn kvinner. Kvinnene har også et slikt «superego» som gjør dem mer lik sine mødre, og de blir distansert fra menn og gutter. På den ene siden kan ikke kvinner oppføre seg like egoistisk som menn, da dette blir sett på som veldig lite moderlig. Mens menn på motsatt side blir sett på som maskuline og de får ros for å oppføre seg egoistisk eller egosentrisk.

Sosiologen Michael Kimmel (2002) har skrevet en artikkel om maskulinitet og femininitet. Her tar han for seg disse to og sammenligner sosiale roller, oppførsel og forventninger til menn og kvinner i et samfunn. Maskulinitet og femininitet handler ikke om biologisk kjønn, altså om man er født mann eller kvinne. Kimmel mener at dette handler om kjønn som definert av et samfunn eller en kultur og de forventninger disse stiller. Kvinne og mann er altså det biologiske kjønn, mens kjønn er forventninger til maskulinitet eller femininitet som er sosialt konstruert. Biologisk kjønn varierer lite i ulike kulturer og samfunn, men forventninger til maskulinitet og femininitet har store variasjoner. Ved å omtale maskulinitet og femininitet i flertall mener Kimmel at vi anerkjenner i hvor stor grad det finnes forskjeller mellom forventningene til kjønn også innad i et og samme samfunn. Sosiale krefter opererer ofte i noen samfunn for å lage systematiske forskjeller mellom kvinner og menn, men disse forskjellene er ikke like store som de internt mellom mennene eller kvinnene innad i samfunnet sammenlignet med hverandre.

Kimmel (2002) mener det finnes fire sammenhengende måter å forklare meningen av maskulinitet og femininitet. Den første handler om at det er dokumenterte forskjeller mellom håndhevelsen av maskulinitet og femininitet på tvers av samfunnene. I et samfunn kan det være viktig at menn viser sin maskulinitet, mens i andre samfunn er dette mye mindre viktig. Det samme gjelder kvinner og femininitet, i noen samfunn skal de være passive, hjelpeløse og avhengige, mens i andre blir kvinnene oppfordret til å bestemme over seg selv og å være karrieresøkende. Forskjellene mellom to kulturer kan bety en stor variasjon i måte kjønn oppfattes, mens biologisk kjønn har lite endringer samfunnene. For det andre så mener Kimmel at definisjonen på femininitet og maskulinitet endrer seg i stor grad over tid, det som var vanlig i en kultur for ti år siden, er nå blitt endret. Den tredje forklaringen handler om at definisjonen om maskulinitet og femininitet forandrer seg over et tidsløp i et enkeltes individs liv, der du som 20 åring har et annet perspektiv enn en bestefar på 65 år. Den siste

forklaringen om maskulinitet og femininitet viser at innholdet i begrepene varierer kontinuerlig i samfunn. Variasjonen kommer fra at klasse, alder, etnisitet, religion og seksualitet endrer forventningene til kjønn innad i samme samfunn.

Kimmel mener at man ikke kan si at maskulinitet og femininitet er noe konstant som skjer i hele verden mot alle menn og kvinner. Dette er fordi kjønn varierer så mye mellom kulturer, over tidsperioder, mellom kvinner og menn i en bestemt kultur og det varierer innad i et individs liv. På tross av dette mener han at kjønn må bli sett på som noe helhetlig og ved å snakke om de i flertall så indikerer man at det varierer mellom og innad i samfunn og kulturer. Kimmel mener at kjønnsidentitet ikke bare er i flertall, men det er også relasjonell. Dette betyr at når menn fra den vestlige delen av verden for eksempel skal forklare hva maskulinitet er og hva som er å være mann, refererer de til definisjonen om hva som er feminint, og identifiserer seg som det motsatte. De vil altså poengtere at en mann er det motsatte av femininitet. Selvfølgelig finnes det unntak når det gjelder dette også, men den anti-feminine faktoren for å beskrive maskulinitet er mest utbredt. Kjønn som institusjon mener Kimmel handler om at kjønn også er situasjonsbasert, i noen situasjoner viser man det på en måte, og i en annen på andre måter. Institusjoner har kjønnen seg selv og de lager en felles forståelse av hva som er normalt hos dem, og de utgjør en stor faktor når det kommer til ulikhet mellom kjønnene. Fotball er en institusjon som lager egne regler og normer for hva som er greit og ikke greit hos dem, det kan bli sett på som et eget sosialt felt.

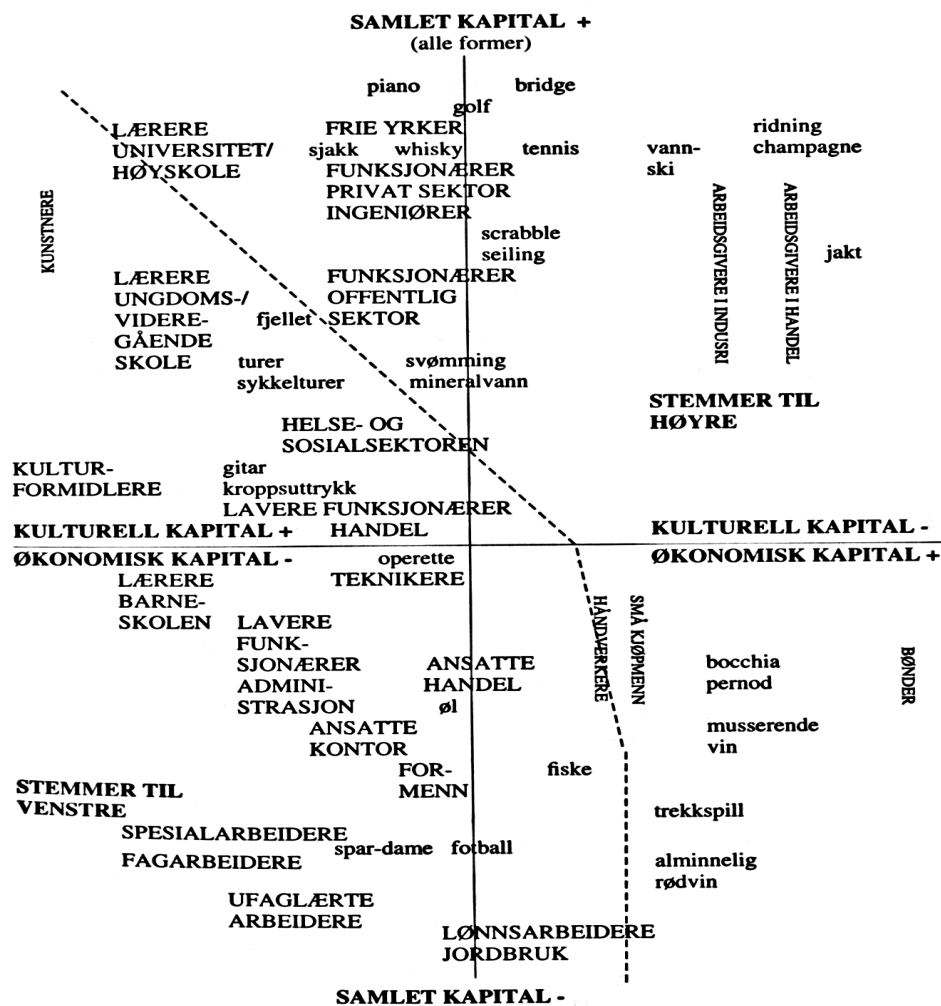
3.3 Bourdieu

Pierre Bourdieu ansees som en konfliktteoretiker, som har brukt mye tid på å avdekke ulike former for makt i samfunnet, og dermed avdekke sosiale ulikheter i samfunnet. Et av hans mest kjente verker er «Distinksjoner – en sosiologisk kritikk av dømmekraften (1995)» som tar for seg hans hjemland Frankrike og deres klasse, kultur og smaksforskjeller. Det er i denne boken begrepene sosiale- rom, felt, kapitalformene og habitus blir presentert og som har dannet grunnlag for videre forskning på ulikheter i samfunnet. Bourdieus forskning i sammenheng med fotball kommer godt frem da fotball kan ses på som eget felt, siden det er verdens største idrett. Kvinnefotballen er et delfelt innen fotballfeltet.

Det sosiale rom definerer Bourdieu (1995) som posisjoner i samfunnet som definerer hverandre gjennom gjensidige utvendigheter. Posisjonene går ut på hvor nær eller fjern man

er i forhold til hverandre, de er også hierarkiske, da noen har høyere rang enn andre. Det er altså en gruppe eller enkelte aktører som kan plassere seg i dette rommet ut ifra de statistiske fordelinger de innehar fra de to differensieringsprinsippene (Bourdieu, Distinksjonen , 1995, s. 34). De to prinsippene handler om kapital, økonomisk- og kulturell kapital. Økonomisk kapital mener Bourdieu er den viktigste, det er den man begynner med å plassere seg i. Denne formen for kapital handler om makten i samfunnet en kan ha gjennom mengden penger, ressurser, eiendom og verdier som aktøren eller gruppen er innehaver av. Om en har økonomisk makt i penger så gjør dette at en kan bruke det til å kjøpe seg det en vil, for eksempel ansette noen til å jobbe for seg. Kulturell kapital handler om å ha makt i samfunnet gjennom utdanning, jobb, vitenskap, kunst og kjennskap til personer innenfor høyt respekterte miljøer. Høy utdanning kan føre deg til de riktige jobbene og inn i de riktige nettverkene. Det sosiale rommet blir et slags utgangspunkt for Bourdieu sin teori om klasseforskjeller. Desto nærmere man står hverandre, desto mer har man til felles og tilhører samme klasse, og om man er langt fra hverandre da har man mindre til felles og er da i to forskjellige klasser.

Det finnes også to andre former for kapital som Bourdieu vektlegger; sosial- og symbolsk kapital. Den første handler om nettverket en aktør eller gruppe innehar, altså om man har makt nok gjennom sine nettverk til å oppnå sine ønsker (Bourdieu, Kapitalens former, 2006). Disse relasjonene mellom aktøren eller gruppene kan bestå i en praktisk form, at en for eksempel bytter en tjeneste i en annen for å oppnå det man ønsker (Ibid). Det kan også være en kapital som blir sosialt instituert og som kan være med på å vedlikeholde makta i form av familienavn, venner, jobb eller organisasjoner som hjelper aktøren eller gruppen med det som skal oppnås (Ibid). Symbolsk kapital er når noe er forstått symbolsk og som fører med seg anerkjennelse og miskjennelse, og den finnes i uansett form (Ibid). Den kan altså være økonomisk, sosial eller kulturell, men den er symbolsk fordi andre aktører ser på det som verdifull kapital (Ibid). Sosial kapital er konstruert rundt kjennskapens anerkjennelse og logikk og den fungerer dermed alltid som symbolsk kapital (Bourdieu, Kapitalens former, 2006).

(Bourdieu,

Distinksjonen , 1995)

I figur 1 i Distinksjoner (1995) viser Bourdieu hvordan en kan «regne ut» sin samlede kapital. Dette kan en gjøre er å ta sin økonomiske kapital og plassere seg langs en horisontal linje og derfra trekke linjen vertikal for å finne sin kulturelle kapital. Dette baser på yrke, interesser, verdier og økonomi. En lærer på videregående har høy kulturell kapital, men også sannsynligvis lav økonomisk kapital og vedkommende stemmer ofte på venstresiden i politikken. Mens en arbeidsgiver i industrien har lav kulturell kapital, men høy økonomisk kapital, og stemmer ofte på høyresiden av politikken.

Bourdieu's sosiale felt handler om sosial struktur, en arena eller institusjon innenfor det sosiale rom (gjengitt i Aakvaag, 2008). Det er ikke like stort som det sosiale rom, men feltene finnes inni det sosiale rom. De har lik struktur av sosiale posisjoner en aktør kan inne ha i feltet, de eksisterer i objektiv form som vil si at de påvirker hverandre. Sosiale felt kan for eksempel

være; det økonomiske felt, det vitenskapelige felt eller det religiøse felt (Ibid). Sosiale felt er hieratiske og ens posisjon i feltet og dets innhold og mening er bestemt ut ifra hvilken relasjon den har til de andre i feltet. Innenfor det vitenskapelige feltet vil en kunne si at professorer ligger over studenter i dette feltet. Forskjellen mellom sosiale rom og sosiale felt er at i rommene er det andelen kapital som plasserer deg, mens i feltet er den mengden med feltspesifikk kapital (Ibid). Bourdieu mener felt er en arena der det uprovosert har oppstått en egen type kapital.

Feltspesifikk kapital handler om hva feltet selv har bestemt seg for at er god nok kapital til å havne over noen andre. Altså, hvert felt i har en egen type kapital, og det er hvor mye av denne spesifikke kapitalen som avgjør hvilken hierarkisk posisjon du får i feltet. Aktørene i det sosiale feltet har to hovedstrategier; den første er å forsøke å tilegne seg mest mulig kapital i feltet. Den andre er å redefinere hva som egentlig er kapitalen innenfor feltet (Ibid). I fotballen som eget felt har de også regler og normer som gjelder for dette feltet, og «lokale» regler som gjelder for hver enkelt klubb og overordnet i feltet. En spiller som for eksempel kommer inn i en ny klubb vil bruke tid på å prøve å finne ut hvilke regler og normer som gjelder her, og kanskje prøve å utvikle og endre disse etter hvert. Som delfelt vil kvinnefotballen ha det likt som selve fotballfeltet, men som delfelt har de et mindre felt noe som gjør at det å endre reglene kan ta kortere tid.

Pierre Bourdieu (1995) snakker også om habitus når det kommer til en aktør eller en gruppes posisjon i kapital-systemet. Det er generelle prinsipp som viser til indre og ytre kjennetegn i en posisjon som vises ved enhetlig livsstil, altså at en aktør tar valgene sine på en slags automatikk basert på nivået av kapital aktøren har. Habitus er et sett kroppsliggjorte disposisjoner som regulerer hvordan vi handler, oppfatter og vurderer i den fysiske og sosiale verden (Bourdieu gjengitt i Aakvaag, 2008). Det at habitus er kroppsliggjort betyr at vi gjør noe uten å tenke over det, altså valgene våre er ikke grundig gjennomtenkte, det går på automatikk uten at vi ofte er klar over det. Habitus er en forutsetning for det sosiale liv ved å for eksempel ta vare på egne interesser. En kan si at habitus er klassespesifikt fordi habitus har et sosialt opphav, de disposisjoner vi har kroppsliggjort og gjør automatisk kommer fra den delen av samfunnet vi har vokst opp i (Ibid). Habitus gjør altså våre oppfatninger og handlinger varige og stabile ut fra hva vi er vandt med. Habitus kan for eksempel være grunnen til at man på automatikk snakker om «fotball» og om «kvinnefotball».

4 Metode

I denne delen av oppgaven skal jeg redegjøre og begrunne mine metodiske valg. Jeg skal vise hvordan innsamlingen av dokumenter har forløpt, og hvordan jeg har behandlet dokumentene ved analyse og koding. På grunn av korona-pandemien vil ikke min oppgave inneholde strategi dokumenter og lignende, som den i utgangspunktet skulle. Hovedkontoret for Norges Fotballforbund skulle grave litt og sende meg det de fant når det kom til fotballsatsning for kvinner, men slik ble det ikke.

Basert på min problemstilling: *På hvilke måter har mediedekningen av kvinnefotballen i Norge endret seg i det 21. århundret?* Så har jeg valgt en kvalitativ tilnærming for min forskning. I en kvalitativ forskningsmetode ønsker man dybdeinformasjon om de faktorene som har vært med på å forme det fenomenet som skal forskes på (Thagaard, 2013). En kvantitativ metode handler om å bruke tekst og en induktiv (empiridrevet og eksplorerende) framgangsmåte for å finne svar (Tjora, 2012, s. 18). Videre har denne metoden fokus på informantenes meningsdannelse, opplevelse og konsekvenser som meninger kan ha (Tjora, 2012, s. 18) Generering av dybdeinformasjon er kjennetegnet for kvalitativ metode, og denne metoden gir i større grad deskriptive resultater, enn dets motstykke kvantitativ metode. For denne oppgaven var det en kvalitativ tilnærming som ville belyse problemstillingen og forskningsspørsmålene i størst mulig grad. En kvantitativ metode ville ikke gitt oppgaven den dybden som jeg er ute etter. Jeg har valgt en kvalitativ dokumentanalyse for oppgaven. Dokumentanalysen ble valgt fordi jeg ønsket å ta et dypdykk i mediebildet og artikler om kvinnefotball for å finne ut hvordan de blir omtalt og i hvor stor grad. Ved hjelp av innholdsanalyse har jeg kodet mine funn og analysert innholdet av dem.

4.1 Valg av metode – dokumentanalyse

Valget av dokumentanalyse landet på for jeg mener det blir den beste tilnærmingen for generering av data til min oppgave ut ifra problemstillingen. Ved å utføre en analyse av dokumenter vil det få meg nærmere et svar på problemstillingen og forskningsspørsmålene mine, enn det jeg har vurdert at andre metoder kan. Dokumentanalyse handler om å bruke dokumenter som er skrevet for et annet formål enn det forskeren skal bruke de til (Thagaard, 2013, s. 59). Selve studie av de dokumentene som utvelges kalles for innholdsanalyse. Dokumentanalyse kan brukes for å avdekke utviklinger i for eksempel normer og praksiser og

endringer i nettverk og forandringer i maktrelasjoner (Lynggaard, 2010, s. 153). Det er vanlig at en slik analyse foregår over en viss tidsperiode for å kunne vise til en utvikling og/eller en forandring.

Det jeg er ute etter er hovedsakelig dokumenter i form av avisartikler, og de fleste av artiklene er på internett. Dokumentanalyse handler om å analysere og bruke dokumenter som er relevante for problemstillingen som datamateriale (Lynggaard, 2010). I min dokumentanalyse vil jeg fokusere på sekundærdata, data som er samlet inn av andre i form av dokumenter, som betyr at dokumentet utgjøres av språk som er skrevet ned og fastholdt på et tidspunkt (Lynggaard, 2010). Dette til forskjell for tertiærdata som er produsert etter en begivenhet eller en situasjon, som er til analytisk behandling av situasjonen/begivenheten en tid etter det har skjedd (Lynggaard, 2010). Det kan forekomme noe tertiærdata i oppgaven. Generering av dokumenter handler om å forholde seg til en viss tidsperiode, og i mitt tilfelle vil problemstillingen være avgjørende for hvilke dokumenter som er interessante (Ibid).

I min oppgave har jeg i stor grad benyttet meg av digitale dokumenter (Asdahl & Reinertsen, 2020). Et digitalt dokument kan være en papiroriginal som nå har fått en elektronisk versjon eller det kan være dokumenter som skapes og kun brukes i sin digitale form som for eksempler artikler i en nettavis (Asdahl & Reinertsen, 2020). Skillet mellom digitale dokumenter og de i papirformat er stort. I de digitale dokumentene blir skillet mellom tekst og kontekst fullstendig visket ut, det som er innholdet i dokumentet og det som finnes der ute i verden blir borte (Asdahl & Reinertsen, 2020). En kan i et digitalt dokument gå videre til andre dokumenter og kilder umiddelbart. Hva som er konsekvensene av dette digitale skiftet er vanskelig å si, men teknologi er ikke ond eller god i seg selv, men heller ikke nøytral da vi gjør valg om hvilke dokumenter vi skal ta i bruk og det har betydning (Asdahl & Reinertsen, 2020). I debatter i offentligheten får man et bilde om at man enten er «på lag med fremtiden» og utviklingen av teknologien eller så er du det motsatte og mener vi er på vei mot kulturelt forfall (Asdahl & Reinertsen, 2020, s. 192).

Det vil finnes preg av kvantitativ metode i min oppgave. Jeg har brukt noen tall og statistikk, samt at jeg aktivt har telt artikler over en tidsperiode på flere år. Dette vil fremgå av eller komme som et supplement til dokumentanalysen. Dette er nødvendig for å i størst mulig grad få svart på problemstillingen og forskningsspørsmålene mine. I diskusjonsdelen vil det være også være behov for å bruke begrep som for eksempel «mange» og «flere» og dette inngår også i kvantitativ metode.

4.2 Innholdsanalyse

Innholdsanalyse går ut på å samle inn kvalitative data med dokumenter som kilde (Grønmo S. , 2016). Innholdet i de utvalgte dokumentene blir systematisk gjennomgått for å se etter relevant informasjon om forskerens tema (Grønmo S. , 2016, s. 175). Kvalitativ innholdsanalyse går ut på at en skal finne dokumentene på forhånd og gjennomgå de med mål om å lage kategorier ut fra innholdet. Kategoriseringen skal ta utgangspunkt i forskerens problemstilling. Innholdsanalyse kan brukes på alle typer dokumenter, det mest vanlige er å bruke verbalt innhold, altså tekster som enten er skrevet ned eller er muntlig.

Datainnsamlingen i en innholdsanalyse har stor fleksibilitet, derfor er det viktig å ha klar for seg hvilke kriterier dokumentene skal inneholde. Problemstillingen gir grunnlag for to avklaringer; hvilket tema er det som prioriteres i innsamlingen og hvilke typer tekster som skal velges til analysen. Det å finne tekstene som skal innholdsanalyseres er også en del av forarbeidet, om det er offentlige og allment tilgjengelige dokumenter blir dette enklere enn om det er dokumentere som ikke er offentlig eller veldig gamle.

Under datainnsamlingen blir innholdet i tekstene fortolket og vurdert ut ifra forskerens problemstilling. Det foretas også en kategorisering av innholdet basert på dette, og på denne måten plasseres de tekstene med likhetstrekk i samme kategori. Kategoriene kan være definert og valgt ut på forhånd, men de kan også oppstå på bakgrunn av det faktiske innholdet i datamaterialet. I en innholdsanalyse skal man sammenligne ulike elementer av tekstene og basert på dette gruppere de i kategorier. Det er vanlig å generalisere flere av kategoriene basert på funnene, slik at de snevre kategoriene blir større. Kategorisering gjør at forskeren kan avklare det mest sentrale innholdet i de ulike kategoriene, og hvilke som ikke passer inn i noen kategori og må utgå. På denne måten klargjøres grensene for kategoriene. Bakgrunnen for å kategorisere på denne måten er for at forskeren kan lage typografier og begreper med sikte på en teoretisk generalisering for oppgaven. Kategoriene blir en del av analysen og bidrar til at problemstillingen blir bedre dekket.

4.3 Datainnsamling

I min datainnsamling valgte jeg meg ut to aviser å se nærmere på. Jeg ønsket å se på to forskjellige aviser, en lokal og en nasjonal avis. På bakgrunn av dette valgte jeg Adresseavisen som lokalavis, og Verdens Gang (VG) som nasjonal avis. Adresseavisen er en avis som skriver mer sentrert rundt Trøndelagområdet og kan derfor være en lokalavis. Videre har de over lang tid hatt en spesiell interesse for idrett, spesielt fotball, med tanke på et veldig suksessfullt Eliteserielag fra Trondheim, Rosenborg ballklubb (RBK). Basert på dette ble Adresseavisa pukkert ut som lokalavisen for denne oppgaven. VG er en av Norges mest leste aviser, spesielt på nett, og passet dermed inn som en nasjonal avis. Det som skiller VG fra andre store aviser er at de, etter min mening, skriver om saker fra hele landet. VG har også et eget bilag i papiravisen som handler om sport og idrett som veide opp i beslutningen om å velge de. På bakgrunn av dette ble VG den nasjonale avisen jeg ønsket å se nærmere på.

Gjennom verktøyet Atekst/Retriever har jeg funnet både avisartikler og nettavisartikler fra VG og Adresseavisen. Jeg har avgrenset søket mitt fra 01.05. – 31.05 fra år 2000 til 2019 for å få et bilde av hvor mye en avis omtrent skriver om fotball i løpet av et år. Ved å se på kun en måned i hvert av disse årene vil det være med på å vise et bilde av hvordan det samlet har sett ut hele dette året. Grunnen til at jeg valgte mai måned for datainnsamling er fordi de fleste serierundene i fotballen er begynt da og opptrappingen til nasjonale og internasjonale mesterskap begynner for fullt. Dette så jeg på som en god måned å foreta min datainnsamling fra, for å se på hvor mye det skrives om seriestart for kvinner, om mesterskapene til kvinnene og kvinnefotball generelt. Jeg har valgt å inkludere følgende artikkel-temaer i min datainnsamling; spillere i alle aldre, fotballag, trenere og mesterskap.

Når datoene var avgrenset brukte jeg kun et søkeord for å finne frem til artiklene i avisene. Søkeordet jeg valgte meg var «fotball». Jeg ønsket kun å bruke dette søkeordet for å få et mest mulig tydelig resultat på antall artikler som skrives om kvinnefotball og herrefotball kun basert på å søke på «fotball». Siden fotball var idretten jeg ønsket å undersøke var det naturlig å bruke et kjønnsnøytralt søkeord for å se på skillelinjer mellom kvinnefotball og herrefotball. Begrunnelsen for å ikke kun søke på «kvinnefotball» var at jeg mente det ikke ville gi meg noen indikasjon på om kvinnene også gikk under kun ordet «fotball» i avisene. Selv om man ofte skiller mellom kvinnefotball og fotball (herrefotball) var målet med å kun bruke søkeordet «fotball» å se om det kom opp artikler om kvinner og fotball.

I løpet av datainnsamlingen møtte jeg på flere utfordringer i Atekst/retriever. I begge avisene kom det ikke opp resultater på enkelte år, derfor er flere år ekskludert fra datainnsamlingen da det ikke gikk an å telle de. Dette gjaldt for fem år, 2005, 2006, 2007, 2008 og 2009. Her kom det opp null artikler enten både på nett og papir, eller i en av delene og da mente jeg det ikke var holdbart å ta disse med i innsamlingen. Dette var på grunn av at disse årene ikke kunne gi et helt bilde for representasjonen av media disse årene, derfor ble de ikke tatt med. Jeg mente det var mest presist å bruke år der man har gjort funn av artikler både i nettavis og i papiravis. Ved å bruke søkeordet «fotball» kom det opp mange artikler som ikke var relevant for min studie, de ble også ekskludert. Dette var artikler og intervjuer der fotball ble nevnt i en bisetning og ikke hadde relevans for fotballmiljøet i det hele tatt. Videre er resultat-artiklene, «børsen» og flere meningsytringer ekskludert fra i min datainnsamling. Dette er fordi jeg så på disse artiklene som irrelevant for det jeg ønsker å undersøke.

4.4 Kategorier

Basert på mitt metodevalg har jeg laget noen kategorier som symboliserer mine funn. Under innsamlingen av datamaterialet brukte jeg som tidligere nevnt kun «fotball» som søkeord, og talte antall artikler som kom opp i mai måned i VG og Adresseavisen. «Fotball» ble min hovedkode for selve innsamlingen, mens «kvinnefotball» ble en underkode da jeg kun lastet ned artikler som omhandlet kvinner og fotball. Flere av artiklene om herrefotball ble gjennomgått på nett. I gjennomgangen av disse nedlastede artiklene var det flere «stemmer» som gikk igjen, og hadde store likhetstrekk. Jeg samlet disse, og det ga meg utgangspunktet for mine tre kategorier. I analysen tar jeg et antall artikler ut av kategoriene for å se enda nærmere på innholdet og å analysere det opp mot kategoriene. Mine kategorier tar for seg tre gjentakende stemmer om forskjellige og spredte undertema, men hovedtemaet er kvinnefotball. I gjennomgangen av innholdet gikk jeg igjennom 269 artikler om kvinnefotball, og har valgt ut 12 av disse for å representere kategoriene mine.

Den første kategorien har fått navnet «jentene», og den tar utgangspunkt i de første årene av min datainnsamling. Det fantes mange stemmer som omtalte kvinnelige fotballspillere som «jenter» og «jentene» om spillere i høye divisjoner som for eksempel Norges landslag. Grunnen til at kategorien kun omhandler de første årene av datainnsamlingen, er på grunn av endringene som skjer etter 2010, da artiklene i større grad omtaler spillerne som «kvinner». Sistnevnte får ikke en egen kategori da dette blir overholdt og forklart i tredje kategori.

Kriteriene for artiklene som ble plukket ut i kategorien «Jentene» var at teksten handlet om kvinnefotball, men at de brukte «jenter» om spillerne, selv om de var over 17-18 år. «Damefotballen står sterkt» ble valgt på bakgrunn av gjennomgangen av teksten. Til tross for overskriften i teksten så brukes ordet «jenter» for å beskrive spillerne. Artikkelen nummer to er «Gi også jentene motstand» er den eneste kronikken og meningsytringen som fikk plass i min oppgave. Grunnen til at den fikk plass var på grunn av sammenligningen den gjør med et Eliteserielag på herresiden, og at forfatteren igjennom hele teksten bruker ordet «jenter» om spillerne. «Fotballjentene tapte» ble utvalgt basert på overskriften og innholdet i teksten som omhandler Norges kvinnelandslag i fotball. De blir som fellesbetegnelse på spillere omtalt som «jenter».

Den andre kategorien har fått navnet «Diskriminering», og ble også til under gjennomgangen av innholdet i artiklene. Det fantes flere veldig tydelige stemmer som hadde negative kommentarer og ytringer når det kom til kvinnefotballen. I denne kategorien finnes det i all hovedsak kun artikler fra etter 2010. Jeg har valgt meg ut tre stemmer i tre artikler som tar utgangspunkt i negative kommentarer om kvinnefotballen. «Litt komisk» ble med i kategorien på grunn av det tydelige skillet de ønsket å skape mellom kvinnene og herrene som spiller proff-fotball, med FIFA i spissen. Nummer to «Kaller damefotball for handikapidrett» ble inkludert som følger av den åpenbart spesielle overskriften og innholdet i teksten som var negativ ovenfor kvinnelige spillere i alle aldre. «Fotballtopp med sjokkuttalelse om kvinnelige spillere» ble den siste i kategorien «diskriminering», den fokuserer på den stereotypien om at alle kvinnelige fotballspillere er lesbiske fordi fotball er en maskulin sport. Navnet på kategorien ble til etter gjennomgangen av alle artiklene i kategorien. «Diskriminering» har en sterk ordlyd, men det hadde også de artiklene som havnet i denne kategorien i uttalelsene om kvinnefotballen, dermed ble navnet til.

Den siste kategorien, «Heltinnene», ble basert på de siste årene med datainnsamling. Da dukket det opp så mange artikler om Ada Hegerberg og Caroline Graham Hansen som var positive og gikk på deres prestasjoner og talent. På bakgrunn av dette bestemte jeg meg for å lage en kategori om dem som baserer seg på deres prestasjoner og talent. De seks artiklene er valgt ut med kriteriene om at de må inneholde en av spillerne, deres talentutvikling og være positiv. De seks artiklene jeg har landet på er de jeg besluttet viste best en reise i deres karriere. Jeg ønsket å se nærmere på hvordan omtalen av disse to kvinnelige fotballspillerne var i nær sann tid.

4.5 Utvalg

I dette kapitlet vil jeg vise oversikten over tellingen i Atekst/Retriever som er utgangspunktet for mitt utvalg av data, og som ble brukt til å danne kategorier av de nedlastede artiklene om kvinnefotball. Oversikten viser hvilket årstall som er talt, hvor mange artikler om kvinnefotball som ble funnet og hvor disse artiklene ble funnet, på nett eller i papiravis. Det viser også en oversikt over hvor mange artikler som kom opp totalt, på nett og i papiravis, når jeg søkte på ordet «fotball».

VG

Årstall	Antall artikler om kvinnefotball.	Hvor?	Antall artikler til sammen.
2000	4	0 – VG nett 4 – VG papir	72 – VG nett 103 – VG papir
2001	4	0 – VG nett 4 – VG papir	15 – VG nett 135 – VG papir
2003	2	1 – VG nett 1 – VG papir	105 – VG nett 115 – VG papir
2004	9	6 – VG nett 3 – VG papir	120 – VG nett 77 – VG papir
2010	2	1 – VG nett 1 – VG papir	245 – VG nett 231 – VG papir
2011	7	2- VG nett 5 - VG papir	127 - VG nett 160 – VG papir
2012	1	1 – VG nett	144 – VG nett

			172 – VG papir
2013	6	4 – VG nett 2 – VG papir	193 – VG nett 241 – VG papir
2014	12	6 – VG nett 6 – VG papir	143 – VG nett 266 – VG papir
2015	22	10 – VG nett 12 – VG papir	139 – VG nett 245 – VG papir
2016	7	5 – VG nett 2 – VG papir	160 – VG nett 140 – VG papir
2017	8	4 – VG nett 4 – VG papir	103 – VG nett 108 – VG papir
2018	14	7 – VG nett 7 – VG papir	158 – VG nett 110 – VG papir
2019	24	16 – VG nett 8 – VG papir	120 – VG nett 86 – VG papir

Adresseavisen

År	Antall artikler om kvinnefotball	Hvor?	Antall artikler til sammen.
2000	7	Adressa nett – 1 Adressa papir - 6	Adressa nett – 36 Adressa papir - 124
2001	6	Adressa nett – 3 Adressa papir - 3	Adressa nett – 30 Adressa papir - 137
2003	9	Adressa nett – 4 Adressa papir - 5	Adressa nett – 52 Adressa papir - 113
2004	8	Adressa nett – 0 Adressa papir - 8	Adressa nett – 59 Adressa papir - 147
2010	14	Adressa nett – 12 Adressa papir - 2	Adressa nett – 314 Adressa papir - 118
2011	11	Adressa nett - 10 Adressa papir - 1	Adressa nett – 308 Adressa papir - 74
2012	6	Adressa nett – 2 Adressa papir - 4	Adressa nett – 303 Adressa papir - 97
2013	9	Adressa nett – 6 Adressa papir - 3	Adressa nett – 270 Adressa papir - 73
2014	9	Adressa nett – 6	Adressa nett – 202

		Adressa papir - 3	Adressa papir - 63
2015	19	Adressa nett – 15 Adressa papir - 4	Adressa nett – 345 Adressa papir - 57
2016	8	Adressa nett – 6 Adressa papir - 2	Adressa nett – 329 Adressa papir - 63
2017	7	Adressa nett – 4 Adressa papir - 3	Adressa nett – 146 Adressa papir - 81
2018	10	Adressa nett – 7 Adressa papir - 3	Adressa nett – 145 Adressa papir - 63
2019	33	Adressa nett – 23 Adressa papir - 10	Adressa nett – 119 Adressa papir - 67

4.5.1 Kategoriernes utvalg

I dette underkapittelet skal jeg vise hvilke artikler som skal analyseres ut fra de kategoriene som ble laget under min datainnsamling og fra mitt utvalg av nedlastede artikler. Det er delt opp i tittelen på artikkelen, hvilken avis den kommer fra og hvilket årstall den er skrevet.

Kategori 1 «Jenter»

Tittel	Avis	Årstall
«Damefotballen står sterkt»	Adresseavisen	2000
«Gi også jentene motstand»	Adresseavisen	2001
«Fotballjentene tapte»	VG	2004

Kategori 2 «Diskriminering»

Tittel	Avis	Årstall
«Fifa kjønntester VM-nasjoner; - Komisk»	VG	2015

«Kaller damefotball for handikapidrett»	Adresseavisen	2011
«Fotballtopp med sjokkuttalelse om kvinnelige spillere»	Adresseavisen	2015

Kategori 3 «Heltinnene»

Tittel	Avis	Årstall
«Ada er en inspirasjon for hele norsk fotball»	VG	2016
«Selvsagt er det Hegerbergs Lyon»	VG	2019
«Ada kåret til best i verden»	VG	2017
«Jeg har lyst å prege internasjonal fotball»	VG	2014
«Hun kunne blitt en VM-sensasjon»	VG	2015

«Graham Hansen om Barcelona-lønnen: - Jeg er mye bedre stilt»	VG	2019
---	----	------

4.6 Validitet, reliabilitet, kildekritikk og etikk

I løpet av et hvert forskningsprosjekt dukker det underveis opp spørsmål om hvordan man skal sikre at forskningen man har gjort er til å stole på eller ikke. For samfunnsvitenskapen brukes begrepene «reliabilitet» og «validitet» for å vurdere forskningen. Reliabilitet skal fastsette påliteligheten, mens validitet skal vise til gyldigheten av forskningen som er foretatt (Thagaard, 2013, s. 22).

4.6.1 Reliabilitet

Reliabiliteten eller påliteligheten handler om forskerens fremgangsmåte for innsamling av data og bruk av metode, og om en annen forsker kan komme frem til det samme resultatet ved bruk av samme metode (Grønmo S. , 2016). Forskeren argumenterer for reliabiliteten i sin oppgave ved å redegjøre for hvordan utviklingen av dataene har vært gjennom forskningsprosessen (Thagaard, 2013). En svakhet med replikasjonsmulighetene er at forskeren som skriver oppgaven er i én situasjon, og en forsker som skal gjenta funnene befinner seg i en annen situasjon, derfor er det vanskelig oppnå repliserbarhet gjengivelser i kvalitative metoder (Thagaard, 2013).

I arbeidet med forskningsprosjektet mitt har jeg fokusert på å identifisere de stemmer som kommer til uttrykk i min datainnsamling og lagt de inn i hver sin kategori. Gjennom tidligere kapitler har jeg redegjort for arbeidet med å telle artikler, se på innholdet i de og til slutt prosessen med å kategorisere dem. Jeg har fokusert på at oppgaven skal ha høy datakvalitet for å ha de artiklene som er mest egnet for å belyse min problemstilling (Grønmo S. , 2016). Ved å bruke dokumenter for analyse er det liten grunn til at noe skal glemmes, en kan gå tilbake til dokumentene til enhver tid å undersøke de på nytt igjen. Selve kodingen av dataen har blitt gjennomgått flere ganger og dette er med på å styrke oppgavens pålitelighet.

4.6.2 Validitet

Validitet handler om de tolkningene forskeren gjør, og gyldigheten av disse. Ved å ta utgangspunkt i problemstillingen og de resultatene som foreligger kan man beslutte validiteten (Thagaard, 2013). Her ser man om forskeren har hentet inn resultater som er relevant for problemstillingen som skulle undersøkes. For å styrke forskningens validitet kan forskeren benytte seg av «gjennomsiktighet», dette går ut på at man tydeliggjør analysen og hvordan den gir grunnlag for den konklusjonen som foreligger (Thagaard, 2013).

I min oppgave har det vært avgjørende at de utvalgte dokumentene på hver sin måte belyser oppgavens problemstilling og forskningsspørsmålene. Dette betyr at dokumentene må omhandle temaet kvinnefotball. Selv om de valgte dokumentene er skrevet for et annet formål, har jeg likevel sikret en tydelig og god bredde av artikler ved å samle de inn systematisk, og ved å basere kategoriene og utvalgene på problemstillingen og forskningsspørsmålene mine.

4.6.3 Kildekritikk og etikk

En kildekritikk ved innsamlingen av mitt datamateriale er at ved å bruke et verktøy som Atekst/Retriever er at en ikke er helt sikker på om alt kommer frem. Det kan skje at noen artikler om fotball ikke dukker opp når jeg har innsnevret søket mitt såpass mye innenfor en søkemotor som kanskje også kan ha noen selvpålagte innskrenkinger. Et eksempel på en slik innskrenkning er betalingsmurer, som Atekst/retriever ikke alltid kommer igjennom, og dermed blir ikke den artikkelen med i regnskapet. Man kan også se noen artikler fra for eksempel «VG pluss», men det har jeg ikke valgt å gjøre, da jeg mener de fleste relevante artikler som jeg skal bruke er det fri tilgang på. Når det gjelder selve tellingen og innsamlingen til artikler om kvinnefotballen er det mulig noen har falt mellom. Det kan altså være funn i Retriever/Atekst som undertegnede har oversett og det kan også hende at i et utklipp fra en papiravis at det kan ha vært flere eller små artikler om kvinnefotball som ikke er talt.

Gjennom min innsamling av data kan min situasjon eller mine synspunkter ubevisst vært med på å bestemme hvilke artikler som har blitt lagt inn i de forskjellige kategoriene. Det kan også ha vært gjort i utvelgelsen av artiklene som har blitt analysert. Dette kan i sum ha vært med på

å dra oppgaven i en litt annen retning. Videre kritikk er de artiklene som omhandler intervju av mennesker i forbindelse med kvinnefotballen. Intervjueren kan selv velge og vrake i de stemmene vedkommende mener burde få plass i media, og dermed vri saken i en bestemt retning. På denne måten kan viktige stemmer blitt tatt bort fra datamaterialet mitt.

5 Funn og analyser

Dette kapitelet vil bestå av min empiri i form av mine kategorier som ble basert på min datainnsamling og analyse av disse. Artikkene i de ulike kategoriene vil bli analysert opp mot min utvalgte teori. Kapitelet er strukturert ved at jeg først kommenterer og analyserer selve tellingen i datamaterialet mitt og analyserer dette. Videre vil kategoriene «Jentene», «Diskriminering» og «Heltinnene» og deres artikler bli gjort rede for og analysert.

I denne oppgaven har jeg tidligere redegjort for at jeg ønsker å se på fotball som et eget sosialt felt i det sosiale rom, og kvinnefotballen som et mindre delfelt. Dette er på grunn av størrelsen til idretten fotball, den er universal og populær i alle land. Begrunnelsen for at kvinnefotballen ses på som et delfelt er på grunn av de store og tydelige skillelinjene mellom fotball (herrefotball) og kvinnefotball. Det eksisterer forskjeller i lønn, premier og mediedekning. Dette er til forskjell fra sosiologien Pierre Bourdieu (gjengitt i Giulianotti, 2005) som ser på idrett som et felt i seg selv. Han mener idretten som et eget felt vil man kunne posisjonere spillere i det sosiale rom og hvilken makt de har (Ibid). Ved å bruke metoden (habitus x kapital) + felt = praktisk, får man posisjonen og maktmengden til utøverne innenfor idretten (Ibid). En aktørs habitus kombinert med kapitalen pluss feltet utgjør den totale posisjonen for en aktørs kulturelle praksis (Ibid). Det er forskjeller i hvor mye makt hver enkelt fotballspiller har, de nye spillerne må prestere mye mer for å få like mye makt enn de spillerne som har vært der noen år og opparbeidet seg nok kapital. For eksempel for å kvalifisere seg til VM må de nye spillerne yte betraktelig mer enn de som har vært med til VM før.

5.1 Artikkene fra VG og Adresseavisen

Datagrunnlaget mitt har utgangspunkt i min telling av artikler både på nett og papiravis fra VG og Adresseavisen. Jeg har telt fra år 2000 til og med år 2019 i mediearkivet Atekst/Retriever. Noen år lot seg ikke telle i avisene, verken på nett eller på papir inne i mediearkivet, så disse ble utelatt av datagrunnlaget da dette ble oppdaget. År 2005-2009 kom ikke opp under mitt søk i en eller begge avisene, derfor er det et hull i tidslinjen. Tabellen er delt opp slik at den viser hvor mange artikler om kvinnefotball til sammen i mai måned, på nett og papir, og antall artikler som dukket opp under søket «fotball» på papir og nett.

For å sammenligne begge avisene og artiklene om kvinnefotball så har VG ti år med ensifrede tall, mens Adresseavisen har «kun» ni år med ensifrede tall. Og henholdsvis fire år og fem år med tosifrede tall, det høyeste antallet av artikler finner vi i 2019 i Adresseavisen på 33 stykker, i VG er det høyeste 24 stykker, også samme år. I VG finner vi også det eneste året der det kun var skrevet én artikkel om kvinnefotball i 2012, det nest laveste er to i 2003 og 2010 i VG. De laveste antallene i Adresseavisen er seks artikler i 2001 og 2012, deretter syv i 2000 og 2017. 2015 er for begge avisene det nest beste året for kvinnefotball i antall artikler, med 22 i VG og 19 i Adresseavisen. Fra 2018 til 2019 gjør begge avisene et hopp opp i antall artikler om kvinnefotballen, i VG stiger tallet med 10 stykker og i Adresseavisen over 20 flere artikler på et år. En gjenganger de fleste årene er at det er skrevet flest artikler om kvinnefotball på nett i Adresseavisen, og i VG er det ofte likt antall på nett og papir eller flere på papir, men de har også noen år med flest artikler på nett.

Det ble gjort en avstikker i forbindelsen med analysen til denne delen av oppgaven. Jeg ønsket å ta en stikkprøve ved å søke på «kvinnefotball» i Atekst/Retriever for å se om det kom opp flere artikler om kvinnefotballen. Stikkprøvene ble tatt i Atekst/retriever i årene; 2000, 2004, 2010 og 2019 for å se om det kommer flere totaltreff enn bare ved å søke på «fotball». I 2000 har kun tre treff på kvinnefotball, to i VG og en i Adresseavisen. I 2004 finner vi bare syv artikler om kvinnefotball i VG og Adresseavisen. I 2010 er det bare fem artikler og i 2019 er det 13 til sammen.

De tidligste årene viser til få artikler om kvinnefotball og fotball generelt. Antallet treff var høyest i papiravisene naturlig nok, da nettaviser ikke var så populært enda. Kvinnefotballen som delfelt hadde ikke nok samlet oppslutning og interesse i det sosiale rommet (Bourdieu, Distinksjonen , 1995). Media ser ingen etterspørsel etter informasjon om kvinnefotballen, og dermed blir det ikke satt opp på deres dagsorden (Lundby, 2010). For kvinnes delfelt er betydningen av dette at de må drive med idretten for seg selv, da interessen for kampene og spillerne er lav. Den samlede kapitalen for kvinnefotballen er lav og de kulturelle og symbolske aspektene ved dette gjør at deknningen uteblir (Bourdieu, Distinksjonen , 1995).

I stikkprøven for å søke på «kvinnefotball» i Atekst/Retriever får man færre resultater om kvinnefotball enn ved å søke på «fotball». Selv om det ganske tydelig går et skille mellom kvinner som spiller fotball og menn, er de begge betegnet under samme sport. Ved å søke på «fotball» fikk en opp et mer presist resultat over artikler som var skrevet om kvinnefotball,

enn i min stikkprøve. Her kan man se at selv om man skiller mellom «kvinnefotball» og «fotball» for herrene så er de samlet i samme kategori, fotball.

Fra 2010 til 2016 ser man en økende interesse for fotball, spesielt i Adresseavisen. Det totale antallet artikler blir høyere i disse årene, noe som tyder på at det er samfunnets etterspørsel som krever dette. Interessene i det sosiale feltet for fotball har steget, og media gjenspeiler dette (Lundby, 2010). Adresseavisen har flere artikler til sammen om kvinnefotball, med 156 stykker mot VGs 122 artikler. Dette kan tyde på at interessen for lokalavisen og deres dekning av kvinnefotball lokalt og nasjonalt er mer populært for leserne av Adresseavisen, enn for VG. Fra 2010 ser man i større grad en økende kapital hos kvinnefotballen, ved at antallet i artikler generelt øker litt. Dette fører til at kvinnefotballens omtalefrekvens har hatt en langsom og flat utvikling siden år 2000, men de siste årene har vi sett en gryende tendens til mer omtale i media. I sum ser vi nok en trend som er stigende, men den ligger fremdeles et stykke unna samme representasjon i media som herrefotballen får, både på papir og på nett.

I 2019 ser vi at omtalefrekvensen av kvinnefotballen gjør et markant hopp. Antallet øker med over 30 flere artikler i 2019 enn i 2018 kan jo tyde på at i 2019 var et godt år for kvinnefotballen og at opptrappingen VM i Frankrike i juni/juli ble godt dekket. I VG var det ti flere i 2019 enn året før, og i Adresseavisen var det skrevet 33 artikler i 2019, 23 flere enn i 2018. Disse tallene viser at interessen i samfunnet har tatt seg opp og media gjenspeiler dette i antall artikler (Lundby, 2010). En av grunnene til denne økningen kan være fordi det er mesterskap, VM, i 2019 og det er mye å skrive om når det gjelder dette. På den andre siden er det VM hvert fjerde år og i 2016 ser vi ikke en like stor plutselig økning i antall artikler, heller tvert imot med tanke på den oppturen som var i 2015, og som ikke vedvarer i 2016. Dermed kan en si at nå begynner interessen og etterspørselen til kvinnefotballen å feste seg i samfunnet. Den samlede kapitalen hos kvinnefotballen gjorde et hopp i 2019, og med antallet artikler fører det de hierarkisk høyere opp i det sosiale rommet (Bourdieu, Distinksjonen , 1995). Samtidig er den sosiale kapitalen også blitt høyere da de nå har gått opp i status i samfunnet generelt, dermed er det også mer attraktivt for media å skrive om den grenen av idretten (Ibid).

5.2 «Jentene»

I denne kategorien skal jeg se på de stemmene som omtalte fotballspillerne for jenter. Basert på min datainnsamling er det valgt ut tre artikler for å representere denne kategorien.

Kategorien handler om omtalemåten for kvinner som spiller fotball, og hva som ellers står i artiklene. Stemmene tilga spillerne i høye divisjoner innenfor kvinnefotballen ordet «jenter» for å beskrive dem, dette gjaldt også Norges kvinnelandslag. I kategorien vil jeg ved bruk av relevant teori og tidligere forskning analysere bruken av ordet «jenter» og se videre på resten av innholdet i dokumentet.

5.2.1 «Damefotballen står sterkt.»

«Damefotballen står sterkt» (vedlegg 1) er hentet fra Adresseavisen i 2000, den tar for seg kvinnefotball hos Buvik IL og en trener som heter Bård Stenseth. Buvik IL var tidlig ute med å legge til rette for at kvinner skulle få spille fotball. Artikkelen viser til at det var Stenseth som var en av de som fikk det på programmet, og at han fortsatt er en sentral støttespiller. Det er et stort fokus på Stenseth sine prestasjoner innenfor kvinnefotballen og hans kommentarer i artikkelen. Det var de som var født i 1973-1975 som skulle bli avgjørende for klubben og her var han pådriver. Han forteller videre at «damefotballen hele tiden har hatt en sterk posisjon i klubben, og at Buvik har fått frem mange kretslagsspillere». Flere av de rekrutterte har etterpå havnet på Trondheims-Ørn. Klubben sliter med et stort frafall i damefotballen og har dermed gått inn et samarbeid med Gimse i nabokommunen. Det største problemet er at hele årskull forsvinner når spillerne er ferdig på videregående, men Buvik har klart seg bedre enn andre klubber.

Etter gjennomgangen av artikkelen sitter man igjen med et inntrykk av at overskriften er litt misvisende. Man forventer å lese en artikkel om «damefotball» som overskriften tilsier, men artikkelen fokuserer i stor grad på Stenseth sitt perspektiv på kvinnefotballen. Det leseren forventer er å lese en artikkel om kvinnefotballen, og ikke om Stenseths perspektiv på Buvik IL sitt kvinnelag. Dette tyder på at avisen ikke klarer å skape interesse hos leseren med en artikkel med kun et perspektiv fra kvinner om kvinnefotball. Det sosiale rommet har plassert kvinnefotballen hierarkisk under herrefotballen innenfor medieomtalen (Bourdieu, Distinksjonen, 1995). Dette kommer til uttrykk i media da de er nødt til å ha et perspektiv fra en som er aktiv innenfor herrefotballen for å skrive om dette. Fotball er den idretten som media fokuserer mest på, og det er herrenes fotball som er desidert mest skrevet om (Skogvang B., 2009). Herrefotballen har også flere sponsorer og større økonomisk trygghet

som gjør at de lettere kan ha reklamer og annonser for sitt arbeid i media (Ibid). Kvinnene som spiller fotball, opplever store forskjeller sammenlignet med herrene i mediedekning og finansiering (Ibid). På denne måten får man et hierarkisk skille mellom herre- og kvinnefotballen i form av mediedekning, sponsorer og finansiering. De med mest å bruke blir også profilert mest. Dermed reproducerer media dette bildet av tilgjengelighet i sine omtaler.

Artikkelen blander det å kalle spillerne for «damer» og «jenter». Overskriften «damefotballen står sterkt» blir etterfulgt av en ingress der de blir omtalt som jentelag. Omtalen om spillerne er «jenter» tre ganger i løpet av artikkelen, mens «dame» er nevnt fire ganger. Her ser vi en måte å dra et skille mellom det maskuline og feminine som er forventet av samfunnet vi lever i (Kimmel, 2002). Ved å omtale de som «jenter» innimellom i artikkelen klarer man å gjøre spillerne mindre maskuline, og leseren får beholde de feministiske forventningene til spillerne. Kvinner er ikke kvalifiserte nok til å drive med en så maskulin idrett som fotball er (Hjelseth & Hovden, 2014). De blir sett på som for feminine til å spille og de blir sett på som totalt uinteressant underholdning (Hjelseth & Hovden, 2014). For å holde på dette synspunktet i samfunnet brukes ordet jenter for å beskrive og å snakke om spillerne på. Dette er med på å holde samsvar forventningene som er lagt til grunn. Ved å omtale de som jenter får man vedlikeholdt tanken om at dette er feminine jenter som «forsøker» å spille det maskuline spillet fotball.

5.2.2 «Gi også jentene motstand»

«Gi også jentene motstand» (vedlegg 2) er en kronikk av Otto Ulseth som ble publisert i Adresseavisen i 2001. Kronikken tar for seg herresidens eliteserielag Rosenborg ballklubb (RBK) og Trondheims ørn. Forfatteren av artikkelen mener at RBK har god nok motstand, men at Ørns jentelag har for dårlige motstandere for å vinne eller tape seriemesterskapet. Ørn vant 6-3 mot det som skulle være det nest beste laget i serien, der de tre første målene kom i kampens fire første minutter. RBK vant 3-0 mot et lag som ikke kom til å nå pallplass i serien og deres første mål kom etter 14. andre målsjanser i kampens 75. minutt. Ulseth mener at landskapet rundt de to topplagene er forskjellig, der RBK og andre norske herrelandslag fortsetter å ha fremgang, er jentesiden alene om dette i sin serie. Ørn er et bedre lag enn noensinne og har jobbet riktig og skaffet seg gode spillere og gjort de enda bedre. Men han legger vekt på at de andre i serien ikke kan nærme seg Ørn sitt nivå, selv i såkalte toppkamper. Ulseth mener spillerne på Ørn vet de kommer til å vinne og derfor ikke trenger å

anstrenge seg, det blir seier uansett. Han mener spillerne faller for fristelsen for å «briljere» og få frem en «klasseforskjell» mellom lagene. RBK faller ikke for samme fristelser, fordi lagene de møter holder et vist likt nivå ovenfor hverandre på grunn av trenernes fokus. Forfatteren trekker frem og sammenligner to gode og raske spillere, RBKs Harald Brattbakk og Trine Rønning, der han mener sistnevnte ikke får utvikle sine evner godt nok.

I kronikken ser vi en meningsytring som kommer med en slags hyllest til Trondheims Ørn, men som går på bekostning av resten av Toppserien. Ørn blir beskrevet som så gode at om de taper er det mot en dårligere motstander, ikke en likeverdig en. Ved å skrive en slik hyllest til Ørn vil det påvirke klubbens samlede kapital innenfor delfeltet kvinnefotball (Bourdieu, Distinksjonen , 1995). Forsøket er å få opp den samlede kapitalen i det sosiale rom for kvinnefotballen slik at Ørn får spille mot jevngode lag (Ibid). Det at Adresseavisen ønsket å trykke denne kronikken tyder jo på at de mener den vil skape interesse hos leserne, og dermed blir de med å et lite forsøk om å heve kapitalen for kvinnefotballen (Ibid). På den andre siden får man et inntrykk av at Trondheims-Ørn er i en helt egen liga, så gode er de, at de andre lagene i Toppserien taper på dette. Dette kan i sum føre til at hele Toppserien går ned på kapitalstigen, da de ikke er gode nok, selv for hverandre. Det blir fremstilt at det kun er Ørn som er verdig nok til å spille i Toppserien, og drar dermed dette laget lengre opp innenfor den kulturelle kapitalen i form av å gjenta dette i hele teksten (Ibid). Det dette fører med seg er jo at det kun er et kvinnelag som kan spille fotball, og dermed er det ikke vits å ha noe interesse for dette.

Det å inkludere og å foreta en slags sammenligning mellom en herreklubb i Eliteserien og en kvinneklubb i Toppserien er sjeldent. Det eksisterer et forsøk i denne teksten på å få opp den samlede kapitalen i det sosiale rommet for kvinnefotballen ved å sammenligne de med et herrelag (Bourdieu, Distinksjonen , 1995). En øking i den kulturelle kapitalen kan først oppstå når folk interesserer seg mer om kvinnefotballen. Uten interesse og etterspørsel i samfunnet skriver ikke avisene om de, og da blir ikke aktørene i samfunnet påvirket til å utvikle en interesse slik (Lundby, 2010) Det å sammenligne Ørn med RBK gir leseren et blick på hvilke forskjeller som finnes innenfor seriene, men også hvor god de to Trondheims-klubbene virkelig er. Den kulturelle kapitalen til Ørn får et betydelig løft ved å bli sammenlignet med en av de beste Eliteserieklubbene. Så selv om det legges vekt på at RBK er de største og tøffeste, får Ørn anerkjennelse for å være så god til å være kvinner at de ikke har sterke nok motstandere.

Igjennom hele kronikken er «jenter» brukt til å omtale spillerne på Trondheims Ørn og i Toppserien. Det tyder på en tydelig distansering og skille mellom kvinnefotballen og herrefotballen, der sistnevnte er øverst på pallen i forfatterens mening. Sosiale krefter i et samfunn konstruerer ofte forskjeller mellom kjønnene for å vise et tydelig skille mellom det maskuline og det feminine (Kimmel, 2002). Dermed kan det tyde på at miljøet i fotballen krever dette, at det skal være et såpass tydelig skille mellom kvinner som spiller fotball og herrer. I noen samfunn skal kvinnene være passive, hjelpeløse og gjerne avhengige av en mann, og for å prøve å opprettholde dette i samfunnet blir spillerne omtalt som jenter (Kimmel, 2002). Ved å kalle de for jenter klarer man å etablere et tydeligere skille mellom de viktige og maskuline herrene som spiller fotball og de hjelpeløse jentene. Trondheims Ørn spiller i Toppserien for kvinnefotball, og det betyr at spillerne med stor sannsynlighet er 18 år og eldre. Bruken av ordet «jenter» blir da kun brukt for å vise forskjellene mellom det maskuline og det feminine. I mange tilfeller kan ordbruken og holdningene forklares ved å se det i sammenheng med habitus (Bourdieu gjengitt Aakvaag, 2008). Holdningene til kvinnefotball er at den er annenrangs og dette har reflekter seg i samfunnet over mange år (Persson, Stefansen, & Strandbu, 2020). Kvinnefotballen blir nedprioritert og raket ned på som følger av at den blir sett på som annenrangs og ikke like viktig som fotball (Persson et al., 2010; Hjelseth & Hovden, 2014). Dette gjenspeiler seg også i de kvinnelige spillernes eget syn på sin idrett, og på denne måten blir det vanskelig å gjøre store endringer på kort tid, og forvente at kvinnefotballen skal bli kjempepopulært etter noen avisartikler på rad (Persson et al., 2010).

5.2.3 «Fotballjentene tapte»

«Fotballjentene tapte» (vedlegg 3) en artikkel fra VG i 2004 om Norges tap over Danmark, 1-2. Artikkelen begynner slik; «Lene Jensen ødela for Norge igjen». Lene Jensen er en spiller på Danmarks sitt landslag, og får skylden for Norges tap. Hun blir betegnet som et «hurtigtog» i artikkelen. Videre kommer det frem at Norges landslag kastet bort matchballen i en EM-kvalifisering. Dermed skal det godt gjøres, nesten umulig, for Norge å kvalifisere seg til EM i 2005. Danmark tok ledelsen ett minutt og 40 sekunder ut i kampen på grunn av en keepertabbe fra Bente Nordby. Nordby blir deretter framsnakkert for de 35 siste minuttene av første omgang, der hun var klart på topp. I sin 188. landskamp sørger Hege Riise for at Heidi Pedersen nikker ballen i hjørnet i 38 minutt av kampen, man trodde hun skulle få flere sjanser

i løpet av kampen, men verken hun eller de andre når opp, spesielt på grunn av tannløst forsvar.

Artikkelen handler om Norges kvinnelandslag i fotball og er et kampreferat fra da de spilte mot Danmark. Dette er en av få artikler som på denne tiden omtaler kvinners fotballkamper som et direkte referat. Med referat menes det at de skriver om hva som skjedde under kampen, hvem som scoret og hvilken stemning man satt igjen med etter 90 minutter. Dette viser til at det har blitt sett på som interessant for avisen å skrive detaljert om en landslagskamp for kvinner. Artikkelen har en verdi for leserne av avisen. Den økende verdien kan ses i sammenheng med posisjonen til kvinnefotballen i det sosiale rom. En større leserverdi betyr at populariteten i samfunnet rundt temaet øker. Media sin rolle er å som regel å gjenspeile samfunnets interesser eller å skape de interessene som man skal være opptatt av (Lundby, 2010). Om media mener det er en verdi å skrive om kvinnefotball så er det enten på grunn av en større iver etter å lese om det eller at media selv ser behovet for å skrive om det, slik at samfunnet blir interessert i det. Dette går uansett i kvinnenes favør og de får større oppmerksomhet og dekning, som igjen er med på å høyne posisjonen deres i det sosiale rom (Bourdieu, Distinksjonen , 1995). Sammenhengen ser vi i måte å skrive om kampen til landslaget og reaksjonene som oppsto underveis og etter kampen. Dette har nå fått en nytteverdi for leserne og de liker å lese om dette. Kvinnefotballen i Norge sin samlede posisjon i det sosiale rom blir styrket av denne økende dekningen og interessen.

Artikkelen gir leseren et innblikk i en økende kulturell kapital (Bourdieu, Distinksjonen , 1995). Ved å skrive om hvordan motstanderne ødela Norges sjanser for å komme til EM får man negative følelser ovenfor motstanderlaget. Det kommer også frem at Norge ikke spiller en spesielt god kamp, men det er i all hovedsak motstanderne som ødelegger for oss. Selv om de ikke vant, får de med denne artikkelen ett lite hopp i den kulturelle kapitalen (Ibid). Det vi ser er at teksten legger opp til at det ikke i all hovedsak er Norge sin feil at vi taper kampen, og at nederlaget over at de mest sannsynlig ikke skal til EM vises godt. Dette viser at interessen ligger i landslaget og deres muligheter til å kvalifisere seg til et mesterskap, og ikke at det er kvinnene som spiller kampen. Dette får oss inn i det sosiale rommet og den kulturelle kapitalen til landslaget, de blir skrevet om som et generelt landslag, uavhengig av kjønn (Ibid). Ved å gjøre dette får man en følelse av at interessen for landslaget til kvinnene har en økende kulturell kapital i samfunnet.

Språket i artikkelen er også her kjønnen i form av at overskriften er «fotballjentene tapte» og at de blir betegnet som «jenter» i teksten. Det å kalle Norges landslagspillere for «jenter» undergraver man innsatsen som man kan regne med kvinnene har lagt ned for å bli så gode fotballspillere. På et så høyt nivå kan man se for seg at det å spille fotball blir en fulltidsjobb. Ved å bruke ord som jenter klarer man å lage et bilde av at disse spillerne ikke er voksne enda, de er bare jenter. Jenter og kvinner har moren som det største utgangspunktet når de former sin identitet (Chodorow, 1978). Kvinnene skal være det som forventes av kjønnen kvinne, nært mammarollen, omsorgsfull og forsiktig. Fotball blir sett på som noe maskulint, tøft og hardt som skal være motpolen til det å være moderlig slik det står i innledningen. Dermed brukes ord som «jenter» i artikkelen for å prøve å holde samfunnets normer når det kommer til de forventede kjønnsbildene.

5.2.4 Oppsummering

I kategorien «jenter» har vi møtt tre stemmer som aktivt kaller kvinnelige fotballspillere for jenter. Felles for artiklene var at uansett hvilket nivå de spilte på så ble spillerne betegnet som jenter. De tre artiklene bruker ordet «jenter» for å forsøke å holde i livet de kjønnsrollene som samfunnet forventer at man skal ha til menn og kvinner. Ved å bruke ordet «jenter» får man en større tilknytning til det feminine og at spillerne er mer lik en mor. Det kommer frem av artiklene at det er en etterspørsel i samfunnet for å skrive om temaet kvinnefotball, men at de må ta noen forhåndsregler for hvilken vinkling de har på temaet. I kategorien ser vi et forsøk på å styrke den samlede kapitalen i det sosiale rom for kvinnefotballen som delfelt, og i en viss grad lykkes de med å øke den i form av at de har kvinnefotball på agendaen.

5.3 «Diskriminering»

I denne kategorien vil jeg se på de stemmene som omtaler kvinnefotballen negativt og skaper hindringer for dem. Det er valgt ut tre artikler for å representere denne kategorien. Kategorien «diskriminering» handler om de negative fremstillingene, kommentarene og omtalene av kvinnelige fotballspillere i media. I datamaterialet ser vi etter 2010 en markant økning i antall artikler som skrives om kvinnefotball i media. Det som var spesielt med dette var at jo mer det skrives om, jo flere negative artikler ble funnet.

5.3.1 «Komisk»

«FIFA kjønntester VM-nasjoner; - Komisk.» (vedlegg 4) fra 2015 skriver VG om at FIFA ønsker å kjønnteste kvinner som skal være med i VM i Canada, testene skal vise at de som deltar på fotballbanen faktisk er kvinner. FIFA (Fédération Internationale de Football Association) er det internasjonale fotballforbundet som har ansvaret for mesterskap og lignende. Norges Landslag måtte ikke teste seg, og NFF nøyde seg med å sende en bekreftelse på at alle VM-spillerne til Norge er kvinner. Videre kommer det frem av artikkelen at FIFA ønsker å kalle VM for Kvinne-VM, dette gjøres for at man skal slippe å forveksle det med fotball-VM som er noe herrene spiller. VG har intervjuet spilleren Solveig Gulbrandsen som mener at de fleste vet når «herre-VM» spilles så dette er unødvendig «kålete» av FIFA. Hun poengterer at hun er fornøyd så lenge kvinnene som spiller blir respektert og at de får delta i store mesterskap.

FIFAs ønske om å kjønnteste de kvinnelige spillerne som skal til VM er et forsøk på å sikre et skille mellom kjønnene. Det fremstår fra artikkelen at herrefotballen er bedre enn kvinnefotballen, da førstnevnte ikke blir bedt om å teste seg for å vise at de er menn. Dette fører til at FIFA aktivt skaper et skille mellom kjønn på fotballbanen. FIFA som institusjon har laget egne regler for hva som er normalt hos dem (Kimmel, 2002). De har altså kjønnnet seg selv i denne institusjonen, ved hjelp av disse felles forståelsene har det oppstått regler og normer for hvordan miljøet skal være når det kommer til maskulinitet og feminitet (Kimmel, 2002). Ved å be om at landene skal sjekke at spillere på landslaget deres faktisk er kvinner, er til hinder for dem for å nå målet med å spille i et mesterskap. Dette fører til at kvinner har et ekstra hinder for å kunne delta med landslaget i VM. På denne måten øker de ulikhetene mellom kjønnene innad i institusjonen og dette gjenspeiles ut til samfunnet (Ibid). Det sendes en melding om at kvinnefotballen er annenrangs, og det er (herre)fotball som gjelder. FIFA er en verdenomspennende organisasjon og deres regler og normer reflekteres ut

og til resten av samfunnet. Deres holdninger har en stor påvirkningskraft for det som skal være deres måter å se på maskulinitet og femininitet. Dette fører til at samfunnet adopterer disse holdningene til herre- og kvinnefotballen, og fortsetter å øke skillet.

I artikkelen kommer det også frem at de ønsker å omdøpe VM for kvinner til Kvinne-VM. Dette viser at det er viktig for FIFA å skille mellom kvinnefotball og herrefotball. Forslaget til navnebytte begrunnes med at de ikke ønsker at kvinnenenes VM skal forveksles med herrenes. De ønsker å skrive om tidligere regler, normer og strukturer innenfor fotball-feltet og skape kjønnsbaserte strukturer (Bourdieu gjengitt Aakvaag, 2008) Ved å endre navnet fra «fotball VM for kvinner» og «fotball VM for herrer» til «kvinne-VM» og «fotball VM for herrer» endres kapital-typen innenfor feltet (Ibid). Det blir nye spilleregler ved at det ene mesterskapet eksplisitt skal være kjønnnet, altså at ordet kvinner skal være i en bindestrek fremfor VM. Dette fører til at det blir et tydelig kapital-skille mellom kvinner og menn i et av de øverste mesterskapene, der kvinnene må bytte navn for å ikke forveksles med herrene. Kapitalen til kvinnefotballen svekkes fordi de blir gjort mindre lik herrefotballen og blir da plassert lengre unna herrefotballen i feltet.

5.3.2 «Kaller damefotball for handikapidrett»

«Kaller damefotball for handikapidrett» (Vedlegg 5) fra 2011 skriver adresseavisa om tidligere Se og Hør-redaktør og nå Kringkastingsråds medlem, Knut Haavik, i hardt vær ett en post på Twitter. Artikkelen siterer Twittermeldingene hans: «*Kvinnelige fotballspillere klager over dårlig økonomi. Kanskje de bør søke bidrag fra handikapforbundet. Damefotball er handikapidrett*». I artikkelen er det i tillegg kommentarer fra serieforeningen og Knut Haavik. Sistnevnte mener selv det hele var ment som en spøk, men leder for foreningen reagerer sterkt og mener han kaller 115 000 jenter som driver med idretten for handikappede. Artikkelen viser til at Haavik ga seg ikke selv etter opphetet debatt i media og på sosiale medier da han noen timer senere skrev: «Natta folkens! Teller ikke sauer for å få sove i kveld. I natt skal jeg telle baklengsmål i damefotballen. Gjesp!».

«Kaller damefotballen for handikapidrett» er et godt eksempel på en fengende overskrift som får folk til å trykke inn for å lese. Leserne av nettavisen ønsker å vite hvem som har sagt noe sånt, og må dermed «klikke» seg inn på artikkelen. Media har blitt mer digitalisert og har fått en større rolle i samfunnet i dag (Lundby, 2010). Nå må avisene i større grad enn før

personalisere innholdet deres for at vi skal lese det, og derfor er fengende overskrifter en måte å gjøre flere nysgjerrige (Lundby, 2010). Det samme ser vi at Adresseavisen har gjort for å få flere til å lese artikkelen om hvem som har kalt kvinnefotballen handikappet. Det å bruke fengende overskrifter kan være et poeng for å få ut en viktig sak til flest mulig, men det kan også brukes kun for å få flere til å lese avisen. Mystiske overskrifter har den effekten at mange blir så nysgjerrig at de bare «må» lese det som står der. I noen tilfeller kan dette føre til at de må betale et abonnement for å lese artikkelen og dermed har avisen fått inntekt i form av overskriftene de lager.

Innehaveren av Twitter-meldingene i artikkelen mener at håndball er en mer passende idrett for kvinner. Dette begrunnes med at det er spennende å se på kvinner som spiller håndball, og det er det ikke når det gjelder kvinner som spiller fotball. Ved å markere hva som er en mer passende idrett for kvinner, skaper man et vanskeligere miljø for de som velger å gå inn i såkalte mannsdominerte idretter (Persson, Stefansen, & Strandbu, 2020). Kvinne-grenen innenfor de herredominerte idrettene blir lagt i andre gruppe fordi dette ikke er en type idrett de skal kunne. Det er ikke moderlig nok å ha fotball som idrett og dermed passer det ikke inn i samfunnet at kvinner skal spille fotball (Chodorow, 1978). De kjønnsstradisjonelle rollene vil at kvinner skal være mer moderlige, rolige og omsorgsfulle og dette går ikke overens med det som forventes av kvinner på en fotballbane.

På fotballbanen skal spillerne være brå, lure og ta plass for å få tak i ballen, dette går ikke overens med de forventningene samfunnet har til kvinner. I artikkelen får man en kommentar om at Twitter-meldingen er med på å kalle 115 000 jenter som driver med organisert fotball for handikappet. Norsk kvinnefotball er den tredje mest populære idretten i Norge, der skiidretten og herrefotball er de eneste som går foran. Til tross for dette så blir ikke kvinnefotballen interessant nok for samfunnet da de er for lite feminine når de spiller og forventningene til at kvinner skal være lik en mor blir ikke oppfylt. Det å være moderlig innebærer å ha omsorg for andre og ta en sklitakling på andre kvinner midt på en fotballbane for å vinne (Chodorow, 1978). Dette kan bli sett på som egoistisk oppførsel å gå igjennom så mye hardt arbeid for å vinne en fotballkamp, når de de tradisjonelle kjønnsrollene mener noe annet. Ved å gå utfor disse rollene blir man sanksjonert av samfunnet da oppførselen ikke samsvarer med de forventninger som stilles til mennesker basert på deres biologiske kjønn. Den svake interessen og engasjementet rundt kvinnefotballen kan ses i sammenheng med aktørers eller gruppers habitus, hvor man handler automatisk ut fra hvilken posisjon i det sosiale rommet man har (Bourdieu gjengitt Aakvaag, 2008). Habitusen er i mange sosiale

posisjoner lagt opp til at kvinner skal være lik en mor og de skal holde seg til gjøremål og fysisk aktivitet som er passende for denne rollen (Chodorow, 1978; Bourdieu gjengitt i Aakvaag, 2008). Rollen som mor er en omsorgsfull og rolig rolle, mødre skal ta vare på mennesker, dette samsvarer ikke helt med det som skjer på fotballbanen i form av rått spill og at målet er å vinne. Dermed er det vanskelig å øke interessen og engasjementet for kvinnefotballen raskt, man må begynne med å endre habitus.

5.3.3 «Fotballtopp med sjokkuttalelse om kvinnelige spillere»

«Fotballtopp med sjokkuttalelse om kvinnelige spillere» (Vedlegg 6) fra Italia i 2015 har presidenten i serieforeningen uttalt seg om kvinnefotball; «Nå er det nok, vi kan ikke alltid snakke om å gi penger til denne gjengen med lesber». Dette sa presidenten under et møte om hvordan de på en best mulig måte kunne finansiere kvinnefotballen. Presidenten mener ikke at dette er det som ble sagt av han under møtet, men kan heller ikke gjengi hva kommentaren hans var. Artikkelen preges videre av kvinner i Italias fotballmiljø som tar avstand fra presidentens kommentar, og mener han burde gå av. Det brukes ord som uakseptabelt og homofobt, og at dette ødelegger det arbeidet de jobber med for å få større aksept for homofile fotballspillere. Teksten avsluttes ved en kommentar fra Karen Espelund fra Norge, som mener det er en hersketeknikk og en meningsløs stempling av en gruppe.

I innledninga får vi et innblikk i at kvinnefotballen var så populært at det ble forbudt i England og på grunn av dette ble en meget upopulær idrett i andre land som ikke la ned et direkte forbud. I dag er det omkring 40 år siden forbudet ble opphevet i England og kvinnefotballen ble organisert i forbundet både i Norge og i England. En kan si at kvinnefotballen har vært organisert i kun to generasjoner. Sett bort fra den populære perioden etter første verdenskrig, så har ikke kvinnefotball vært verken lovlig eller organisert før 1970-tallet, og med tanke på hvor upopulært den ble da er det ikke bare å snu seg rundt å dra på fotballkampene til kvinnene. Det har lenge vært en automatikk i samfunnet som går ut på at kvinnefotball er uinteressant og ikke verdt å følge med på (Bourdieu gjengitt i Aakvaag, 2008). Samfunnets egen habitus har tatt over og man mener at kvinnefotball ikke er så viktig som herrefotball på ren automatikk (Ibid). Habitusen går over flere posisjoner i kapitalssystemer og får flere «klasser» til å handle og synes på samme måte, da dette har vært den «normale» meningen så lenge (Ibid). Dette kan tyde på at det dermed vil ta lengre til å bli kvitt denne automatikken og disse kommentarene basert på habitus (Ibid).

Artikkelen tar for seg kommentaren til presidenten i Italias serieforening hvor han kaller kvinnelige fotballspillere for lesber. Når menn fra vesten skal definere hva maskulinitet er gjør de det ved å referere til det motsatte av femininitet, anti-feminin (Kimmel, 2002). Altså maskulinitet er det motsatte av det de mener det er å være feminin og får på denne måten et skille mellom de to. Når noen krysser disse linjene, og ikke oppfører seg etter kjønn slik situasjonen forventer mottar man sanksjoner (Kimmel, 2002; Chodorow, 1978). Kvinner som spiller fotball, driver med en maskulin sport og dermed blir det en forstyrrelse i de forventningene vi har til deres femininitet og dermed trekker man slutninger om deres seksualitet (Skogvang & Fasting, 2013). Disse forstyrrelse trengs å forklares og dermed lager man merkelapper for å plassere de, i dette tilfellet ser vi at de kvinnelige spillerne blir omtalt som lesber. Ved å bruke ordet lesber får de en plass i samfunnet ved å gjøre de lik de maskuline. Det maskuline er heterofile, sterke og brå menn, og dermed kalles kvinnene for lesber da de ligner menn i form av legning (Anderson, 2005).

Reaksjonene på kommentaren går ut på at presidentens kommentar ødelegger en del av arbeidet foreningen har lagt ned mot homofobi i fotballmiljøet. Kommentaren hans ses også direkte på som homofobi fra andre i miljøet kommer det frem i artikkelen. Presidenten har mye symbolsk kapital og dermed vil hans kommentarer ha betydning for de som anerkjenner presidenten (Bourdieu, Kapitalens former, 2006). Den symbolske kapitalen kommer fra hans stilling og innflytelse over andre. Homofobi er en gammeldags og ortodoks tilnærming innenfor fotballmiljøet (Anderson, 2005). Presidentens kommentar blir dermed en form for ortodoks maskulinitet som kommer til uttrykk, og han mener at kvinner ikke har plass på fotballbanen. På den andre siden så er hans kommentar med på å forstå virkeligheten av den ortodokse maskuliniteten som eksisterer i Italias serieforening og er klar til å i større grad endre tilnærmingen til inkluderende maskulinitet (Anderson, 2005; Hjelseth & Tjøndal, 2016). Dette viser også at den før eksisterende symbolske kapitalen til Presidenten blir svekket som følger av kommentarer og den mostanden den fikk (Bourdieu, Kapitalens former, 2006).

2.3.4 Oppsummering

I kategorien «diskriminering» har vi sett på tre av flere artikler som skaper hindringer for interessen og viktigheten av kvinnes fotballspill. Felles for disse var at det på ulike måter skapte artikler i avisene som omtale kvinnefotballen negativt. Disse oppslagene ytret lite positivt om spillet eller spillerne. Det maskuline og det feminine og skillet mellom disse er

fremtredende i denne kategorien. Innholdet i tekstene bærer preg av at det er et ønske om å beholde de tradisjonene kjønnsrollene i samfunnet. Fotballen er en for maskulin sport til at samfunnet kan «godta» at kvinner er aktive på toppnivå i denne idretten. Til tross for dette så dokumenteres og skrives det om så man kan se en sammenheng mellom media og de holdningene som eksisterer utad i samfunnet.

5.4 Heltinnene

I denne kategorien tar jeg for meg de internasjonale stjernene som har nådd ut av fotballbobla i Norge og satset internasjonal på fotball. Jeg har valgt å kalle de for «heltinnene» da de fremstilles slik i avisene og det virker som de er få som har klart å tjene godt på det å være kvinnelig fotballspiller. Som nevnt i innledinga er det jo kraftige forskjeller mellom Toppserien og Eliteserien når det gjelder premiesummer, og det samme gjelder for lønningene i de norske klubbene. Videre ble det observert under datainnsamlingen at det er to spillere som nevnes mye oftere enn andre, Caroline Graham Hansen og Ada Hegerberg. Det er desidert flest artikler om deres suksess på landslaget og i utenlandske klubber. I kategorien heltinnene har jeg valgt ut tre artikler som omtaler hver av dem, altså til sammen seks artikler som skal analyseres. Til slutt vil jeg oppsummere likhetene i artiklene.

5.4.1 Ada Hegerberg

Første artikkel fra VG fra 2016 (Vedlegg 7) «Ada er en inspirasjon for hele norsk fotball», sitatet fra overskriften kommer fra daværende landslagstrener for herrene, Per Mathias Høgmo. Hegerberg fikk gullklokka sammen med landslagskaptein Stefan Johansen, det er premien for å ha spilt 25 kamper eller mer for det norske A-laget (landslaget) i fotball. Andre artikkel er fra 2019 med overskriften «Selvsagt er det Hegerbergs Lyon» (Vedlegg 8), med den fengende ingressen «Glem Barcelona, Real Madrid, Juventus, (...) og de store kanonene på herresiden. Ingen dominere som Ada Hegerbergs Lyon». Den handler om at det er Lyons åttende finale i champions League, og de kan ta sin fjerde strake seier. Det trekkes frem at på de fem årene Hegerberg har spilt for klubben har klubben scoret over fem mål i hver eneste kamp, og ingen har flere mål enn Hegerberg med 194 mål på 165 kamper. Siste artikkel er fra 2017 (Vedlegg 9), «Ada kåret til best i verden», og handler om at BBC kåret Hegerberg til

årets beste kvinnelige fotballspiller i verden. Artiklene tar altså for seg Hegerberg og skriver om hennes yrke og jobb som kvinnelig fotballspiller.

Glasstaket er en teori om de kunstige barrierer som finnes og som hindrer kvinner og minoriteter i å nå høyt i arbeidslivet (Cotter, Hermsen, Ovadia, & Vanneman, 2001). Fotballspiller som yrke har også preg av et velfungerende glasstak innenfor idretten, spesielt for de kvinnelige spillerne. Det å kunne leve ene å alene på lønnen man mottar som kvinnelig fotballspiller i høyere divisjoner har vist seg å være vanskelig (Magnussen, 2019). Det er vanskelig å få en levedyktig lønn hos norske fotballklubber, og spillerne må ofte jobbe eller studere ved siden av det som i utgangspunktet skal være en fulltidsjobb (Ibid). Glasstaket oppstår når alle kvalifikasjonene til for eksempel en jobbsøker er evaluert, og en fortsatt ikke får jobben, selv om en er godt nok kvalifisert, og denne avgjørelsen tas på bakgrunn av kjønn eller etnisk opprinnelse (Cotter et al., 2001). De kvinnene som spiller fotball kan ha prestert godt kamp, etter kamp og har gode evner og kvalifikasjoner, men klarer fortsatt ikke nå opp på såpass profesjonelt nivå der de har arbeidsbetingelser de kan leve av og med. Dette baserer seg på glasstaket som man som samfunn har satt opp for kvinnefotballen som yrkesvei, uansett hvor godt de presterer og beviser hvor god de er, så er man ikke interessert nok i spillet (Ibid).

Ada Hegerberg blir hyllet av herrelandslaget, og leserne får beskjed om å glemme de store internasjonale herreklubbene i fotball for nå er det kun hennes klubb, Lyon, som gjelder. Artiklene gir leseren et inntrykk av at denne kvinnen har nådd langt i sin karriere, og er spent på hva som skjer videre. Interessen for kvinnefotballen og Hegerberg er noe nytt da fotballmiljøet i Norge har et rykte på seg for å være mannsdominert og mannssentrert (Sand, Rørvik, & Fasting, 2017). Det maskuline innenfor idretten har vært dominerende, men man ser nå en åpning for feminiteten i fotballen (Kimmel, 2002). Disse artiklene om Hegerberg og hennes karriere øker over årene og det tyder på at feminiteten blir en større del av fotballmiljøet. Dette fører til en endring i interessene i samfunnet og man blir mindre opptatt av maskulinitet og feminitet på fotballbanen (Kimmel, 2002). Dette kan resultere i at fotball er fotball uansett hvem det er som spiller og hvilket kjønn de har.

De kvinnelige idrettsutøverne og deres idrett har tidligere ikke vært interessant for samfunnet (Bourdieu gjengitt i Giulianotti, 2005). Nå ser vi at dette er i ferd med å snu når vi sammenligner med antall artikler per år som begynner å stige, og den store omtalen av Hegerberg. De tre artiklene viser til at media roser henne opp i skyene for sitt talent, og de

skriver om hennes evner, kunnskap og motivasjon for spillet. I 2017 ble hun kåret til verdens beste kvinnelige fotballspiller. På denne måten klatrer Hegerberg lengre opp i glasstaket og er med på å endre kapital-gruppen til kvinnefotballen (Bourdieu, 1995; Cotter et al., 2001). Ved å få slike omtaler, og oppmerksomhet, får hun sosial kapital i form av økende interesse av hennes yrke og flere vet hvem hun er. Det innebærer også en økende symbolsk kapital da det å bli sett på som en heltinne i media kommer med miskjennelse og anerkjennelse fra andre. På den andre siden er Hegerberg en av få som blir omtalt på denne måten og i denne frekvensen av kvinnelige fotballspillere fra Norge. Til tross for at hun løfter delfeltet for kvinnefotballen ved å være så populær, blir hun også en av få som får til dette, så hun kan også bli sett på som en utbryter av egen kapitalgruppe. Hun blir en av få som får media med seg, og har virkelig slått igjennom som kvinnelig fotballspiller i Norge og internasjonalt. Siden Hegerberg er en av få som klarer å nå et høyere nivå i glasstaket blir det hun og enkelte andre som blir sett på som utbryter. De er ikke så mange som har klart å få en slik mediedekning og generell interesse for deres karriere og de kan dermed danne en egen liten ny gruppe.

5.4.2 Caroline Graham Hansen

I de tre artiklene om Caroline Graham Hansen ser vi mye likheter til de om Ada Hegerberg, det er artikler som omhandler de som spillere og deres jobb på banen. I den første artikkelen «Jeg har lyst til å prege internasjonal fotball» (vedlegg 10) ser vi et intervju med Hansen i VG sporten. Intervjuet handler om fremtiden til Hansen og hvor hun kunne tenke seg å spille fotball når hun har spilt ferdig kontrakten i Norge. Journalistene spør om Hansen skulle ønske hun var gutt og dermed kunne glemme utdanning fordi lønnen var så god, her svarer hun at det hadde jo vært flott for du blir jo ikke rik av damefotball. Videre diskuteres om norsk kvinnefotball får den respekten de fortjener, og her svarer Hansen at «(...) det sies at vi spiller «kvinnefotball», mens herrene rett og slett spiller «fotball»». Hun kommenterer også at media ikke er like opptatt av kvinnefotball, og sånn er det ikke bare i Norge. Med overskriften «Hun kunne blitt en VM-sensasjon» (vedlegg 11) skriver VG om skuffelsen over at Hansen ikke blir med til VM i Canada. Landslagstreneren svarer med et banneord når han blir spurt om dette, og journalisten skriver at det nesten er umulig å erstatte Hansen. Hun har blitt skadet og overbelastet etter sin debut i sin nye tyske klubb, Wolfsburg, og er derfor ikke klar til å være med i VM. Den siste artikkelen (vedlegg 12), da har Hansen gått over til enda en ny internasjonal klubb, nemlig Barcelona. Hun har signert en toårig kontrakt med 6 millioner

kroner i grunnlønn over 2 år og forteller selv at hun er mye bedre stilt økonomisk i den nye klubben.

I artiklene følger vi Hansen over en tidsperiode på fem år, i tre forskjellige klubber og ser en økning i hennes økonomiske kapital. Fra Norge, til Tyskland og nå i Barcelona ser vi at hun til slutt har fått en kontrakt der grunnlønnen er på seks millioner kroner over to år. Her får man en konkret økning i hennes økonomiske kapital i form av penger, der hun går fra over en million i Tyskland til seks millioner kroner i Barcelona (Bourdieu, Distinksjonen , 1995). Det at Hansen har økt sin økonomiske kapital styrer henne som enkelt aktør lengre til høyre på den horisontale linjen for plasseringen i sosiale rom (Bourdieu, Distinksjonen , 1995). I det sosiale rom og i Bourdieus «figur 1» ser vi at fotball som interesse er plassert et stykke ned på linjen over samlet kapital og er midt på når det kommer til økonomisk-og kulturell kapital. Fotball som et yrke er ikke listet opp på figuren, men vi kan ta utgangspunkt for yrke i plasseringen for interessen. Plasseringen er kun for herrene som har fotball som jobb da kvinner som driver idrett ikke er interessant for samfunnet (Bourdieu gjengitt i Giulianotti, 2005). Dermed kan vi ikke plassere Hansen direkte på oversikten, men vi vet at hun har en økende økonomisk kapital, og dette vil føre henne som aktør lengre mot høyre. Dette er med på å øke den samlede interessen for Hansen som fotballspiller.

I artikkelen kommenteres det at; kvinner som spiller fotball kalles «kvinnefotball», mens for menn heter det «fotball». Videre i artikkelen blir Hansen spurt om hun ønsket hun var gutt slik at hun ikke måtte gå på skole. Dette viser til forskjellen i omtalen for kvinner og menn som spiller fotball, der den ene er kjønnet og den andre er ikke det. Spørsmålet om Hansen ønsket hun var gutt er med på å styrke påstanden om at de forskjellige omtalene er det samfunnet bruker for å skille spillet og spillerne basert på kjønn. Det maskuline og feminine må skilles for at idretten skal leve opp til samfunnets forventninger (Kimmel, 2002). Ved å kalle det eksplisitt for kvinnefotball er man med på å tviholde på et glasshus som skal skape et hinder for kvinner til nå høyere nivå innenfor idretten (Cotter et al., 2001). Det å kalle den delen av idretten for kvinnefotball fører til at de alltid kommer til å tilhøre glasshuset. Deres yrke som fotballspiller er preget av ordet «kvinner» og dermed blir det vanskelig å nå de høyere nivåene innenfor idretten, og ha et håp om å kunne bli kalt «fotball».

Caroline Graham Hansen blir sett på som en spiller som er så god at hun nesten er umulig å erstatte. På grunn av skade kan hun ikke være med til VM i Canada og artikkelen fremstiller det som en stor tragedie at hun ikke er friskmeldt. Hansen er så ettertraktet at et helt landslag

og en nasjon er avhengige av ferdighetene hennes. Her er hun med på å skrive om kapitalen for kvinnefotballen som delfelt (Bourdieu, Distinksjonen , 1995). Medias oppgave er å gjenspeile interessene samfunnet har og å dekke mye eller lite ut ifra hva som fenger, nå kan det se ut som kvinnefotballen begynner å bli interessant (Lundby, 2010). Media er på, og dekker mye og ofte om hennes liv og prestasjoner, som betyr at interessen i samfunnet er økende for kvinnefotballen, særlig spillere i utlandet. En økende etterspørsel etter informasjon og oppdateringer om kvinner som spiller fotball er med på å gjøre kvinnefotballen til noe å følge med på. Dersom flere og flere finner denne interessen ser vi på en betraktelig økning i mengde kapital på alle områder innenfor delfeltet. Dette kan etter hvert føre til en helt ny omskriving av kapitalen i delfeltet, og på sikt utslette delfeltet og gjøre det til en del av det eksisterende fotball-feltet.

5.4.3 Oppsummering

Kategorien «Heltinnene» tar for seg seks artikler om to profilerte kvinnelige fotballspillere. Felles for de seks artiklene var at det var en genuin interesse for deres yrke som kvinnelig fotballspiller og de ble hyllet av media og andre i artiklene for sine prestasjoner. Ada Hegerberg og Caroline Graham Hansen kvalifiseres for utbrytere av sin kapitalgruppe i delfeltet kvinnefotball på grunn av den suksessen de har i egen karriere og den oppmerksomheten de får fra media og samfunnet generelt. Til tross for dette er de fortsatt under et glasstak som gjør det vanskelig for dem å nå høyere nivå her inne. De er kommet så langt på vei at det blir nesten umulig å komme seg enda lengre opp i nivå som konsekvens av glasstaket. På grunn av det kjønnede navnet på idretten deres «kvinnefotball» blir taket umulig å knuse. Til slutt ser vi at det før mannsdominerte og maskuline fotball-miljøet blir mer åpent for femininitet og kvinnelige fotballspillere i form av deres kommentarer av dem. Hegerberg og Hansen er med sin suksess pådrivere for mer interesse og oppmerksomhet rundt kvinnefotballen.

6 Diskusjon

I innledninga presenterte jeg i tillegg til min problemstilling to forskningsspørsmål som jeg ønsket å se videre på. «*I hvilken grad ser man sosiale hindringer for norske kvinner som ønsker å ha fotballspiller som yrke?*». «*I hvilken grad ser vi endringer i norske mediers omtalefrekvens av kvinnefotballen?*». Disse skal diskuteres opp mot de funnene og den analysen som ble gjort i forrige kapitel. Jeg ønsker også å diskutere min egen teoridel og se om den har vært gunstig for min oppgave.

6. 1 I hvilken grad ser man sosiale hindringer for norske kvinner som ønsker å ha fotballspiller som yrke?

I kategorien «Heltinnene» er bruken av glasstaket anvendt, dette var fordi spillerne Hansen og Hegerberg ble skrevet om på grunn av sitt yrke som fotballspillere og deres prestasjoner innenfor yrket (Cotter, Hermsen, Ovadia, & Vanneman, 2001). De får stor oppmerksomhet på grunn av jobben de har og den suksessen de har vist internasjonalt. Heltinnene er den eneste kategorien der spillerne fikk annerkjennelse for at idretten de drev med faktisk er en fulltidsjobb på lik linje som andre yrker. De blir snakket om som enkeltstående fotballspillere, slik som det så ofte gjøres om herrespillere. I de andre kategoriene som er redegjort for får ikke spillerne status som yrke, det å spille kvinnefotball ses ikke på som en jobb. Fotballen får status som hobby, og det forventes at de kvinnelige spillerne skal ha en skikkelig jobb på siden av fotballen.

Innenfor arbeidslivet har man lenge sett forskjeller mellom menn og kvinner, og derfor er teorien om glasstaket til stedet i samfunnet (Cotter, Hermsen, Ovadia, & Vanneman, 2001). Fotball som yrke har lenge vært forbundet med menn, da kvinner ikke har hatt samme stauts i samfunnet, og den manglende interessen for kvinnene har gjort at mange sponsorer og finansiering har uteblitt (Skogvang B. , 2009). Har man disse hindringene i tillegg til et glasshus hos kvinnelige fotballspillere er veien for å bli profesjonell fotballspiller som yrke langt unna. Det at det bare blir sett på som et yrke når kvinnelige spillere blir signert i utlandet fører med seg et skille innad i kvinnefotballen. Når man virkelig har klart å få «store» internasjonale kvinneklubber til å signere norske spillere da er «hobbyen» gått over til et yrke. Dette kan tyde på at det er interessen og lønnen som spiller en brikke i å definere det som et yrke. I Norge er finansieringen av kvinnelige fotballklubber vesentlig lavere enn på herresiden (Skogvang, B., 2009; Snare, 2017). Derfor skapes et skille mellom kvinnelige

spillere som spiller for en klubb i Norge og de som spiller utenfor Norge. De som spiller utenfor Norge får en større oppmerksomhet i media alene, mens de som er igjen i Norge i større grad får oppmerksomhet med klubben.

På grunn av den store mediedekningen av Hegerberg og Hansen får man et innblikk i kvinnefotballen som yrke. Det skrives om deres prestasjoner og deres tanker om fremtiden for yrket fotballspiller. De er to som har klart å komme seg videre i karrieren sin til tross for glasstaket, de har fått høyere posisjoner og stor oppmerksomhet. Andre fotballspillere i for eksempel Norske klubber ligger fortsatt nært bunnen, men de har bedre muligheter til å arbeide seg til høyere posisjoner. Dette er fordi de sistnevnte nå har kommet seg i så høye posisjoner at veien enda høyere blir nesten umulig (Cotter et al., 2001). Det er enklere for de som har lave posisjoner, spiller på klubber i Toppserien, å komme seg høyere opp i posisjon, enn for de som spiller på høyt respekterte utenlandske klubber. Dette er på grunn av det presset, finansieringen og omtalefrekvensen som eksisterer i de store utenlandske klubber for kvinnene, noe man ser igjen i Norske aviser som omtaler disse spillerne.

Hegerberg og Hansen kan ses på som utbrytere av sin egen sosiale gruppe i delfeltet kvinnefotball (Bourdieu gjengitt i Aakvaag, 2008). Dette er på grunn av deres enorme suksess, interessen i samfunnet og medias dekning av dem. De er to av få som har klart å få en dekning i nesten lik størrelse som menn som spiller fotball, de har også klart å få topplønninger i forhold til det som er vanlig hos kvinnefotballen. De har fått så mye oppmerksomhet i VG og Adresseavisen de siste årene at de blir så alene om å ha fått til dette, at deres egen samlede kapital endrer seg (Bourdieu, Distinksjonen, 1995). De får en økt økonomisk kapital i form av lønn, en kulturell kapital som øker i form av at samfunnet har en interesse av dem. De får også en sterk sosial kapital, de har noen som er misunnelig og ønsker seg like mye makt som de har fått. De har fått makt i form av å være så populær og få dermed innflytelse i media og i samfunnet. En økende symbolsk kapital har de også fått da flere vet hvem de er, og de blir trukket frem som solide eksempler på kvinnelige fotballspillere.

6.2 I hvilken grad ser vi endringer i norske mediers omtalefrekvens av kvinnefotballen?

I oversikten over artiklene i mai måned fra 2000 – 2019 får vi et bilde på forskjellene i omtalefrekvens hos kvinnefotballen og herrefotballen. For kvinnefotballen er den stabilt lav i begynnelsen av århundret, mens den tar seg opp gjennomsnittlig fra 2010. Dette ser vi også at antall artikler om fotball gjør, fra 2010 til 2016 ser vi et hopp i antall artikler som skrives om idretten. Dette betyr at samfunnets interesse for fotball økte i disse periodene og det ble produsert mange artikler for å mette etterspørselen til folket. Da er det også naturlig at antall artikler om kvinnefotball steg i takt med dette. På den andre siden viser økingen seg mest for herrefotballen da de aller fleste artiklene handler om dem. Noe som virkelig viser det store skille i mediedekning hos kvinner og menn på fotballbanen (Skogvang B. , 2009). Her ser man at til tross for den økende interessen for idretten fotball i Norge, så er denne interessen i all hovedsak rettet mot herrefotballen. Dette er på grunn av at det er herrefotball som er øverst på pallen og kvinnefotballen er nummer to. Det finnes et unntak fra dette og den kommer i både VG og Adresseavisen i 2015. Her ser vi et år der antall artikler om kvinnefotball øker, ikke i nærheten av samme tall som for herrene, men kvinnene får et lite hopp i antall artikler. I denne perioden fra 2010 til 2016, gjelder det kun for 2015, og det er ikke en varende trend som vi ser årene etter. I 2019 ser vi en markant økning i antall artikler som blir skrevet om kvinnefotballen, det høyeste antallet for hele perioden som er undersøkt. Omtalefrekvensen for artikler om kvinnefotball ser ut til å øke med noen år mellomrom, dette kan være en indikasjon på at man ser en varig større interesse for idretten.

Flere artikler om fotball og en liten stigning i omtaler om kvinnefotball gjør at også flere stemmer slipper inn i media. Meningsytringer, kommentarer og forslag om kvinnefotballen får også plass i mediebildet, og som kategorien «diskriminering» viser til er de ofte negative holdninger som er til hinder for utviklingen og interessen for kvinnefotballen. Omtalen av kvinnefotballen er allerede kjønnet, vi skiller mellom fotball og kvinnefotball (Sand, Rørvik, & Fasting, 2017). Det at FIFA hadde som ønske å kjønne den ytterligere ved å kalle det kvinne-VM og VM gjør at de svart på hvitt mener at herrefotballen er det som skal satses på. Målet med dette navneskiftet var at fansen ikke skulle forveksle kvinnenes VM med herrenes, da med vekt på at det er herrenes fotball VM som gjelder. På den andre siden er det i herrenes fotballmiljø at det meste av finansieringen og sponsorer ligger, dermed er det viktig for FIFA å sørge for at dette blir værende og de ønske å skille i navn og kjønn for å sikre fortsatt

finansiering. Basert på funn og telling i oppgaven skal det en del til for at fansen tar feil om når herrenes mesterskap skal finne sted. Dette er et urealistisk argument fra FIFA sin side og som også er uttalt av Solveig Gulbrandsen i artikkelen «komisk». Dermed står man igjen med en institusjon som gjør så mye som mulig for å skape et kjønnskille hos seg, men FIFA har så langt ikke fått gehør for dette.

Det kan argumenteres at kategoriene i forrige kapitel er delt opp i tidsperioder på grunn av de få artiklene som er skrevet om kvinnefotballen. Kategoriens artikler er fordelt på år som ligger nært hverandre, og noen år i forskjellige kategorier overlapper. Dette kan gi oss et bilde på kvinnefotballens reise i norske medier. Selv om noen år overlapper så viser dette en endring som skjer underveis i et år, og en kan se at samfunnet forandrer seg. I kategoriene går man fra spillere som blir omtalt som «jenter» og der menn må selge inn kvinnefotballen. Videre ser man en utvikling i interessen for fotball og artiklene om herrefotball øker betraktelig, og de om kvinnefotballen får en liten stigning. På grunn av at det skrives flere artikler om idretten både på herre- og kvinnesiden får en også større plass til flere meninger fra ulike personer i samfunnet. Dette medfører også plass til de som er misfornøyd med at kvinnefotballen begynner å høste interesse hos samfunnet. En liten økning i antall artikler som skrives fra 2010 er med på at flere stemmer og meninger om idretten kommer til uttrykk. Det at det skrives mer om kvinnefotballen betyr at den blir mer synlig i samfunnet og dermed når artiklene ut til flere. På denne måten kan idretten møte sanksjoner fra andre, og kvinnefotballen mottar sanksjoner fra deler av samfunnet som finner idretten uinteressant. De tradisjonelle kjønnsrollene om at kvinner skal være lik en mor, rolig og omsorgsfulle blir ikke møtt når det skrives mer om kvinnefotballen (Chodorow, 1978). Dermed sanksjoneres de kvinnelige fotballspillerne i media av den delen av samfunnet som har klare kjønnsroller.

I løpet av kategoriene ser vi at vi beveger oss fra jenter til kvinner/heltinner. I begynnelsen av datamaterialet ser vi artikler som omtaler kvinnelige spillere som «jenter» og i slutten så ser vi at spillerne blir omtalt og hyllet som heltinner av idretten for kvinner i Norge. Disse to kategoriene følger også en tidslinje der de første årene viser at ordet «jenter» blir brukt, mens mot slutten så ser vi en beskrivelse av heltinner og kvinner på fotballbanen. Dette tyder på en samfunnsendring som gjør at media endrer omtalen sin i en viss grad, denne endringen har kommet med årene. Det har med andre ord tatt tid å endre tankesettet om å kalle spillerne for jenter for å holde på samfunnsforventninger og de tradisjonelle kjønnsrollene. En endring i de forventningene man har til det maskuline og det feminine har blitt forandret i denne perioden (Kimmel, 2002). Da det før var forventet et tydelig skille mellom det maskuline og det

feminine ser man nå en større åpenhet rundt dette. Denne samfunnsendringen har ført til en økende interesse for kvinnefotball og enkelte kvinnelige spillere sine prestasjoner.

6. 3 Oppgavens teorigrunnlag

I denne oppgaven har det teoretiske rammeverket bestått av Pierre Bourdieus (2006) (1995) (Aakvaag, 2008) teori om sosiale rom, felt og hans begreper som habitus og kapital, feministisk teori (Kimmel, 2002) (Chodorow, 1978) og glasstaket (Cotter, Hermsen, Ovadia, & Vanneman, 2001). Denne delen av oppgaven skal ta for seg hvordan de ulike teoriene er brukt.

Oppgavens teorigrunnlag har hatt en hovedvekt på Pierre Bourdieus teori om det sosiale rom, det sosiale felt og hans begreper. Bourdieus teori er laget og formet for å passe det franske samfunnet, dermed skal den være vanskelig å bruke for å forklare andre samfunn. Selv om det franske samfunnet er annerledes fra det norske, har jeg forstått teorien og formet den til å passe min oppgave. Det finnes store aspekter ved hans teori som fungerer for å forklare utviklingen i media i form av omtale- og omtalefrekvens. De ulike kapitalformene og habitus har vært gunstige begreper å ha i analysen av mine funn. Det norske og det franske samfunnet har mange ulikheter, derfor vil det også se ulikt ut i analysen, men teorien har vært et fruktbart verktøy å benytte.

Feministisk teori med Kimmel (2002) og Chodorow (1978) er to ulike, men samtidig like teorier. Begge tar for seg samfunnets forventninger til biologisk kjønn, selv om det kulturelle kjønnendrer seg. Det å kunne bruke det maskuline, det feminine og hvilke forventninger som stilles disse i ulike samfunn og tidsepoker har vært med å berike analyse delen min. Det samme har slutningene mellom kvinne, det feminine og mødre gjort. Teorien om glasstaket i arbeidsmarkedet ble primært brukt i oppgavens siste kategori «heltinnene» (Cotter, Hermsen, Ovadia, & Vanneman, 2001). Teorien er ment å brukes på tradisjonelle arbeidsplasser med et tydelig hierarki, innenfor idretten er hierarkiet ikke like tydelig strukturert. Ved å ta utgangspunkt i glasstaket og fotballspiller som yrke har teorien vært god å ha for å undersøke de forskjellene man ser på fotballbanen mellom menn og kvinner.

Trenger analysen disse tre teorigrunnlagene? Her er ikke svaret så enkelt som ja eller nei, men en blanding, et nja eller tja. På ulike måter har teoriene vært med på å belyse og forklare utviklingen i media for kvinnefotballen i Norge. I oppgaven, og analysen, har kun deler av teoriene blitt valgt ut, de delene som kan brukes til å identifisere fenomenene. På bakgrunn av dette kan man si at deler av disse teoriene har vært fruktbare, og medvirket til å nyansere forståelsen av fenomenet som har vært analysert.

7 Avslutning og konklusjon

I denne masteroppgaven har jeg sett nærmere på kvinnefotballen i Norge sin representasjon i media. Ved å benytte meg av avisartikler i media har jeg besvart min problemstilling: *På hvilke måter har mediedekningen av kvinnefotballen i Norge endret seg i det 21. århundret?* For så besvare problemstillingen har jeg stilt to forskningsspørsmål. Det første spør om det finnes sosiale hindringer for norske kvinner som ønsker å ha fotballspiller som jobb. Det andre forskningsspørsmålet spør om vi ser en endring i norske mediers omtale av kvinnefotballen i gitt tidsperiode.

For å besvare min problemstilling og forskningsspørsmålene har jeg benyttet meg av kvalitativ dokumentanalyse og en innholdsanalyse av disse dokumentene, her ble også gjort funn som utgjorde tre kategorier for analysen. Analysen er gjort med utgangspunkt i avisartikler fra VG og Adresseavisen. For å forklare de funn som er gjort har jeg benyttet meg av Pierre Bourdieus teori om sosiale rom og felt, samt hans begreper om forskjellige kapitalformer og habitus. Jeg har også brukt feministisk teori og glasstaket for å belyse spørsmålene i denne masteroppgaven. I litteraturgjennomgangen ble det vist til tidligere forskning om blant annet idrett og fotball som har bidratt til mine kategorier og funn.

De tre kategoriene som ble identifisert var jentene, diskriminering og heltinnene. Datamaterialet kan ha lagt føringer for hvordan disse kategoriene ble valgt ut. Kategoriene har fulgt en tidslinje for å vise endringene som har skjedd innenfor medias omtale av kvinnefotballen fra år 2000 til 2019. Den første kategorien har vist at media omtale de kvinnelige spillerne som jenter for å beholde det tradisjonelle skillet mellom det maskuline og feminine. Diskriminering viste at når omtalefrekvensen for kvinnefotball i media økte, så økte også diskrimineringen og hindringene for kvinnene. Til slutt har vi heltinnene som viser to fotballspillere som blir hyllet i media og de blir skrevet mye om, som tyder på at interessen for kvinnefotballen øker gjennom dem. De blir omtalt som fotballspillere og media og samfunnet anerkjenner at dette er deres yrke. Datamaterialet mitt besto også av telling av artikler for å se på antall artikler som skrives om kvinnefotballen kontra herrefotballen. Telling viste omtalefrekvensen for kvinnefotballen øker sakte, men sikkert. Selv om de er lagt unna å ha samme frekvens som herrefotballen.

Konklusjonen fra dokument- og innholdsanalysen er at mediedekningen av kvinnefotballen har endret seg. Omtalen av kvinner som spiller fotball har utviklet seg fra å bli kalt for jenter i

begynnelsen av århundret, til å bli hyllet som heltinner og kvinner. På den andre siden så har vi sett at det er vanskelig å bli akseptert som kvinne og å ha fotballspiller som yrke. Det eksisterer barrierer for de kvinnene som ønsker å kun drive på med fotball møter stor motstand for å ha fotballspiller som yrke, samfunnet ser det mer på som en hobby heller enn en jobb. Videre ser vi at fra 2000 til 2019 er det en økende trend for antall artikler som skrives om kvinnefotballen.

7.1 Veien videre

Det er gjort lite forskning på kvinnefotball og deres representasjon i media tidligere. Denne oppgaven er et bidrag til å prøve å forstå og å se på endringer av kvinnefotballen i media. I tillegg er denne oppgaven et bidrag som kan være med på å belyse de utfordringene som oppgaven har påpekt i form av diskriminering og barrierer i arbeidslivet. Det er et behov for å få mer kunnskap og forskning på temaet, spesielt med tanke på antall artikler som viste seg i 2019. Det vil kunne være nyttig å belyse om man nå ser en stigende og varig endring i omtalefrekvensen for kvinnefotballen i media. Det vil i tillegg kunne være interessant å se på hvilke andre faktorer som spiller inn i kvinnenens omtale og omtalefrekvens i media.

8 Litteraturliste

- Aakvaag, G. (2008). Pierre Bourdieu: En konfliktteoretisk syntese. I G. Aakvaag, *Moderne sosiologisk teori* (ss. 150-157). Trondheim: Abstrakt Forlag.
- Aalberg, T., & Elvestad, E. (2005). *Mediesosiologi*. Oslo: Det norske samlaget.
- Anderson, E. (2005). Orthodox and Inclusive Masculinity: Competing Masculinities among Heterosexual Men in a Feminized Terrain. *Sociological Perspectives*, 48(3), ss. 337-355. Hentet fra <http://ericandersonphd.com/resources/2005%20Orthodox%20and%20Inclusive%20Masculinity,%20Competing%20Masculinities%20among%20Heterosexual%20Men%20in%20a%20Feminized%20Terrain%20%5BSociological%20Perspectives%5D.pdf>
- Asdahl, K., & Reinertsen, H. (2020). *Hvordan gjøre dokumentanalyse*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Bourdieu, P. (1995). *Distinksjonen*. Oslo: Pax forlag.
- Bourdieu, P. (2006, Mars 19). Kapitalens former. *Idunn*, ss. 5-26.
- Chodorow, N. (1978). *The reproduction of mothering*. USA: The regents of the University of California.
- Cotter, D. A., Hermsen, J. M., Ovadia, S., & Vanneman, R. (2001, Desember 1). The Glass Ceiling Effect. *Social Forces*, ss. 655-681.
- Dagbladet. (2007, September 5). *Dagbladet.no*. Hentet fra Her er alle VM-vinnerne: <https://www.dagbladet.no/sport/her-er-alle-vm-vinnerne/66377982>
- Fasting, K. (2003, August 6). Small Country – Big Results: Women’s Football in Norway. *Soccer & Society*, ss. 149-161.
- Fasting, K., & Sand, T. S. (2009). *Kjønn i endring - en tillstandsrapport om norsk idrett*. Oslo: Akillies.
- Fasting, K., & Sand, T. S. (2017, Oktober). *Likestilling i idretten Et notat med vekt på kjønnsbalansen blant ansatte, trenere og ledere i særforbund*. Hentet fra <https://www.idrettsforbundet.no/contentassets/9b5b63c9ba5a4f23907b2dd0b651f76f19.10.17-fasting-og-sand.pdf>
- Giulianotti, R. (2005). Bourdieu on Sport: Distinction, symbolic violence and Struggle. I R. Giulianotti, *Sport a critical sociology* (ss. 153-170). Cambridge : Polity Press.

- Grønmo, S. (2016). Datakvalitet, reliabilitet og validitet. I S. Grønmo, *Samfunnsvitenskapelige metoder* (ss. 237-262). Bergen: Fagbokforlaget.
- Grønmo, S. (2016). Kvalitativ innholdsanalyse. I S. Grønmo, *Samfunnsvitenskapelige metoder* (ss. 175-182). Bergen: Fagbokforlaget.
- Hjelseth, A., & Hovden, J. (2014). Negotiating the status of women's football in Norway. An analysis of online supporter discourses. *European Journal of Sport and Society*, 11(3), s. 253-277.
- Hjelseth, A., & Tjønndal, A. (2016). Sink or Swim: Håndtering av maskulinitet og intimitet i herrefotball. *Sosiologisk Tidsskrift*.
- Holm, J. (2019, mars 13). *Store Norske Leksikon*. Hentet fra OL-finaler i fotball: https://snl.no/OL-finaler_i_fotball
- Horne, J. (2006). *Sport in consumer culture*. Baingstoke: Palgrave Macmillan.
- Josimar. (2019). Den lange kampen. *Josimar*.
- Kimmel, M. (2002, November 2). Masculinities and Femininities. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*, ss. 9318-9321.
- Kompetanse Norge. (u.d.). *Utdanning.no*. Hentet fra KJØNNSDELTE ARBEIDSMARKED: https://min.utdanning.no/utdanningsvalg_artikkel_kjonnssdelt_arbeidsmarked
- Lie, S. L. (2017, Oktober 6). *NRK.no*. Hentet Oktober 31, 2017 fra Norsk rikskringkasting: <https://www.nrk.no/sport/herrelandslaget-tar-lønnskutt-for-a-hjelp-fotballkvinnene-1.13717392>
- Lote, A. (2013, Juli 12). *Her var kvinnefotball forbode i 50 år*. Hentet fra NRK.no: <https://www.nrk.no/sport/fotball/fotball-var-forbode-i-50-ar-1.11124206>
- Lundby, K. (2010). Medier overalt. I I. Frønes, & L. Kjølørød, *Det norske samfunn* (ss. 347-370). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Lynggaard, K. (2010). Dokumentanalyse. I S. Brinkmann, & L. Tanggaard, *Kvalitative metoder* (ss. 153-170). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Magnussen, J. (2019, Juni 7). *VG.no*. Hentet fra 8 AV 10 SPILLERE I TOPPSERIEN TJENER UNDER 100.000 KRONER I ÅRET: <https://www.vg.no/sport/fotball/i/3JVMj9/8-av-10-spillere-i-toppserien-tjener-under-100000-kroner-i-aaret>
- Norges fotballforbund. (2020, Januar 1). *Fotball.no*. Hentet fra Norge kvinner senior A - Terminliste: <https://www.fotball.no/fotballdata/turnering/terminliste/?fiksId=39900>
- Persson, M., Stefansen, K., & Strandbu, Å. (2020). Fotball som kjønnets mulighetsrom. *Tidsskrift for Kjønnforskning*, ss. 231-245.

- Sand, S. T., Rørvik, N. H., & Fasting, K. (2017, Mai 25). One of the few: the experiences of female elite-level coaches in Norwegian football. *Soccer & Society*, ss. 3-17.
- Seippel, Ø., Sisjord, M. K., & Strandbu, Å. (2016). *Ungdom og Idrett*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Skille, E. Å. (2008). Biggest but smallest: Female football and the case of Norway. *Soccer and Society*, ss. 520-532.
- Skogvang, B. (2009, Mai 13). The sport/media complex in Norwegian football. *Soccer & Society*, ss. 438-458.
- Skogvang, B. O. (2006). *Toppfotball : Et Felt I Forandring*. Oslo: Norges idrettshøyskole.
- Skogvang, B., & Fasting, K. (2013, Oktober 16). Football and sexuality in Norway. *Soccer & Society*, ss. 872-886.
- Snare, K. (2017, Oktober 27). *Nrk.no*. Hentet fra Norsk Rikskringkasting AS:
<https://www.nrk.no/sport/nff-gir-kvinneres-seriemester-400.000-kroner.-herrene-far-23-millioner.-1.13747965>
- Svela, T., & Fasting, K. (2009). *Kjønn i endring - en tilstandsrapport om norsk idrett*. Oslo: Akilles.
- Thagaard, T. (2013). Problemstilling og undersøkelsesopplegg. I T. Thagaard, *Systematikk og innlevelse* (ss. 49-68). Oslo: Fagbokforlaget.
- Tjora, A. (2012). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis*. Oslo: Gyldendal.

Vedlegg:

Vedlegg 1: Haugen, Bjørn Ivar. (2000, mai 23). Adresseavisen. «Damefotballen står sterkt»

Vedlegg 2: Ulseth, Otto. (2001, mai 7). Adresseavisen. «Gi også jentene motstand!»

Vedlegg 3: NTB. (2004, mai 27) VG. «Fotballjentene tapte»

Vedlegg 4: Magnussen, Jostein. (2015, mai 29). VG. «Fifa kjønntester VM-nasjoner; - Komisk!»

Vedlegg 5: Adressa.no. (2011, mai 23). Adresseavisen. «Kaller damefotball for handikapidrett»

Vedlegg 6: Aas, Odd Inge. (2015, mai 20). Adresseavisen. «fotballtopp med sjokkuttalelse om kvinnelige spillere»

Vedlegg 7: Strøm, Ole Kristian., & Hansen, Frode. (2016, mai 31). VG. «Ada er en inspirasjon for hele norsk fotball.»

Vedlegg 8: Johannessen, Trond. (2019, mai 18). VG. «Selvsagt er det Hegerbergs Lyon.»

Vedlegg 9: Aaserud, Mikal. (2017, mai 31). VG. «Ada kåret til best i verden.»

Vedlegg 10: Strøm, Ole Kristian (2014, mai 1). VG. «Jeg har lyst til å prege internasjonal fotball.»

Vedlegg 11: Johannessen, Trond. (2015, mai 19). VG. «Hun kunne blitt en VM-sensasjon.»

Vedlegg 12: Syversen, Christina Paulos. (2019, mai 21). VG. «Graham Hansen om Barcelona-Lønner: - Jeg er mye bedre stilt.»

Damefotballen står sterkt

SKAUN: Buvik IL hadde tidlig jentefotball på programmet. 1973-75 årgangene skulle vise seg å bli viktig for klubben, og det var Bård Stenseth som dro det hele i gang. Fortsatt er han en av fotballavdelingens viktigste støttespillere i kommunen der

lærkula er idretten som samler flest.

Bård Stenseth (46) har hatt mange treneroppgaver siden lillejentelaget spilte sine første kamper. Nå trener han klubbens 3. divisjonslag på herresiden. Han forteller at damefotballen hele tiden har hatt en sterk posisjon i klubben, og Buvik har fått frem mange kretslagsspillere. De har også rekruttert en god del til Trondheims-Ørn. Denne sesongen spiller klubbens flaggskip på damesiden i 1. divisjon. Elin Solem (25) tilhører den gyldne årgangen som har fått med seg alt. Nå har Buvik et samarbeid med Gimse, og spiller halvparten av hjemmekampene i nabokommunen.

Stort frafall

-Det har vært stort frafall i damefotballen de siste årene. Buvik IL har også merket denne trenden. Men jeg synes vi har klart oss bedre enn mange andre. Det største problemet er nok at vi mister hele årganger når spillerne er ferdige i den videregående skolen.

Jentene er mer mobile enn guttene på det feltet. Vi er heldig stilt på anleggsiden ettersom vi har både egen grus- og gressbane. Det er også et stort pluss at det er så mange som tar et tak for fotballen.

-Hva er drivkraften din?

-Jeg var selv aktiv fotballspiller i mange år før jeg begynte å trene lag i de aldersbestemte klasser i 1985. Året etter trente jeg A-laget for første gang. Vi befant oss da på ned nederste trinnet i det sørtrønderske divisjonssystemet. Klubben har langt flere lag og spillere nå enn vi hadde på midten av åttitallet.

Det sportslige nivået er høyere. A-laget er tilbake i 3. divisjon etter en sesong i fjerde. Målet er at vi skal klare å stabilisere oss i den divisjonen, sier Stenseth som opprinnelig er børsværing. En av distriktets fremste idrettsildsjeler flyttet til Buvik i 1989.

Rekrutteringsarbeid

Han registrerer med tilfredshet at rivaliseringen mellom Skaun og Buvik har avtatt med årene. Det var langt verre den tiden han spilte venstre back for Skaun i gamle 4. divisjon i 1973. Skaun hadde den gang et herrelag som hevdet seg godt, og Bård avsluttet sin egen aktive karriere i denne klubben som 32-åring. Siden har han vært mest opptatt av rekrutteringsarbeid både på klubb og kretsplan. Det er ikke få klubber 46-åringen har vært innom.

Dessuten har han vært sekretær i Buvik IL i en årrekke.

-Det er ikke lenger noen selvfølge at de fleste barna vil spille fotball. Det blir en utfordring å legge forholdene til rette slik at vi får dem med. Det er i tenårene frafallet merkes. Det må være plass både for de som har ambisjoner og gruppen som bare vil trene en gang i uka. Det er ikke større barnekull i Buvik enn at vi må ta vare på dem vi har, avslutter han.

BJØRN IVAR HAUGEN

Foto: BJØRN IVAR HAUGEN

Mange årganger i Buvik IL har fått fotball-opplæring av Bård Stenseth, Elin Solem (bakerst), Monica Vikvald, Marit Sætran, Kristin Sætran, og jentespillerne Kristin Gangnås og Anniken Stensheim.

Gi også jentene motstand!

HVIS ROSENBORG likevel ikke vinner serien, er det i så fall fordi motstanderne er for gode. Hvis Ørns jentelag heller ikke vinner sitt seriemesterskap, skjer det eventuelt fordi motstanderne er for dårlige.

For av de to Trondheims-lagene som med stor sannsynlighet vinner hvert sitt seriemesterskap også i år, har det ene laget - Rosenborg - noe som det andre totalt mangler: Gode konkurrenter.

Lørdag vant Ørn 6-3 mot det antatt nest beste laget, etter blant annet å ha scoret tre mål i kampens fire første minutter, og for øvrig fått uttelling på sine seks første sjanser!

RBK vant 3-0 mot et lag litt under medaljesjiktet, etter å ha scoret sitt første mål på sin 15. målsjanse, i kampens 75. minutt.

BORTSETT FRA at begge deler i stor grad skyldes tilfeldigheter, så sier det også temmelig mye om landskapet rundt de to topplagene. De beste norske herrelagene har trolig fortsatt fremgangen. På jentesiden er det ganske tynt, antagelig syltynt.

Og det er et kjempeproblem for Ørn, som har et bedre lag enn noensinne, fordi klubben har vært dyktig til å sikre seg de riktige spillerne, og fordi den har vært svært flink til å gjøre dem enda bedre.

Men så lenge dette laget bestående av langt flere enn elleve enkeltspillere i landslagsklasse, ikke møter kvalifisert motstand, ikke en gang i den påståtte «toppkampen», blir det ganske vanskelig å holde nivået.

Det har Ørn allerede problemer med.

FOR SPILLERNE merker at de kommer til å vinne likevel, enten de spiller ballen hit eller dit. Derfor behøver de ikke anstrenge seg for at det skal gå fort for seg, i lengderetningen. Derfor trenger de ikke løpe uten å få ballen. Av den grunn er det for eksempel heller ikke nødvendig å få Ragnhild Gulbrandsen rettvendt, for hun er så god likevel - og det gjør ikke noe om ingen jobber på hennes fremragende, styrte stusser - for det blir seier uansett.

Sånn faller laget for fristelsen til å briljere, og spille såkalt «god» fotball bare fordi det viser klasseforskjellen i forhold til motstanderen.

DEN FELLA HAR Rosenborg aldri falt i, fordi motstanderne naturligvis ikke har fristet dem, men også fordi trenerne hele tiden har holdt fokus på prestasjon fremfor resultat.

I år har jeg hørt noen uttrykke bekymring for at det ikke lenger går fort nok fremover, og den virket ikke helt ubegrunnet. Ble ikke ballen holdt i forvaring, når den burde vært spilt fremover?

Hvem skulle løpe for Roar mens han ennå ikke var i stand til det?

Og så vi ikke et lag som litt unødvendig spilte ballen rundt omkring, og ikke lenger hadde det så travelt med å komme seg fremover?

Tjnei..., jeg tror ikke det - blant annet fordi Harald Brattbakk er tilbake, og han løper dit det er mest om å gjøre å løpe, til et sted RBK-erne i noen grad hadde glemt hvor godt det er å være; bak back-rekka til motstanderen.

Ørn har en tilsvarende spiller i Trine Rønning, men hun er for ensom, og hun blir ikke utnyttet godt nok.

ALDRI HAR NOE LAG vært så overlegent i norsk fotball som Ørn anno år 2001. Da er det om å gjøre å vite hva suksessen egentlig er tuftet på.

Kanskje kan Viking presse RBK i år, som ingen har gjort på tre-fire år. Da er det om å gjøre at RBK husker hva som ligger i bunn for alle de tidligere triumfene.

Foto: RUNE PETTER NESS

Harald Martin Brattbakk er tilbake, bak back-rekka til motstanderen. Tromsø-keeper Thomas Tøllefsen er utspilt.

VEDLEGG 3

Fotballjentene tapte

Lene Jensen ødela for Norge igjen. Med sin scoring i det 84. minutt ga hun Danmark 2-1-seier og tur til fotball-EM for kvinner. I fjor høst utlignet hurtigtoget til 1-1 på Kolbotn rett før slutt i en kamp Norge hadde dominert. Torsdag kom hun

Lene Jensen ødela for Norge igjen. Med sin scoring i det 84. minutt ga hun Danmark 2-1-seier og tur til fotball-EM for kvinner.

I fjor høst utlignet hurtigtoget til 1-1 på Kolbotn rett før slutt i en kamp Norge hadde dominert. Torsdag kom hun inn som innbytter og kronet en sterk dansk 2. omgang med vinnermål etter at Norge så ut til å ha kampen i sin hule hånd.

- Dette er surt, men Danmark var litt bedre enn oss i 2. omgang, og vi må innrømme at de vant fortjent. Det virket som de hadde mer krefter enn oss, sa landslagssjef Åge Steen som måtte se sine spillere kaste bort matchballen i EM-kvalifiseringen.

Matematisk sikker er ikke Danmarks gruppesieger, men for at Norge skal bli gruppevinner må danskene avgi poeng både mot Belgia og Nederland i september før Norge slår Spania i oktober.

- Det skjer ikke. Da må danskene spille med åtte spillere mot Belgia, sa Steen, som allerede har belaget seg på ekstraomganger om EM-billett mot en toer eller treer i en annen gruppe.

Danmark tok ledelsen etter ett minutt og 40 sekunder på en keepertabbe av Bente Nordby, men Norge var klart best de siste 35 minuttene av første omgang og det første kvarteret av annen omgang.

De norske jentene utlignet i det 38. minutt da Marit Fiane Christensen spilte fram Hege Riise. I sin 188. landskamp la hun inn til midtspiss Heidi Pedersen, som nikket i hjørnet.

Det virket som et tidsspørsmål når Heidi Pedersens utligning ville få følge av flere scoringer. Men Norge var tannløse foran mål, og kontringsvillige dansker fattet nytt håp da de skapte tilbud mot et usikkert norsk forsvar. Den siste halvdel overtok danskene, og til sist var seieren fullt fortjent.

- Vi var dårlige. Vi skapte jo nesten ikke sjanser, sa Solveig Gulbrandsen, som irriterte seg over at det gikk i stå hver gang laget nærmet seg mål.

KAMPFAKTA:

Danmark - Norge 2-1 (1-1)

Odense stadion. 1796 tilskuere. Mål: 1-0 Cathrine Paaske-Sørensen (2), 1-1 Heidi Pedersen (38), 2-1 Lene Jensen (84). Dommer: Nicole Petignat, Sveits. Gult kort: Ane Stangeland (23), Norge.

Norge (4-3-3): Bente Nordby - Gunhild Følstad, Anne Tønnessen, Ane Stangeland, Marit Fiane Christensen (Ann Iren Mørkved fra 83.) - Solveig Gulbrandsen, Hege Riise, Unni Lehn - Tonje Hansen, Heidi Pedersen (Ragnhild Gulbrandsen fra 70.), Trine Rønning (Elisabeth Fagereng fra 81.).

Ubernyttede reserver: Ingrid Hjelmseth, Ingvild Stensland, Kristine Edner, Kristine Lindblom.

Danmark (4-2-3-1): Tine Cederkvist - Mariann G. Knudsen (Lene Jensen fra 61.), Katrine S. Pedersen, Gitte Andersen,

Dorte Dalum Jensen - Janni Lund Johansen (Johanna Rasmussen fra 85.), Louise Hansen - Signe H. Andersen (Bettina Falk Hansen fra 20.), Cathrine Paaske-Sørensen, Julie Rydahl Bukh - Merete Pedersen.
Ubenyttede reserver: Mette Bjerg Christensen, Janne Madsen, Tanja Christensen.

© NTB 27.05.2004

www.sporten | Tirsdag 28. mai 2015

6 FOTBALL VM i Canada - 8 dager igjen

- LITT KOMISK

Tobarnsmor Gulbrandsen om kjønntestingen

FORBEREDER SISTE TEST: Solveig Gulbrandsen (tv), trener Eivind Fjellstad og Trine Fleming på vei ut på Høyvelyst Stadion i Drammen for en treningsøkt før Finland starter i paragrafpareren for VM.

Av Jonatan Magnusson
DRAMMEN (VG) Landslagsveteran Solveig Gulbrandsen (34) er ikke begejstret for alt som skjer i FIFA om dagen.

Først ble det kjent at mange landslag på før VM i Canada har gjennomført tester av spillere, tester som skal bevise at de på fotballbanen virkelig er kvinner.
Nå kom nyheten om at verdensmesterskapet ikke skal kalles fotball-VM.
FIFA har gitt TV-selskapene beskjed om at det heter kvinne-VM. Ved å kalle mesterskapet nettopp det skal man unngå å forveksle det med fotball-VM, som er noe beere sportspl.

– Det er uendelig sklett. De fleste vet vel når det er herre-VM så da behøver man ikke å lage noe mer styr rundt det, mener Solveig Gulbrandsen.

Håper på mer respekt

– Men jeg har drevet med denne idretten i så mange år at jeg er ikke overrasket. Det skjer jo slike ting hele tiden. Det er bare sånn det er, sier 34-åringen.
Hun er fornøyd så lenge hun får spille fotball, og kvinnene blir respektert for det de driver med og at de får spille i store arenaer.
– Så får vi håpe denne idretten blir mer respektert etter hvert. Det blir bedre for hvert år som går.
Gulbrandsen er heller ikke spesielt begejstret for kjønntestingen. Selv om de norske jentene slapp å ta noen tester. Norges Fotballforbund nøyde seg med å sende en bekreftelse på at alle spillerne på VM-kvinnene er kvinner.
– Det er jo litt komisk. Jeg feiler at her skulle det ikke vært noe spørsmål i det hele tatt. Jeg har følt to barn og har vel bevist at jeg er innenfor, ler Gulbrandsen.
Trine Fleming, som var med på det mestis på landslags landslagsreising på Martinyt Stadion i Drammen, lar seg ikke provosere.

- VM er VM

– Hvis man mener kjønntestning må til for at man skal være sikker på at vi er jentene som spiller fotball, så får de gjøre det.
Og om avgjørelsen om å kalle VM for kvinne-VM:

www.sporten **INFO**
Norge har to tap på rad i VM-oppkjøringen og seks baklengs:
04: Norge – Nederland 2-3
05: Belgia – Norge 3-2

– Det er greit. Fotball er fotball og VM er VM, så får de kalle det hva de vil, sier landslagskapteinen.
Eliass er mer opplyst av dagens generalløp mot Finland – siste test før landslagsjennene setter seg på flyet til Canada. Eivind Fjellstads utvalgte har en del å rette opp etter to tap på rad – senest borte mot Belgia i forrige uke.

Nå er det viktigst for oss selv å få en god følelse og se at det vi jobber med begynner å si noe bedre, sier Fleming.
Eliass er på bedringens vei, men står over den siste VM-testen for å glede sitt vondslikt. Det gjør også Eliass Thorsnes. En strekkeløp i løret holder henne på sidelinjen i minst to uker.

FSC Norge – Finland vinner på NRK1 kl. 15.45

Nå skal Norge «back to basic»

► Er det noe de norske spillerne trenger å sitte igjen med etter kveldens VM-test mot Finland, så er det en dose selvtillit.

Kvinner 2-3 mot Nederland, 2-0 mot Belgia og 1-0 baklengs på Arna sine kamper, er det selvtillit å spore i den norske leiren. «Åh, svarte måtti-stopper Nora Holstad Berge da fotballforbundet på sin egen nettside spurte hva som skal gøres mot Belgia forrige lørdag.

Landslagstjef Eivind Fjellstad har leitt med en 4-2-3-1-formasjon i en periode, men i det siste har måtti-stopperne litt for ofte fått litt for store rom å befinne seg i. Eliass Thorsnes er med på å minne av spillerne på å gitt beskjed om at de ønsket seg «utgangsposisjonen» 1-3-3-3-1.

Fjellstad, som i sin ledertilnærmelse involverer spillerne i valgene som tas, skal ha delt den oppfatningen. På Martinyt i kveld vil det derfor være litt «back to basic» for Norge. Noen av valgene som trolig gjøres:
– Maren Mjelde ligner på måtti i Belgia, og var blant de beste før pause, men hun trenger som høyreback. Mye skal sjå om hun ikke igner for mot Thailand neste søndag.

Vestrebacksplassen har vært et dilemma. Eliass Thorsnes ble prøvd og kom helt fra det i Belgia, men er strekkeløp. Etter treningsene å damme er det Lise Høyreback Ingrid Moe Wold som blir kveldens vestreback.

I midten tyder mye på at Maria Skammehusud Lund blir Nora Holstad Berge makker. Kaptein Trine Fleming er fortsatt strekkeløp.
– Sentralt på midtbanen ligger det an til Solveig Gulbrandsen, Gry Tofte (også da hun kom inn i Belgia) og Lene Mykjølund fortrekkes, mener Kristine Stene, Debell Hovtveit og

Ada Hegerberg blir de tre fremste.

Hegerberg vil da åpne til vestre, som en slags «spiss nummer tre». Hun er vant med den plassen i Lyon, men der er ikke de defensive pliktene like tette som på landslaget. Eivind Fjellstad sier at Hovtveit og Hegerberg vil rotere en del på fankapsellen. Det viktigste er uansett at disse to jobber sammen, at de får utnyttet hverandre.

Og så er det ganske viktig at det norske laget går av banen med en god følelse i kveld.

TROND JOHANNESSEN
INTERNASJONAL FOTBALL

© 2015 VG Nett. Alle rettigheter reservert.

NYTT SJOKE-TAP: Danie Caroline Wozniacki måtte overraskende gi tapt for tyske Julia Görges i 2. runde av Roland Garros-turneringen i tennis i går.
– Jeg hadde en million muligheter underveis som jeg ikke utnyttet, sier Wozniacki til Oskars Bladet. Foto: AP

NY SPURTSEIER: Alexander Kristoff tok sin annen store etappeseier i Tour des Fjords i går på etappen fra Jostedal til Høyvelyst – og hadde god kontroll, sier Kristoff til TV 2. Edvard Blixstein Hagan spurte om å stille på etappen på søndag. Foto: NTB SCANPIX

Joshua King (23) har blitt Premier League-spiller i går som bekreftelse på at han fortler Blackburn og neste sesong vil spille for nyoppløste Bournemouth, som denne sesongen vant Championship. Dermed blir King delaktig i å hjelpe med Alexander Tette som rykket opp med Norwich.

VEDLEGG 5

R

Kaller damefotball for handikapidrett

Og nå skal Kringkastingsrådmedlem Knut Haavik vurdere om NRK oppfyller pliktene om dekning av kvinnefotball.

Serieforeningen for kvinnefotball har klaget NRK inn til Kringkastingsrådet, hvor de kritiserer allmennkringkasteren for deres dekning av sporten.

I rådet sitter tidligere Se og Hør-redaktør Knut Haavik, som i går kveld la ut følgende melding på mikro-bloggtjenesten Twitter:

Kvinnelige fotballspillere klager over dårlig økonomi. Kanskje de bør søke bidrag fra handikapforbundet. Damefotball er handikapidrett!

Ifølge db.no, reagerer serieforeningen sterkt.

- Det er et ganske skremmende bevis på hva vi sloss mot. Kvinnefotball er Norges tredje største idrett etter herrefotball og skisporten. Det er 115 000 jenter som spiller fotball. Det er i såfall mange jenter Haavik mener er handikappede, sier hun til avisen.

Ment som en spøk

Knut Haavik mener det hele er ment i en spøkefull tone.

- Hun sier hun ikke tar meg alvorlig, men gjør nettopp det. Resten av twitteruniverset forstod nok bedre min spøkefulle mening enn det hun gjorde. Jeg vil gjøre henne oppmerksom på Kumbels utsagn om at den som kun tar spøk for spøk og alvor kun alvorlig har fattet begge deler dårlig, sier Haavik.

Han mener at hans egne meninger ikke hindrer han i å gjøre jobben for Kringkastingsrådet.

- Når det gjelder Kringkastingsrådet, så blir man valgt inn der nettopp fordi man har egne meninger. Jeg synes ikke det er noe moro å se på kvinnefotball. Underholdningsverdien i kvinnefotball er ikke til stede, og de glisne tribunen viser at mange deler min oppfatning. Jeg synes damehåndball er spennende og passer mye bedre for kvinner.

Ga seg ikke

Tiltross for opphetet debatt på Twitter, ga ikke Haavik seg. Bare timer senere skrev han følgende.

Natta folkens! Teller ikke sauer for å få sove i kveld. I natt skal jeg telle baklengsmål i damefotball. Gjesp!

REAKSJONER: Knut Haavik skapte reaksjoner med sine twitter-meldinger i går. Foto: SKJERMDUMP (twitter.com)
SOVEMEDISIN: Haavik avsluttet kvelden med å telle baklengsmål Foto: SKJERMDUMP (twitter.com)

Fotballtopp med sjokkuttalelse om kvinnelige spillere

- Vi kan ikke alltid snakke om å gi penger til denne gjengen med lesber.

Følg våre oddstips

Mens de beste kvinnelandslagene i verden forbereder seg til sommerens VM i Canada, har Det italienske fotballforbundet startet etterforskning av Felice Belloli, presidenten i landets serieforening.

Belloli blir nemlig anklaget for å ha kalt kvinnelige fotballspillere for en gjeng med lesber. Kommentaren skal ha falt på et møte hvor man diskuterte hvordan kvinnefotballen i landet best kan finansieres, skriver The Guardian.

- Nå er det nok, vi kan ikke alltid snakke om å gi penger til denne gjengen med lesber, skal Belloli ha utbrutt.

- Uakseptabelt og homofobt

Han har i ettertid nektet for at dette er en korrekt gjengivelse av hva han sa, men har heller ikke presisert hva han egentlig uttalte. Stadig flere i Italia krever nå at Belloli fjernes fra stillingen.

- Jeg var der, og han brukte uttrykket en gjeng med lesber. Nå må han trekke seg, sier Sonia Pessotto, selv tidligere fotballspiller og medlem av utvalget som skal fremme kvinnefotballen i det italienske forbundet.

Heller ikke i foreningen for kvinnelige idrettsutøvere slår uttalelsen særlig godt an. Luisa Rizzitelli mener også at det er på tide for Belloli å finne seg noe annet å gjøre.

- Vi anser ikke ordet lesbisk for å være støtende, men i denne sammenhengen er det uakseptabelt og homofobt, sier Rizzitelli.

Mener det ødelegger arbeidet mot homofobi

Verona-spiller Patrizia Panico kaller på sin side uttalelsene sexistiske, mannssjåvinistiske og uvitende.

Carolina Morace, en av landets fremste spiller gjennom tidene, sier at Belloli motarbeider alle dem som gjør en stor innsats for at også jenter og kvinner skal kunne spille fotball på lik linje som gutter og menn.

- Dessuten ødelegger han for hele Fotballforbundets arbeid mot homofobi innen fotballen, sier Morace, som nå jobber for Det internasjonale fotballforbundet.

Karen Espelund: - En meningsløs kategorisering av én gruppe

Tidligere generalsekretær i Norges Fotballforbund, Karen Espelund blir oppgitt da Aftenposten tar opp uttalelsene med henne.

Hun mener Belloli bruker en hersketeknikk når han stempler en gruppe på denne måten.

- Det er en meningsløs kategorisering av en gruppe. Det blir så tulle, sier hun.

- Spørsmålet blir hvordan organisasjoner skal møte sånne uttalelser, skal du tie det i hjel, eller skal du si hei, dette må du stå til ansvar for. Det her må jo italienerne ta tak i nå selv, sier Espelund, som sitter som det første kvinnelige medlemmet noen gang i UEFAs styre.

Hun er også leder av det europeiske forbundets komite for kvinnefotball, og har brukt sin innflytelse gjennom flere tiår innen fotballedelse på å fremme kvinners deltagelse innen det som nå er verdens største kvinneidrett.

Likestillingen har ikke kommet like langt innen fotballen i alle europeiske land som den har gjort i Norge. Belloli er en sentral mann med mye innflytelse i italiensk fotball, men Espelund opplever ikke at dette er en utbredt holdning blant lederne i Fotball-Europa.

- Nei, det opplever jeg på ingen måte. Jeg lurer imidlertid på hva det er som gjør at man må ty til så tåpelige utsagn.

Presidenten i Fotballforbundet har også skapt reaksjoner

Belloli får også kritikk av mannen som ledet divisjonsforeningen før ham. Carlo Tavecchio er nå president i landets fotballforbund, og sier at det er alvorlig om Belloli har sagt dette, og kaller det uakseptabelt.

Han fikk selv kraftig kritikk i fjor for å ha referert til afrikanske spillere som bananspisere.

Han ble av Det internasjonale fotballforbundet fratatt retten til verv i organisasjonen i seks måneder, men ble likevel valgt til italiensk fotballpresident en måned senere.

Vis debatt

Mer å lese på adressa.no:

Nytt fra Adressa Pluss:

{{item.title}}

Italia er ikke med i sommerens fotball-VM, og alle fotballedere i landet ser heller ingen grunn til å bruke for mye penger på kvinnene. Foto: NTB Scanpix

OPPGITT: Karen Espelund (Arkivfoto) NTB Scanpix

FOTBALL Norge - Østerrike EM-kvalifisering - 2 dager igjen 5

Ada er en inspirasjon for hele norsk fotball

GRATULERTE: Per-Mathias Hogmo har ledigere for ansettelseslaget til OL-gull og har et stort fester for jentene. Mandag gratulerte han Ada Hegerberg med Champions League-titlen. På siden har hun sitt nye Elmar.

GULLKLOKKE-KOLLEGER: Stefan Johansen og Ada Hegerberg fikk hver sin gullklokke på Ullevål i går kveld.

ULLEVAAL (VG) Ada Hegerberg (20) og Stefan Johansen (25) fikk Gullklokka sammen. Landslagskapteinen skryter stort av den norske Champions League-vinneren.

- Fantastisk prestasjon. Dette står det stor respekt av. Det er artig at hun ikke bare var med på å vinne Champions League, men er så sentral på laget sitt, sier Stefan Johansen, dagen etter det norske 0-3 tapet i Portugal - og fire dager etter Hegerberg vant Europas fremste trofé med sitt Lyon.

- Ut fra det jeg har fått med meg, var det helt fortjent at hun fikk prisen som årets spiller. Hun er en inspirasjon også for oss, sier Johansen.

Synliggjør Norge
Per-Mathias Hogmo forte de norske fotballjentene til OL-gull. Han er begeistret over det Hegerberg har prestert.

- Champions League-mester - det sier det meste. Hun har virkelig satt norsk fotball på kartet i en mesterklokk på kvinnesiden.

- For oss som er Champions League-finalen på beredskap,

så er det bare å håpe at vi får norske representanter også der. Det har vi hatt før, og det håper jeg vi får igjen.

Hogmo var kjapt framme og gratulerte Hegerberg da hun og kvinnenlandslaget troste sinnet samtidig på Ullevål i går kveld.

- Dette er noe jeg snakker om mye på beredskapen nå, hvor viktig det er å få spillere som oppnår store prestasjoner internasjonalt på klubbsiden. Det gjør landslaget bedre, og det er hele strøkene: Du kommer ut og synliggjør Norge, det kan komme penger tilbake til norsk fotball.

- Ada er en inspirasjon for

Hogmo og fotballgutta hyller Hegerberg

høle norsk fotball, mener landslagsjefen.

Newsen på plass
Stefan Johansen mener at Champions League-kansje er det største det er mulig å vinne i fotball.

- Dette kan Ada fortelle om til sine barn når hun blir gammel.

Er hun Norges største fotballstjerne?
- Hele, det er vel en liten konkurranse i Madrid også. Og Martin Samuelsen er en annen ung profil.

Ada Hegerberg fikk mange godord fra de landslagsguttene som leirte på Ullevål i går kveld. Det var de som ikke hadde spilt så mye av kampen i Portugal. Blant gratulantene var Håkan Åhsaami, som han kjenner godt. Det ble tatt felles iagtelse, der Ada hadde sin lille news på scenen.

- Dette er Elmar. Han er 10 år. Det er utrolig at han kjente meg igjen. Det er så lenge si-

den jeg så ham.

- Har dere jentene noe å tilføre herrelaget?
- Vi må i hvert fall støtte hverandre. Det er viktig at det er god feeling mellom lagene.

Norges fotballkvinner spiller denne uken to kvalifiseringskamper mot Østerrike og Wales, og i løpet av den uken blir de etter alt å dømme klare for neste års EM-sluttspill.

- Det er bare å innremse at det var telt etter OL-redturen. Det tror jeg alle følte på. Så må vi bare se oss selv i speilet og bli bedre på det vi tok til bedre på. Vi må utvikle passningsspillet og sikkerhetsinnet.

Feiret i St. Tropes
- Hvordan har du følt Champions League-gullet?
- Det har vært mye selvsaker og en ekstremt bra feiring etter finalen. Vi tok med oss hele gjengen til St. Tropes og feiret i to dager. Mer trenger jeg vel ikke si, med tanke på at vi had-

de vunnet Champions League-finalen.

- Hva tenker du om å bli kåret til årets spiller i Norge?
- Individuelle priser blir bare en bonus. Det å oppleve noe med et lag og jobbe mot et mål sammen, er klarere det det kan likes så så noe.

- Hvordan skal de toppes dette?
- Jeg vet ikke hvordan jeg skal stå det, men jeg må se fremover og får nå to måneder til å jobbe hardt foran neste sesong. Så det kommer noe godt ut av at vi ikke kommer til OL også.

VGs sporten INFO

Disse fikk Gullklokke:
Ada Hegerberg, Erlin Haal, Ingrid Moe Wold, Markus Henriksen, Stefan Johansen, Vegard Forren.

VEDLEGG 8

R

Selvsagt er det Hegerbergs Lyon

VG sporten Lørdag 10. mai 2019

2 **VG sporten** Avsnitt: resultater/nyheter, klubbnyheter, fotball, håndball, sykling, orientering, idrett, kultur, økonomi, sport, helse, miljø, teknologi, vitenskap, dyreliv, utvanning

Nyttårsbudsjett: 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100

Selvsagt er det l

FINALEKLAR: Ada Hegerberg scoret ikke så mange mål på den siste treningskampen, men var i god form på Groupama Arena i Budapest i går ettermiddag.

Hegerbergs Lyon

BUDAPEST (VG) Glem Barcelona, Real Madrid, Juventus, Bayern München, Paris Saint-Germain, Manchester City og de store kanonene på herresiden. Ingen dominerer som Ada Hegerbergs Lyon.

I dag er det Champions League-finale. Lyons Åtende. Motstander Barcelona er i sin første. Lyon kan ta sin fjerde strake tittel, den sjette siden 2010, og er klar forvint.

Strålende humør

Ikke snart det er strålende humør under treningen på Groupama Arena i Budapest, med 22.000 grasse seere, og alle vil være i bruk lørdag kveld. Det er stjerner så langt man kan se: Son Lucy Bronze, Wendie Renard, Eugénie Le Sommer, Amelina Henry, Dounia Kaba, Mounia Parviz, Solé, Françoise, Shanice van de Sanden og ikke minst Ada Hegerberg.

De fleste av dem var der da Lyon vant for tre år siden også. Dette er en moderne sesongmaskin av de sjeldne. Og de som synes det er litt irriterende at noen lag vinner litt for mye på herresiden, bør ikke lese videre. Hvis man ser på det overste nivået, har ingen herjet som Europas beste kvinnelag det siste tiåret, ikke engang de to superstjernene Lilian Thurau og Cristiano Ronaldo.

Sjekk disse nesten virkelige tallene:

- 13 serier på rad, tre av sesongene uten å tape ett eneste poeng, ni av dem uten å tape én kamp. 75 285 serierkamper i disse sesongene har Lyon fått på.
- Ada Hegerberg har vært i Lyon i fem år. I den perioden har laget spilt 178 kamper, 360 er vunnet, 308 mål er scoret. Fem kamper er tap, alle 0-1.
- I mitt, mens Hegerberg har vært i klubben, har Lyon scoret over fem mål i hver eneste kamp. Ingen har flere enn Hegerberg, 194 på 285 kamper.

Eller gjensidig trening, der hun ikke traff mål allfor mange ganger, er ingen Hegerberg overfor VG er det ikke har vært like enkelt denne sesongen.

For oss har det vært en ganske tøff sesong. Det har vært tøffe kamper, sier hun, selv om tallene viser at Lyon holder kokken godt. 20 mål og ni utavgjorte kamper, 80-4 i målbeskjed, 3-1 over Lille i cup-finalen og en ny Champions League-titler etter et mål etter sammenlagt over Chelsea i semifinalen.

Ada Hegerberg 194 mål i de fem årene i Lyon har fordelt seg slik: 34, 54, 25, 63 og fremt denne sesongens siste kamp står hun med 20 mål på 32 kamper. Det er meget respektabelt, men altså rundt

halvparten av det hun endte med i forrige sesong.

Tøffere sesong

Det er en del av jobben å greie å prestere godt, selv om det er vanskelige sesonger. Men selvfølgelig har jeg også kjent at det har vært tøffe. Når man kommer fra en så god sesong, må man justere seg, og det har vært en utfordring, inntarmer 23-åringen, som i desember ble den beste kvinnelige vinneren av Gulballen.

Hun er den største kvinnelige stjernen i Europa, plukket ut av fremfor noen.

Jeg vil gjerne ha henne her på herred, sa Lyon-president Jean-Michel Aulas til norsk presse etter Champions League-triumfen for to år siden.

Foreløpig har hun kontrakt i to år til, det ryktes at Barcelona er interessert, noe Hegerberg sier til VG at hun ikke vet noe om.

Franske journalister som følger Lyon påpeker overfor VG at Barcelona «har penger», og de mener at det ikke er helt utenkelig med en overgang. Men det er ikke tvil om at Hegerberg allerede har en strålende kontrakt. Hun skal være klubbens best betalte spiller, de samme journalistene antyder en månedslønn «et sted mellom 30. og 50.000» euro, altså mellom rundt 300.000 og 500.000 kroner. Det rimer godt med andaget NRK melder sommeren 2013, før hun signerte kontrakten.

Aulas betaler

Den 70 år gamle programvareutvikleren Aulas betaler. Han er selvvalgt på plass i Budapest også. Mattressen som også styret over herrelaget er på de fleste kamper, og på Groupama står han på indre bens, blir intervjuet av noen TV-stasjoner, litt før noe av treningen med mobilen og er den viktigste grunnen til at fotballverdens «vinnere» er rettet mot klubben fra den franske mathovedstaden.

Aulas har vært president i Lyon i 13 år. I 2004 startet han Olympique Lyonnais Mission, og han er trolig den eieren i fotballverden som har satst mest på kvinnelaget. Det har betalt seg. Nå er det Lyon alle de store jakter på, i England brukes det stadig større penger. Bayern München og Barcelona var begge i semifinalen denne sesongen, Paris Saint-Germain er like veldig nye deltagere.

Men faktisk holder Lyon unna, og man kan jo spørre seg om Champions League-finalen er avgjort allerede da. Er Barcelona «uten ser ut til å bli Caroline Graham Hansens neste klubb - gullseier?»

VG sports INFO

Ada Hegerberg
 Født: 10. juli 1995 i Sundsvallens (20 år)
 Klubb: Lyon
 Tidligere klubber: Sundsvall, Kåreby, Skövde, Turbine Potsdam
 Mål for Lyon per sesong:
 13/10: 32/20
 10/11: 33/53
 16/12: 33/27
 15/13: 35/64
 14/15: 33/34
103 kamper: 194 mål

Der som fotball er matematikk, skal dette være et enkelt regnestykke for Lyon. Barca ble nummer to bak Atlético Madrid i serien, for tredje år på rad. Atlético røk med grunnene 0-10 sammenlagt mot Wolfsburg i 16-dekret, et Wolfsburg som så tapte 0-4 sammenlagt mot Lyon i den neste runden.

Jevnere kamper

Men så lett er det ikke. Anført av nederlandske Liske Martens og engelske Toni Duggan har Barcelona noe på gang, og de finalistene møttes i semifinalen i forrige sesong var det ganske jevne kamper (0-3 sammenlagt).

Hegerberg & Co. har også ofte fått merke at det er tette kamper i sluttfasen av cupene, når motstanderne blir skarpere. Alle de tre siste finalerundene har vært særdeles dramatiske. Ingen av dem er vunnet etter 90 minutter. De to første ble avgjort på straffer (Wolfsburg og PSG), og for ett år siden ble det elektronisk avgjort mot Wolfsburg.

Men Lyon vinner alltid.

TROND JOHANNESSEN
KOMMENTAR

trond.johannessen@vg.no

EUROPA-TRIUMF NR. 3: Ada Hegerberg i Kiev etter Champions League-finalen mot Wolfsburg. Lyon vant 4-1 etter ekstraomganger.

Foto: REUTERS

ADA KÅRET TIL BEST I VERDEN

www.sporten | Onsdag 31. mai 2017
FOTBALL 5

SØSKENJÆRLIGHET: Ada Hegerberg fikk den gjeve prisen av Birmingham-spiller og storevokster Andrine.

ADA KÅRET TIL BEST I VERDEN

KRAFTSPISS: Ada Hegerberg på topp for Lyon i oppgjøret mot PSG tidligere denne måneden.

Bare to dager før Ada Hegerberg (21) spiller årets viktigste kamp blir det norske fotball-esset gjort stas på av BBC.

Hegerberg er nemlig kåret til årets kvinnelige fotballspiller i 2017 av Storbritannias nasjonale TV- og radioorganisasjon. Det ble offentliggjort i går kveld.

– Det er veldig stort, og jeg har egentlig ikke ord. Dette brukes som fotospesial på verdensviser, og tror Champions League-

finalen, sier Hegerberg til VG.

Følelsesladt
Få Instagram-beskrivelser fra 2016-best som «overfylt og tåler samtidig alle støtteplakere fra trenere og lagvennster for at hun gjorde enorm suksess. Selvs overmålsløst av prisen var også spesielt.

Den ble gjort av statsminister Andrius furas Lyon-spillerne Frankeke. Helge BBC ble det et svært følelsesladt øyeblikk for Ada.

– Hun (Andrius) har vært så viktig for meg gjennom karrieren. Vi har startet og prestet i samarbeid, og min sukssess er for oss begge, sier Hegerberg.

Konkurransen om den gjeve BBC-prisen

Hegerberg slo superstjerner i kamp om BBC-pris

var tuff. Hun vant frem brasilianske Marta (Portland Thorns), tyske Melanie Behringer (Bayern München) og svenske Fredrik Lindahl (Chelsea) var også nominert av trenere, spillere og journalister fra hele verden.

Tuff konkurranse
Det er kanskje ikke så rart, fjernet tatt i betraktning. 21-åringen gjorde rent bord med klubblaget. Lyon vant trippelen – Champions League, hjemlig liga- og cup sist sesong. Hegerberg scoret utvilsomt 33 mål i serien og 13

i Europa. Gjeld er Lyon var ved å kjempe «The Treble».

I Frankrike har de vunnet det som er å vinne. Nå gjenstår bare det gjeveste: I morgen kveld spiller Lyon Champions League finale mot Paris Saint-Germain i Cardiff.

Hegerberg er for øvrig blitt vant til priser så. I fjor nominerte alle kan score med Cristiano Ronaldo da de begge ble kåret til årets spiller i Europa. Flere kan det også bli i fremtiden, og kanskje er sannsynligheten større dersom hun nok en gang går til topps i Champions League.

TILSKUERBRÅK DA 1860 MÜNCHEN RYKKET NED

Flaske supportere stjal oppmerksomheten da Christian Gyfthjer (Gyft) og 1860 München rykket ned til tredjedenivå i tysk fotball.

1860 München hadde med seg 1-1 fra bortekampen i den avgjørende kvalifiseringskampen mot Jahn Regensburg, men falt hjemme i egen

storstad, 0-2-tapet sendte den tidligere storklubben ned med 1-3 sammenlagt.

Til resultatet ble fulle tilbakerykninger til sine hjemmelagene å kaste objekter, inkludert tribunesaker, inn på banen. Opprørske miljøer inn for å ta kontroll over situasjonen.

– Vi har 1000 folk, store fansen. Spillermiljøet utrykkes i 15 minutt

er som følge av infuarevellen, samtidig som flere nye objekter ble kastet inn på banen etter at kampen på nytt var avsluttet i gang.

1860 München, som vant Bundesligaen i 1966, er dermed tilbake på tredje nivå i tysk fotball for første gang på 24 år. Sist laget spilte i toppserien var i 2004. Klubben startet i konkurs etter av den tidligere investoren

Hasan Abdullah Ismail, som i desember i fjor ansatte Viktor Postnik som klubben sin trener. Med ansettelsen fulgte et løst om å lære laget til topps av europeisk fotball.

Bare Stuttgart og Hannover, som begge sikret seg opprykk til avsteget nivå, har fått dyvere spillerstatistikk enn 1860 München i Bundesliga denne sesongen (NTB).

www.sporten.no | Tirsdag 1. mai 2014

FOTBALL Toppserien

BÆRUM (VG) Caroline Graham Hansen (19) er noe helt utenom det vanlige på fotballbanen, tilbake

«Jeg har lyst til å prøve internasjonalt fotball»

... HVEM ER BEST I LANDET HER? – For noen er utdanning og festing en livsstil, for meg er det trening, sier Caroline Graham Hansen, her

- Førevinner du fra Stabæk igjen allerede i sommer?
- Vi får se. Jeg har lyst til å dra ut, men vi må se en hva som skjer. Jeg har ikke noe hastverk. Jeg trives i Stabæk og har lyst til å vinne mer med dem.

- Hvor lang er Stabæk-kontrakten?
- Ett år.

- Hvilke land kunne du tenke deg å spille i?
- Sverige var bra, jeg kunne også ha lyst til å prøve Tyskland kanskje. Sverige eller Tyskland.

- Har du høyttalere i ryggen?
- Hehe, nei, vi har ikke kommet så langt. Det er ikke noe tilbud. Jeg kan ikke noe tysk.

- Var andre klubber i bildet da du gikk tilbake til Stabæk?
- Ja, men det var Stabæk jeg følte for.

- Hvorfor dro du hjem?
- For å avslutte videregående skole. Jeg hadde ett år igjen.

- Skulle du ønske at du var gutt og kunne glemme utdanning, fordi du tjente så godt?
- Ja, det hadde vært deilig å kunne sette hundre prosent på fotballen. For en periode er det mulig, men du blir ikke rik av damfotball så du kan leve av det når karrieren er slutt. Og hvis du er god nok, kan du kanskje også leve av det etterpå, hvis du skaffer deg et navn.

- Men du vil satse på utdanning?
- Ja, jeg trives med å gå på skolen.

- Hvordan skal du bli enda bedre enn du var i EM, da Norge tok sølv?
- Jeg må bare fortsette å utvikle meg, dra på meg allerede er veldig god på og bedre det som ikke er så bra. Jeg må bare jobbe på.

- Er målet å bli verdens beste kvinnelige fotballspiller?
- Jeg har ikke noe mål om det, men jeg har lyst til å prøve internasjonalt fotball i fremtiden, så får vi se hva tiden bringer.

- Talentet er i hvert fall der?
- Ja, jeg så her det... Så må jeg ta vare på det.

- Trives du med å trene?
- Ja, det er livstiden min. Andre driver med utdanning og festing - jeg med trening. Det blir to øker hver dag.

- Har Stabæk to fellestrøninger om dagen?
- Nei, nei! Vi har én eller to. Så fyller jeg på selv. Fotball er en kompleks idrett, så det er mye å trene på.

- Har kvinnelige fotballspillere bedre holdninger enn mennlige?
- Det vil jeg ikke si noe om. Det eneste jeg kan si er at damfotballspillere legger med ekstremt mye til og ikke tjener noe særlig på det. Vi leper fra trening til jobb eller

i Stabæk etter et halvt år i den svenske skandaleklubben Tyresö.

i styrerommet på Nadderud stadion i Bærum. Foto: BERNH G. DELESEN

EM-STJERNE: Mange la merke til Caroline Graham Hansen, før mot Nederland, da Norge kom til EM-finalen som scorere. 77 minutter. Veiksteinen Schweg Gullbrandsen. Foto: ROBERT EIK

Caroline Graham Hansen
Født: 18. februar 1992.
Klubb: Stabæk
Landskamper/mål: 27/0, 40 yngre landskamper.
Debüt A-landslaget: 26. oktober 2011 (16 år gammel).

Stillespilles 3. runde i Tippeserien i dag:
18.00: Stabæk-Kolbotn
19.00: Mjølke-Vålerenga
19.00: Flea-Avstangen
19.00: Grand Bodø-Thrandheim-Gim
19.00: Arna-Sjerner-Amazon Gimstad
19.00: LSK Kjemner-Kjøpp

! Stabæk har startet Tippeserien med 5-0 hjemme mot Amazon Gimstad og 2-0 borte mot Thrandheim-Gim. Caroline Graham Hansen har slått med en fotskade i sesonginnledningen og har foreløpig ikke stått på fot i noen kamp. Hun er tilbake foran dagens oppgjør hjemme mot Kolbotn.

Ole Kristian Strøm

INTERVJUET

slike, så tilbake til trening igjen – og så kanskje igjen på jobb eller skole. I herrefotballen kan de leve av det de driver med, det kan ikke vi. Vi trener kanskje mer for det vi driver med.

- Rår norsk kvinnesotball – med særlig i K&E i 2013 – den respekten den fortjener?

– Hm, det stes at vi spiller kvinnesotball, mens herrens rett og slutt spiller fotball. Vi trenger ikke å lage så store skille mellom damer og herrer. Når det er mesterskap og vi gjør det bra, er det en million som ser oss på TV, men jeg skulle ønske at det hadde vært litt færre enn i mesterskapene. Kvinnesotball er

ikke det folk interessert seg mest for når det er veldig sesongfritt.

- Folk respekterer at Marit Bjørn gir mange minutter saktere enn Petter Northug, men ikke at dere er dårligere enn herresotballen?

– Det er ikke bare i Norge det er sånn. Media er ikke like opptatt av kvinnesotball. Selv om vi har gjort det bra kvalifiserte nå, har det ikke vært så mye oppmerksomhet. I Sverige var det noen journalister som satset ekstremt mye på damefotballen, og der skrives det om dem hele tiden og vises innslag på TV. Man trenger noen slike forgangsfigurer som trykker på. Men jeg

skjønner at folk synes det er mer fart og spenning når gutta spiller.

- Hvilken del av fotballspillet er kvinnene nærmest herrene i nivå?

– Hm, jeg så Wolfsburg-Barcelona i en kamp. Det gikk veldig fort og ballen gikk presis på fot. Jeg tenkte aldri at dette var treigt. Det var god fotball. Jeg tenkte aldri at det var damefotball.

- Trener du noe med gutter?

– Ja, jeg har trent med Stabæks juniorer i vinter. Mange av dem er klassekamerater, og det er veldig lærerikt.

- Du lærer også av andre mannlige fotballspillere, som din gamle lagkamerat Mats Møller Dæhli?

– Ja, det ville være dumt om jeg ikke prøvde å lære av Mats. Han er jo helt i toppen i norsk fotball nå.

- Kan Stabæk komme til Champions League-finale?

– Da trenger vi mer penger. Vi spiller med små kassaer i fotballen, og vi må ha fysioterapeuter og fysiske trenere. Klubber som Wolfsburg og Lyon har heltdags spillere, og det er en selvfølge at de får massasje. Med nok penger og ressurser kan også Stabæk bli et finalag i Champions League.

© Sporten/Caroline Hansen/Agfot

Hun kunne blitt en VM-sensasjon

KOMMENTAR: Europeisk fotball er blitt kjent med Caroline Graham Hansen (20). Nå skulle hun vise seg frem for resten av verden. **GLADERE DAGER:** Even Pellerud og Caroline Graham Hansen under suksess-EM for to år siden.

Foto: Terje Bendiksby, NTB scanpix

Jeg ser at landslagsjef Even Pellerud svarer med ett ord - et banneord - da NRK spør om en kommentar til at han mister sin høyrekant under Canada-VM.

Det er til å forstå.

For det er nesten umulig å erstatte Caroline Graham Hansen. Pellerud er blant de beste i klassen til å organisere sine lag, det har han vist i mesterskap etter mesterskap. Det han trenger er offensive spillere som kan gjøre ting han ikke skriver på taktikktavlen. Graham Hansen har denne uforutsigbarheten - hun har driblerferdighetene, teknikken og farten; det internasjonale snittet som ville løftet et alltid like hardt arbeidende, disiplinert norsk lag.

20-åringen hadde potensial til å bli en VM-sensasjon, en av de store profilene, som hun var allerede da Norge tok EM-sølv for to år siden. Det frekke rykket som parkerte Dzsenerifer Marozsán og Jennifer Cramer og skaffet Norge straffe i finalen mot Tyskland, er bare ett eksempel på små øyeblikk som kan utgjøre en stor forskjell.

Men den første skikkelige utenlandssesongen, i tyske Wolfsburg, har ikke vært enkel. Hun kom til et hardt treningsregime, og denne våren et tøft kampprogram, med serie, cup og Champions League. Det har vært en dårlig kombinasjon med smerter som ikke ville forsvinne fra det venstre kneet.

At Wolfsburg har valgt å bruke henne, selv med alle plagene, kan bare forklares med at de har ment at hun kunne være en helt avgjørende faktor.

RØK UT: Caroline Graham Hansen - tungt teipet - spilte hele kampen i Champions League-semifinalen borte mot Paris Saint-Germain 28. april. Wolfsburg vant 2-1, men tapte 2-3 sammenlagt. PGS tapte senere finalen 1-2 mot Frankfurt.
Foto: Franck Fife, Afp

VM-forfallet er overraskende, men ikke et sjokk. Even Pellerud har nok vært forberedt på at det kunne skje, og det ørlille positive oppi alt det negative er at Norge har fått god trening i å klare seg uten Graham Hansen. Hun har ikke vært med siden 1-1 mot New Zealand i fjor høst.

Det negative er at hun har vært savnet i de fleste av de åtte kampene som er spilt etterpå.

- Går aldri tilbake til håndball

Men nå må det uansett tenkes annerledes. Dette sprer seg litt rundt hele laget, til back- og midtbanevalg. Kristine Minde er en god høyrekant, hun har farten og kan skape mye. Men Even Pellerud hadde nok tenkt at anvendelige Minde kunne brukes et annet sted, på motsatt side eller i en mer defensiv rolle. Det blir ikke like enkelt etter denne beskjeden.

Pellerud innrømmer overfor VG at han tenkte tanken på å ta med seg Caroline Graham Hansen som en joker, til tross for skaden. Heldigvis ble det med tanken. Absolutt all fornuft tilsier at dette kneet trenger ro og behandling. Caroline Graham Hansens karriere er mye viktigere enn et enkelt mesterskap.

Trond Johannessen.

Men akkurat nå har hun det sikkert tungt, for VM kommer ikke like ofte for en fotballspiller som for en skiskytter, langrennsløper, ishockey- eller håndballspiller. Driver du med fotball får du bare sjansen hvert fjerde år, og Graham Hansen har trolig bare tre VM-muligheter til i sin karriere, den neste i Frankrike i 2019.

Hun har nok allerede begynt å drømme seg dit, når hun snakker om at hun har sine beste år foran seg.

Det er også et OL i Rio neste sommer, men det er vrient å komme seg dit. Kun 12 lag er med, og bare de tre beste av de åtte europeiske nasjonene i Canada får Brasil-tur.

Caroline Graham Hansens VM-forfall gjør nok at hennes muligheter for å få være med i sitt første OL også minker betraktelig.

DATTER OG FAR: Caroline Graham Hansen på tribunen på Strømmen stadion da Norge tapte 2-3 for Nederland 8. april. Til høyre faren Petter Normann Hansen. Foto: Vegard Wivestad Grøtt, NTB scanpix

VEDLEGG 12

Graham Hansen om Barcelona-lønnen: - Jeg er mye bedre stilt

ULLEVAAL (VG) Caroline Graham Hansen (24) bekrefter at hun går betraktelig opp i lønn med overgangen til Barcelona, men vil ikke kommentere hvor mye.

Ifølge det NRK erfarer skal den norske 24-åringen ha en grunnlønn på seks millioner kroner over to år etter å ha signert for Barcelona.

Til VG bekrefter Graham Hansen at hun er «betraktelig bedre stilt» økonomisk etter overgangen fra Wolfsburg.

- Jeg er mye bedre stilt, men hvor mye er vanskelig å kommentere for meg, sier 24-åringen til VG med et lurt smil.

Årslønnen hennes i Wolfsburg skal, etter det VG erfarer, ha vært på godt over millionen.

Hun sier økonomi ikke var høyest på prioriteringslisten når en overgang fra Wolfsburg skulle gjennomføres.

- Først og fremst var det viktig for meg å finne en ny klubb. Jeg var veldig sugen på et nytt eventyr og nye utfordringer. Jeg trengte det etter fem år. Økonomi kommer deretter. Jeg er bedre stilt dit jeg går nå enn der jeg var, så det ble på en måte en bonus, sier hun og følger opp:

- Man sier jo ikke nei takk til å få bedre betalt!

Nå er fotball-VM første prioritet, men Graham Hansen gleder seg enormt til å kle seg i Barcelonas farger til høsten.

- Jeg er bare fryktelig stolt. Jeg gleder meg til å få ta del i deres kultur, fotballkultur og å få lov til å ha på seg de fargene og den drakten, sier hun til VG.

- Er du Barcelona-fan?

- Jeg har alltid vært glad i å se på Barcelona spille fotball. Jeg tror alle som elsker fotball liker å se på Barcelona selv om de ikke heier på dem. De står for en type fotball som i teorien er den alle vil spille, men som kun Barcelona egentlig har fått til, sier 24-åringen.

En ny utfordring følger med overgangen til ny klubb og kultur. Nå må hun lære seg enda et nytt språk.

- Jeg hadde spansk på skolen i fem år, så det bør jo være «så der» i hvert fall. Jeg har i hvert fall håp om at det skal gå fortere å lære spansk enn å det var å lære tysk. Jeg har troa, sier 24-åringen og utdyper at hun lærte seg flytende tysk på omtrent et år.

- Har du språkøre?

- Jeg føler jo ikke det, for jeg syntes det var fryktelig tungt med språk på skolen, men man kan jo ikke benekte at man kanskje har det hvis du lærer språk fort, svarer hun og smiler.

